16°
Indoch
1L76
(6)

2000 ex.
Approuvé par le 25 Janvier 1940

SÁCH

ÉP THÁNH THỂ

VỀ

LỄ MISA

P. X. BINH, Tinh mục, dã dọn

(✠ IN LẦN THỨ NHỨT ✠)

IMPRIMERIE DE LA MISSION
289, rue Paul Blanchy, 289
Tândinh — Saigon
1939

1426
15441

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

NIHIL OBSTAT

Saigon, die 10 Januarii 1939

A. ĐOÀI,

Censor delegatus.

IMPRIMATUR

Saigon, die 18 Januarii 1939

† I. DUMORTIER

ep. vic. apost.

PHẦN THỨ HAI

CHỈ NHỮNG CÁCH VÀ NHỮNG KINH GIÚP XEM LỄ CHO NÊN

Phải xem lễ, mà cũng phải ân cần xem lễ nên, mới đáng dưng lễ mầu phượng tự Chúa Trời và làm ích lợi cho mình.

Cho đặng xem lễ nên, nhiều khi cũng phải nhờ cách nào mới cầm lòng cầm trí chỉ đến việc tế lễ luôn được.

Trong mùa lễ mà đọc kinh ban mai, suy gẫm lễ mầu nhiệm nào khác, đọc sách đạo, hoặc lần hột trổng, hay là lo dọn mình rước lễ, cám ơn... thì cũng là xem lễ nên, vì là làm việc lành, song chưa gọi là chính việc xem lễ. — Vậy phải đem lòng chỉ đến việc lễ, thì mới nhờ những ich riêng bởi sự tế lễ.

— Có nhiều cách xứng hạp cùng lễ Misa, như đọc Chiêm lễ theo Thầy cả.

— Suy nhớ sự Thương khó Chúa, — Xem lễ theo bốn ý... (*Có chỉ riêng sau nầy*).

— Vì bằng không dùng sách mà muốn xem lễ riêng, thì đây chỉ 2 cách như sau nầy :

I. — Chia mùa Lễ ra bốn phần mà suy gẫm :

1° — Từ khỉ sự dầu cho tới khi sang sách qua Êvang, thì dưng mọi công nghiệp Đ. C. Giêsu cho Đ. C. Cha, mà kính lạy thờ phượng ngợi khen Chúa cả có phép tắc vô cùng, khôn ngoan, công bình và nhơn từ vô cùng.

2° — Từ đọc Êvang cho tới khi dưng Mình Thánh Chúa, thì dưng Đ. C. Giêsu đã chịu nạn chịu thương khó cho Đức Chúa Cha, mà đền tội mình cùng tội lỗi mọi người.

3° — Từ dưng Mình Thánh Chúa cho tới khi chịu lễ, thì giục lòng cám ơn trả nghĩa Đ. C. Trời vì mọi ơn mọi phước Chúa đã ban cho mình và cho kẻ khác.

4° – Từ rước lễ tới cùng lễ, nếu không rước lễ thật, thì hãy rước lễ thiêng liêng, rồi hiệp lời mình cầu nguyện với tiếng Đ. C. Giêsu mà xin những ơn cần kíp cho mình, cho gia đạo, họ hàng; cho Nhà nước, Hội thánh, cho các đẳng linh hồn.

II. — Có một thầy dòng dốt không biết đọc sách. Mỗi lần thầy nầy xem lễ, thì chia ra ba phần, gọi là sách mình, có ba tờ : đen, đỏ, trắng, mà suy theo. Đọc tờ *đen*, là từ đầu mùa tới khi dưng bánh rượu, thì nhớ đến tội lỗi mình mà hạ mình ăn năn khóc lóc, xin Chúa thương xót. — Đọc tờ *đỏ*, là từ dưng bánh rượu cho tới khi chịu lễ, thì suy đến sự thương khó Chúa, mà giục lòng kính mến..... Đọc tờ *trắng*, là từ khi chịu lễ cho tới cùng, thì lo rước lễ thật hay là rước lễ thiêng liêng mà gẫm về lòng lành Chúa yêu dấu mình quá bội,,, đoạn xin ơn cho mình, cho kẻ khác về phần hồn và phần xác.

Mỗi lần xem lễ rồi, dầu không có rước lễ, phải ở nán lại đôi ba phút mà cám ơn Chúa hiệp với Đức Mẹ và thánh bổn mạng; vì ơn phước mới được xem lễ, là ơn trọng Chúa ban cho ngày ấy.

CÁCH XEM LỄ THEO THẦY CẢ

I. — Đọc theo sách lễ.

(Ordo Missæ)

1° — Từ đầu cho đến khi dưng bánh rượu.

Thầy cả dứng dưới bàn thờ, và làm dấu thánh giá và đọc : Nhơn danh Cha và Con và Thánh Thần. Amen.

Đoạn tiếp : Tôi sẽ vào đến bàn thờ Chúa Trời.

Học trò : Đến cùng Chúa là Đấng làm cho tôi đặng vui mừng.

Giải nghĩa : Thầy cả làm dấu thánh giá trên mình trước, vì toan làm việc cao trọng là tế lễ thờ phượng Chúa Cả Ba ngôi, nên cậy vì công nghiệp thánh giá Chúa chuộc tội, mà dưng mình làm sáng danh Đức Chúa Trời. — Học trò giúp lễ đọc là thay mặt các bổn đạo. — Thầy cả và bổn đạo hiệp nhau đọc bài ca vịnh Đavít trên là chỉ sự vui mừng. Nên ngày lễ đồ đen, mùa Thương khó thì không đọc ca vịnh ấy. — Thầy cả sấp minh đọc

T. — Lạy Chúa, xin hãy đoán tôi và tách tôi ra khỏi đoàn tội lỗi : xin cứu tôi cho khỏi quân hung dữ quỉ quyệt.

H. — Lạy Chúa Trời, bởi vì Chúa là sức mạnh tôi, mà sao Chúa bỏ tôi, và sao tôi phải thua buồn, đang khi kẻ nghịch thù nhiều hại tôi ?

T. — Xin Chúa hãy soi sáng và chỉ dẫn đàng chính trực, cho đặng đưa tôi lên núi thánh Chúa, mà vào trong nhà tạm Chúa.

H. — Tôi sẽ vào đến bàn thờ Chúa ; sẽ đến cùng Chúa, là Đấng làm cho lòng tôi đặng vui mừng.

T. — Ớ Chúa, Chúa Trời tôi, tôi sẽ gảy đờn mà ngợi khen Chúa. Ớ linh

---

kinh Cáo mình xưng chung mọi tội mình mà xin Chúa thứ tha, cùng xin bổn đạo giúp lời cầu nguyện cho mình đặng tha hết mọi tội lỗi mình, hầu đáng lên bàn thờ tế lễ Chúa. — Kẻ giúp lễ là bổn đạo cũng đọc kinh Cáo mình mà xưng tội mình lại : xin Đức Mẹ và mấy vì thánh kể ra đó cùng Thầy cả, cầu Chúa cho mình khỏi tội cho đáng chầu lễ.

hồn tôi, nhơn sao mầy còn buồn bực cùng làm cho tôi bối rối vậy ?

H. — Hãy trông cậy Chúa, bỡi vì tôi còn sẽ khong khen Chúa, là Đấng Cứu chuộc tôi, và thật là Chúa tôi.

T. — Sáng danh Đ. C. Cha và Đức Chúa Con và Đ. C. T. Thần.

H. — Như đã có trước vô cùng và bây giờ và hằng có đời đời chẳng cùng. Amen.

T. — Tôi sẽ vào đến bàn thờ Chúa Trời.

H. — Đến cùng Chúa là Đấng làm cho lòng tôi đặng vui mừng.

T. — Nhơn danh Chúa, xin phù hộ chúng tôi.

H. — Chúa là Đấng dựng trời cùng đất.

T. — Tôi cáo mình cùng Đ. C. Trời phép tắc vô cùng, và rất thánh Đức Bà Maria trọn đời đồng trinh, cùng Đức thánh Micae Tổng lãnh thiên thần, cùng ông thánh Gioan Baotixita, cùng

hai ông thánh Tông đồ, ông thánh Phêrô ông thánh Phaolồ cùng các Thánh, *và tôi cáo mình cùng anh em*, vì tôi đã phạm tội nhiều lòng động, lòng lo, miệng nói, mình làm : lỗi tại tôi, lỗi tại tôi. lỗi tại tôi mọi đàng. Vì vậy tôi xin rất thánh Đức Bà Maria trọn đời đồng trinh, Đức thánh Micae tổng lãnh thiên thần, ông thánh Gioan Baotixita, hai ông thánh Tông đồ, ông thánh Phêrô ông thánh Phaolồ và các thánh, *và tôi xin anh em*, cầu cùng Đ. C. Trời là Chúa chúng tôi tha tội tha vạ cho tôi cùng. Amen.

H. — Xin Chúa phép tắc vô cùng tha thứ tội lỗi Cha, cùng dem Cha lên chốn thường sinh đời đời

T. — **Amen.**

H. — (Đọc kinh Cáo mình như trên, song sau các Thánh, thêm : *tôi lại cáo mình cùng Cha*... khúc dưới, cũng sau các Thánh, thêm : *tôi lại xin Cha cầu*...)

T — Xin Chúa phép tắc và lòng lành vô cùng, khấng ban ơn đại xá tha cho anh em khỏi mọi tội.

H. — Amen.

T. — Xin Chúa trở mặt lại mà cứu chúng tôi cho dặng sống.

H. — Thì dân Chúa sẽ vui mừng trong Chúa.

T. — Lạy Chúa, xin Chúa tỏ lòng nhơn từ thương xót chúng tôi

H. — Và xin Chúa ban cho chúng tôi dặng nhờ phần rỗi.

T. — Lạy Chúa xin Chúa nhậm lời tôi nguyện.

H. — Và xin tiếng tôi kêu thấu tới Chúa.

T. — Chúa ở cùng anh em.

H. — Và ở cùng linh hồn Cha.

(Đoạn Thầy đọc rằng : *Oremus* Ta hãy cầu nguyện và bước lên bàn thờ

Giải nghĩa : Oremus. Ta hãy cầu nguyện, là lời Thầy cả cất tiếng cho bổn đạo cùng một lòng sốt sáng mà cầu xin Chúa ban xuống mọi ơn lành trong khi châu lễ thanh nầy

và thầm thì kêu xin Chúa tha tội cho mình mà rằng :)

Lạy Chúa, xin Chúa cất hết mọi tiền khiên chúng tôi, hầu cho chúng tôi đặng lòng thanh sạch mới dáng vào chốn cực thánh nầy, vì công nghiệp Đ. C. Giêsu Kirixitô là Chúa chúng tôi. Amen. — (Lên tới bàn thờ thầy hôn giữa nơi có xương thánh mà rằng :)

Lạy Chúa, chúng tôi nguyện xin Chúa vì công nghiệp các thánh có hài cốt đây, cùng công nghiệp các thánh khác, hầu Chúa duông thứ mọi tội lỗi tôi. **Amen.**

Đoạn Thầy qua bên tả ảnh đọc bài Nhập lễ (gọi là *Introitus*, mỗi lễ có bài riêng,) rồi vô giữa bàn thờ đọc chín lần *Kyrie eleison*, có nghĩa là xin Chúa thương xót chúng tôi. — *Ba lần trước, kêu xin* Đ. C. Cha thương xót chúng tôi. — *Ba lần giữa, kêu xin* Đ. C. Con thương xót chúng tôi.— *Ba lần sau, kêu xin* Đ. C. T. Thần thương xót chúng tôi.

Liên bát kinh Gloria in excelcis...(đọc trong các ngày lễ mà thôi.) — Sáng danh Đ. C. Trời ngự trên chốn cao vọi thượng thiên. Cùng chúc an hòa cho các người có lòng ngay lành dưới đất. Chúng tôi ngợi khen Chúa. Chúng tôi tán tạ Chúa Chúng tôi đội ơn Chúa vì sự vinh hiển cực trọng Chúa. Lạy Chúa là Đ. C. Trời, là Vua thiên quốc. là Đ C. Cha phép tắc vô cùng. -- Lạy Đ.C. Giêsu Kirixitô là Con một Đ.C Cha. Lạy Chúa là Đ. C. Trời, là Con Chiên thiên Chua cũng là Con Đ. C. Cha. Chúa là Đấng gánh hết tội lỗi thế gian, xin nhậm lời chúng tôi khẩn nguyện.

Giải nghĩa: Kinh Gloria có ba phần . phần đầu ngợi khen Đức Chúa Cha : phần giữa ngợi khen Đức Chua Con ; phần rốt ngợi khen Đức Chúa Thánh Thần.

Mỗi lần Thầy trở mặt ra chào anh em bổn đạo thì có hòn bàn thờ trước, vì bàn thờ chí là Đức Chụa Giêsu. Thầy chào kính Chúa Giêsu trước mà xin ban sự bằng an ấy cho mình, rồi day ra chúc lại cho bổn đạo được

Chúa là Đấng ngự bên hữu Đ. C. Cha, xin thương xót chúng tôi. Vì chưng có một mình Chúa là Đấng chí thánh. Có một mình Chúa là Đ. C. Trời. Lạy Đ. C. Giêsu Kirixitô, một mình Chúa là Đấng chí tôn. — Làm một cùng Đức Chúa Thánh Thần trong sự vinh hiển Đ. C. Cha. Amen.

Đoạn Thầy hôn bàn thờ rồi trở mặt ra chào bốn đạo mà rằng: Chúa ở cùng anh em.

Il — Và ở cùng linh hồn Cha.

Đoạn Thầy trở mặt lại sang bên tả ảnh mà đọc Lời nguyện. (Lời cầu riêng theo lễ, có nhiều ngày đọc thêm hai ba lời nguyện khác mà nhắc lại mấy lễ trùng trong ngày ấy.)

Đọc Lời nguyện đoạn thì đọc bài Sấm truyền.

Chúa ở cùng, là được bằng an thật và được mọi sự lành. — Bốn đạo nhớ kẻ giúp lễ kính chào lại mà chúc cho Thầy cả cũng một sự ấy.

Giải nghĩa: Thầy đọc lời cầu nguyện mà xin cho ai nấy đặng ơn nọ ơn kia như Chúa

Thường rút trong các bài thơ ông thánh Phaolô, cũng có của các thánh Tông đồ, của các thánh tiên tri, tùy theo lễ.)

Kẻ giúp lễ nghe bài thơ rồi, lên tiếng thưa rằng :

---

và Đức Mẹ sở nguyện, hay là như các thánh đã giữ mà Hội thánh nhắc lại trong ngày ấy. Thầy cả cầu nguyện là sứ thần Chúa, cùng làm thông ngôn Hội thánh mà dưa lời giáo nhơn lên tòa Chúa, cùng lãnh ơn Chúa ban xuống cho giáo nhơn. — Thầy cả đọc lời nguyện giang tay ra là làm theo cách Đức Chúa Giêsu cầu nguyện xưa, nhứt là khi giang tay ra trên thánh giá mà cầu nguyện cho kẻ có tội. — Thuở xưa khi bổn đạo hội lại chầu lễ, thì đọc thơ các thánh Tông đồ, các thánh Sử, các Đức Giáo Tông : nên rày giữ dấu tích ấy. — Thầy cả đọc bài Thơ thì đặt tay trên Sách, chỉ là nghe lời Chúa mà thôi thì chưa đủ, phải đưa tay nắm giữ lời ấy nữa.

Tiếng Alleluia chỉ hãy vui mừng, khong khen Chua : nên trong mùa Chay cả, ngày lễ đỏ đen, thì không đọc, song đọc kinh khắc dài thế lại.

Đôi ơn Chúa, (vì đặng nghe lời Chúa dùng các thánh mà dạy dỗ mình.)

Thầy cả liền đọc thêm mấy câu rút trong Sách thánh, gọi là Graduale, *và mấy tiếng Alleluia với câu ca vịnh nào khác tiếp.* (Tùy theo lễ.)

Trước khi qua bên hữu ảnh đọc bản Êvang, Thầy cả cúi sâu giữa bàn thờ nài xin ơn rao truyền lời thánh Chúa cho nên mà rằng :

Lạy Đ. C. Trời phép tác vô cùng, xin rửa lòng cùng miệng lưỡi tôi cho sạch :

Giải nghĩa : Đọc Êvang thì để sách dạy về góc bàn thờ, là phía bắc ; Thầy cả đọc đứng xiên xây về phía ấy, chỉ nghĩa là lấy lời Chúa và đạo thánh Chúa mà trị ma qui bởi phương bắc tràn ra với sự dữ mà bao hại mọi người ở thế, như lời Sách thánh nói. — Khi đọc mấy tiếng đầu bài thì Thầy làm dấu thánh gia trên cho ấy và trên trán, trên miệng trên mình, để chỉ là lời Đấng chịu chết trên thánh gia vì ta, cùng chỉ mình chẳng nên hổ ngươi đạo thánh, một phải sẵn lòng cao rao và nói giữ lời Chúa phán dạy luôn. — Mọi người phải đứng mà nghe đọc Êvang, cho đặng to

Chúa là Đấng xưa đã lấy que lửa mà luyện sạch môi miệng tiên tri Isaia; thì nay cũng xin Chúa lấy lòng thương xót mà rửa tôi cho sạch, cho đáng rao truyền lời thánh Êvang Chúa. Vì công nghiệp D. C. Giêsu Kirixitô là Chúa chúng tôi. **Amen.**

Trước khi sự đọc Êvang Thầy cả chúc giáo hữu rằng : Chúa ở cùng anh em, (mà nhắc lòng nhắc trí suy gẫm lời Chúa phán dạy đây.) — *Và rướng rao rằng : Trình lấy lời Êvang thánh Sử nào rằng :* Theo lời Êvang ông thánh M...

H. — Tán tạ không khen Chúa :

T. — (Đọc bài Êvang theo ngày lễ...)

H. — *Nghe đọc rồi thưa rằng :* Ngợi khen Chúa Kirixitô.

---

lòng cung kính lời Chúa, cùng tỏ mình sẵn lòng mạnh mẽ vâng nghe lời Chúa. — Đọc rồi Thầy cả hôn sách, chỉ lòng yêu mến cùng tỏ dấu vui mừng. — Trong lễ đồ đen, Thầy không xin làm phép lành trước, cũng chẳng hôn sách khi đọc rồi, vì Thầy cả chẳng giảng rao lời Chúa cho kẻ đã qua đời.

Đoạn Thầy đọc Credo. Kinh Tin kính.

Tôi tin kính Đ. C. Trời là Cha phép tắc vô cùng dựng nên trời đất, mọi sự hữu hình và mọi sự vô hình. Tôi lại tin kính một Đ. C. Giêsu Kirixitô là Con một Đ. C. Trời, bởi Đ. C. Cha mà sanh ra trước mọi đời. Người là Đ. C. Trời bởi Đ. C. Trời, là sự sáng bởi sự sáng, là Đ.C. Trời thật bởi Đ.C. Trời thật. Người đã chịu sinh ra, chẳng phải dựng nên, đồng một bổn tính cùng

---

Giải nghĩa : Có 3 kinh Tin kính : kinh Tin kính các thánh Tông đồ, kinh Tin kính thánh Nicênô cùng gọi là kinh Tin kính Constanti nopoli, và kinh Tin kính ông thánh Athanaxiô, kinh sau này hàng đạo đức đọc trong những ngày Chúa nhựt thường. — Kinh Tin kính Nicênô đọc trong mùa lễ Chúa, lễ Đức Mẹ, lễ các thánh Tông đồ, các thánh Sử mà thôi. — Khi đọc tới câu « Và Người đã ra đời » thì phải bái gối mà kính sự mầu nhiệm Chúa Giáng sanh. — Đọc vừa rồi Thầy làm dấu thánh giá, mà chỉ phải lấy thánh giá làm như chìa khóa mà giữ đức tin cho **tuyền vẹn.**

Đ. C. Cha ; mọi sự bỡi Người mà dựng nên. Vì loài người cùng vì phần rỗi ta mà Người bỡi trời ngự xuống. Và đã ra đời bỡi phép Đ. C. T. Thần, sinh bỡi bà Maria đồng trinh. Và đã làm người ta. Người cũng đã chịu đóng đinh trên thánh giá vì chúng tôi : Chịu nạn đời quan Phongxiô Philatô và chịu táng xác. Mà Người đã sống lại ngày thứ ba theo lời Kinh thánh. Và đã lên trời ngự bên hữu Đ. C. Cha. Sau lại ngự xuống cách oai nghi mà phán xét kẻ sống và kẻ chết. Nước Người trị không hay cùng. – Tôi lại tin kinh Đ. C. T. Thần là Chúa cùng là Đấng làm cho chúng tôi đặng sống. Người bỡi Đ. C. Cha và Đ. C. Con mà ra. Phải thờ lạy và khong khen Người đồng với Đ. C. Cha và Đ. C. Con. Người đã dùng các Tiên tri mà phán dạy. -- Tôi tin có một Hội thánh chung khắp thế gian, bỡi các thánh Tông đồ đã truyền. Tôi xưng ra có một phép

Rửa tội mà tha tội. Tôi lại trông kẻ chết sống lại và sự sống đời sau nữa. Amen.

T. — Chúa ở cùng anh em.

H. — Và ở cùng linh hồn Thầy.

2° — Từ khi dưng bánh rượu cho tới Santô.

Đoạn Thầy trở mặt lại bàn thờ mà rằng :

Oremus. — **Ta hãy cầu nguyện ;** *rồi đọc kinh* Offertorio, *kinh dưng bánh rượu làm của lễ.* (Có theo ngày lễ).

Đoạn Thầy cất khăn phủ chén thánh và cầm dĩa có bánh lễ mà dưng lên và rằng :

Lạy Đ. C. Cha là Đấng thánh phép tắc vô cùng, hằng có đời đời, xin nhậm lấy của lễ thanh sạch nầy, là của tôi tá

Giải nghĩa : Đây Thầy cả cứ bảo bổn đạo thêm lòng sốt sáng cầu xin Chúa xuống ơn cho mình dưng của lễ cực trọng cho đẹp lòng Người. Xưa bổn đạo xem lễ thì lúc nầy đem dưng bánh rượu cùng tiền bạc, mà làm lễ và cho bổn đạo rước lễ ; còn dư nuôi Thầy cả và kẻ khó. Khi dưng lễ làm vậy thì

Chúa bất dáng mà dám tiến dưng cho Chúa tôi, là Chúa thật hằng sống, xin Chúa khấng nhậm hầu thứ tha muôn vàn tội lỗi cùng những sự biếng trễ tôi hằng sa phạm, cùng xin cho mọi người đang chầu lễ, và xin cho hết thảy giáo hữu còn sống và đã qua đời, hầu của lễ nầy làm ích cho tôi và cho phò kẻ ấy dặng nhờ phần rỗi, cùng dặng sống đời đời. Amen.

Đoạn Thầy đổ rượu và pha ít giọt nước vô chén thánh, rồi trở lại giữa bàn thờ cầm chén ấy dâng lên và đọc rằng :

Lạy Chúa, chúng tôi dâng chén phần rồi nầy cho Chúa, mà xin lòng nhơn

---

bổn đạo hát bài ca vịnh ngợi khen Chúa. Có lẽ vì đó mà rầy đổi ra thói rất lành là xin lễ Misa cho mình và cho kẻ chết.

Giải nghĩa : Chế chút nước vào rượu có 3 ý nầy : một là, làm như Đức Chúa Giêsu xưa, khi ăn bữa tiệc li có pha nước với rượu ; hai là, chỉ nước bởi cạnh nương long chảy ra làm một cùng Máu Chúa ; ba là, rượu chỉ về

từ lân mẫn Chúa cho của nầy đặng bay lên thơm tho trước mặt Chúa, cho chúng tôi cùng cả và thế gian đặng nhờ phần rỗi. Amen.

Đoạn Thầy cúi xuống trước bàn thờ đọc kinh nầy rằng :

Lạy Đ. C. Trời phép tắc vô cùng hằng có đời đời, là Đấng làm cho mọi sự trở nên thánh, xin hãy đến và làm phép lành cho của nầy dã sắm làm của lễ dâng cho danh Chúa.

Đoạn Thầy làm dấu thánh giá trên của lễ ấy, rồi sang qua bên tả ảnh nơi góc bàn thờ mà rửa tay và đọc bài ca vịnh vua Đavit rằng :

Lạy Chúa, tôi sẽ rửa tay tôi giữa những người vô tội, và tôi sẽ chầu chực xung quanh bàn thờ Chúa.

---

tính Đức Chúa Trời cao trọng, nước chi về tính loài người phàm hèn mà được kết hiệp cùng tính Chúa Trời trong sự mầu nhiệm Giáng sanh: Ấy là bổn đạo kết hiệp với Chúa Kirixitô.

Hầu cho tôi đặng nghe tiếng ngợi khen Chúa, và rao truyền những sự lạ lùng Chúa.

Lạy Chúa, tôi đã mến yêu sự thanh sạch nhà Chúa và chốn Chúa ngự hiển vinh.

Lạy Chúa, xin chớ hủy hoại linh hồn tôi làm một cùng những kẻ vô nhơn ; và xin chớ hại mạng sống tôi cùng những người làm đổ máu oan.

Sự tội lỗi hằng sẵn trong tay những thứ người ấy ; tay hữu nó đầy những của trái lễ.

Còn tôi thì lấy lòng sạch tội mà vào đây : xin Chúa cứu chữa và thương xót tôi.

Giải nghĩa : Thầy làm dấu thánh giá trên của lễ ấy, chỉ là mọi ơn lành Thầy xin, đều trông cậy bởi công nghiệp rất thánh giá.

Thầy rửa đầu ngón tay, chỉ kẻ tế lễ phải sạch hết các tội trọng, mà lại sạch mọi tội nhẹ thì càng hay lắm.

Chơn tôi đứng nơi ngay thẳng : Lạy Chúa, tôi sẽ ngợi khen Chúa trong hội hằng những kẻ lành.

Sáng danh Đ. C. Cha, Đ. C. Con và Đ. C. T. Thần. Như đã có trước vô cùng và bây giờ và hằng có và đời đời chẳng cùng. Amen. (Ngày lễ đồ đen không đọc câu Sáng danh.)

Đoạn Thầy vô lại giữa bàn thờ, cúi đầu xuống nguyện rằng :

Lạy Chúa Ba Ngôi rất thánh. xin nhậm lấy của lễ nầy là của chúng tôi dâng cho Chúa, hầu nhắc lại sự thương khó Chúa tôi, và sự Người đã sống lại cùng đã lên trời ; lại có ý kính Đ. Bà Maria trọn đời đồng trinh và ông thánh Giom Baotixita cùng hai thánh Tông đồ là ông thánh Phêrô và ông thánh Paaolô, và kính các thánh nầy cùng hết thảy các thánh, cho chúng tôi đặng nhờ phần rỗi ; lại xin cho các thánh chúng tôi nhắc đến mà mà kính tôn bây giờ ở dưới đất khấng cầu bàu

cho chúng tôi ở ở trên trời. Vì công nghiệp D. C. Giêsu Kirixitô là Chúa chúng tôi. Amen.

Đoạn Thầy trở mặt ra bảo các giáo nhơn rằng :

Ớ anh em, hãy cầu nguyện... (và cứ đọc thầm rằng :) hầu cho của lễ thầy và anh em dâng, đặng đẹp lòng Đức Chúa Cha phép tác vô cùng.

H. — Xin Chúa nhậm của lễ bỡi tay Thầy dâng mà tán tạ ngợi khen danh thánh Người, cho chúng tôi cả và Hội thánh đặng nhờ phần ích.

T. — Amen. (nghĩa là Phải như vậy.)

Đoạn Thầy đọc lời cầu nguyện thầm (secreta hoặc một, hoặc nhiều lời nguyện. Có riêng theo lễ) *Rồi cất tiếng lên đọc câu sau hết rằng :*

Đời đời chẳng cùng.

H. — Amen.

T. — Chúa ở cùng anh em.

H. — Và ở cùng linh hồn Thầy.

T. — Hãy nhắc lòng lên.

H. — Tri lòng chúng tôi đang có đến Chúa.

T. — Ta hãy đội ơn Đ. C. Trời là Chúa chúng tôi.

H. — Đều ấy là đáng và công bình.

Thầy cả khi sự Praefatio *rằng :* Phải lẽ và công bình và linh nghiệm... (có theo ngày lễ và theo mùa.)

Đoạn Thầy chắp tay cúi đầu xuống đọc rằng :

Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai : Chúa là Chúa cả các đạo binh : cả và trời đất đầy dẫy oai quờn sang trọng Chúa : Ngợi khen Đấng lấy tên Chúa mà đến.

Tung hô Đấng cả ngự thượng cao.

Giải nghĩa : Thánh tai là lời các thánh thiên thần hằng chúc tụng một Chúa Ba Ngôi trên thiên quốc. Đọc Thánh tai ba lần mà ngợi khen Ba Ngôi Thiên Chúa. — Thầy cả mượn tiếng và hiệp ý cùng thiên thần mà đồng thanh tung hô Chúa như vậy.

3' — Từ Santô cho tới khi dưng Mình Thánh Chúa.

Dây khỉ sự phần Canon.

Đoạn Thầy giơ hai tay, ngửa mặt lên, cúi xuống hôn bàn thờ, rồi đọc rằng :

Vậy lạy Đ. C. Cha rất nhơn từ, chúng tôi sấp mình khẩn nguyện, xin vì Đ. C. Giêsu Kirixitô là Con Chúa cùng là Chúa chúng tôi. Chúng tôi nguyện xin Chúa nhậm lấy và ban phép lành cho *của dâng dày, việc tế lễ rất thánh*

Giải nghĩa : Phần này gọi là Canon, là Luật phép, nghĩa có luật buộc những kinh từ dày cho tới kinh Lạy Cha, chẳng nên đổi bỏ : Vì từ dày là phần nhứt, là lúc toan làm chính việc tế lễ, là làm cho bánh rượu trở nên Mình thánh Máu thánh Đức Chúa Giêsu và nhắc lại sự Thương khó Ngườì đã chịu vì ta

Thầy làm 3 hình thánh giá trên của lễ có ý làm phép lành của lễ sẽ dưng cho Đức Chúa Trời Ba Ngôi, mà nhắc lại sự Thương khó Chúa Giêsu chịu trên thánh Giá mà chuộc tội ta. — Thầy giang tay ra mà đọc kinh cầu nguyện chỉ sự mở lòng rộng rãi mà than

và *rất vẹn sạch này*, nhứt là của lễ chúng tôi dâng mà cầu cho Hội thánh chung khắp thế ; xin Chúa cho Hội thánh ấy đặng bằng an ; xin Chúa gìn giữ và cai trị, làm cho Hội thánh ấy đặng hòa thuận khắp cả thế gian làm một cùng tôi tá Chúa là đức thánh Phapha (M.) chúng tôi, và đức Giám mục (M.) chúng tôi, cùng xin cho hết mọi người giữ đạo chính và các kẻ nơi giữ đức tin chung các thánh Tông đồ đã truyền.

Đoạn Thầy chắp tay lên mà cầu nguyện riêng cho người nọ người kia còn sống. Thì đọc rằng :

Lạy Chúa, xin nhớ đến các tôi tớ Chúa (*là... chắp tay cầu rồi đọc tiếp.*) : Và hết thảy các người chầu lễ nay, là những kẻ có đức tin tỏ tường, và lộ

---

thờ cùng Chúa, và bắt chước Chúa giang tay trên thánh Giá mà cầu nguyện cho kẻ có tội — Thầy cả cầu nguyện cho cả và Hội thánh và cho hết người giáo hữu khắp thế gian. — Thì bổn đạo xem lễ cũng phải cầu cho hết mọi đứng bực trong Hội thánh.

hày lòng sốt sắng ; những kẻ ấy mà chúng tôi dưng lễ nầy, hay là những kẻ ấy dưng lễ nầy, hầu tán tạ Chúa ma cầu cho mình và cho mọi kẻ về mình, hầu cứu linh hồn, hầu được trông phần rồi cho mình khỏi nạn ; sau nữa cho được giữ lời khấn cùng Chúa, là Chúa Trời hằng sống và chơn thật đời đời.

Thầy cả biết mình hèn hạ chẳng đáng làm việc tế lễ cùng kêu xin Chúa sự gì, nên xưng thông công cùng cậy Đức Mẹ và các thánh mà rằng :

Chúng tôi thông công và kính nhớ, nhứt là Đức Nữ hiền vang hằng đồng trinh Maria, Mẹ Chúa Trời và Mẹ chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô : lại các thánh Tông đồ và các thánh Tử đạo Chúa, là thánh Phêrô và Phaolô, Anrê, Giacôbê tiên, Gioan, Toma, Giacôbê hậu, Philipphê, Bartholomêô, Matthêô, Simon và Tadêu : Thánh Linô Clêtô, Clementô, Xistô, Cornêliô, Cypriano, Gioan và Phaolô, Cosmô, và Damianô

cùng các thánh thầy thầy ; vì công nghiệp và lời phò thánh ấy xin Chúa ban ơn bình vực phù trì chúng tôi trong mọi sự. Vì một Chúa Kirixitô là Chúa chúng tôi. Amen.

Đoạn thầy úp hai bàn tay trên của lễ và đọc tiếp rằng :

Vậy của lễ chúng tôi cùng cả và bổn đạo hiệp dưng thờ phượng Chúa đây, mà xin Chúa đoái thương, nhậm lấy, cùng ban cho chúng tôi sống bao lâu đều được bằng an trong Chúa, và được cứu khỏi trầm luân đời đời, cùng được Chúa cho vào ràng những kẻ Chúa đã chọn. Vì Chúa Kirixitô là Chúa chúng tôi. Amen.

Đoạn Thầy chấp tay lại, có ý hiệp bổn đạo với mình làm một cùng Đ. C. Giêsu, là của lễ mà dưng cho Đ. C. Cha, thì nguyện rằng :

Giải nghĩa : Thầy đạt sấp tay úp trên chén thánh, chỉ mọi tội lỗi ta đều đổ trên mình Đức Chúa Giêsu, là Đấng lành lấy tội lỗi ta mà đền thế cho ta trước mặt Đức Chúa Cha.

Lạy Chúa chúng tôi nguyện xin khẩn cầu cho của lễ này được *thành của lễ thánh*, làm cho hết *mọi người được kể vào số kẻ lên trời*, được *làm tôi tá Chúa* luôn, được cứ đức tin dạy, và hằng đẹp lòng Chúa luôn : hầu cho của lễ này trở nên *Mình* và *Máu Con* rất yêu dấu Chúa là D. C. Giêsu Kirixitô, mà làm ích cho chúng tôi.

(Đây Thầy làm 5 dấu thánh giá trên bánh rượu.)

4 Từ dưng Mình thánh Chúa cho đến khi chịu lễ

Khi Thầy toan làm phép cực trọng, cho bánh rượu trở nên Mình thật Máu

---

Giải nghĩa : Thầy làm 5 dấu thánh giá : ba dấu trên bánh rượu ; một dấu riêng trên bánh, một dấu riêng trên rượu, chỉ Đức Chúa Giêsu chịu khổ hình trong khắp ngũ quan chon tay chịu đóng đinh, miệng uống giấm chua, mũi ngửi mùi hôi hám nước giỏ, mắt thấy những sự hổ thẹn, tai nghe những tiếng chuổi rủa nhạo cười. 10

thật Đ. C. Giêsu, thì Thầy nhắc lại việc Chúa đã làm khi lập phép Thánh thể này :

Trước ngày chịu nạn Chúa cầm cái bánh trong tay thánh rất dáng kính mình, và ngửa mặt lên trời trông đến Chúa là Cha Ngươi phép tắc vô cùng mà tạ ơn Chúa, làm phép lành, phân chia và giao cho môn đệ mà phán rằng : Bay hết thảy hãy lãnh lấy và hãy ăn của nầy: *Vì chưng Nầy là Mình Tao.*

Dưng Minh thánh Máu thánh Chúa lên, mà nhắc lại sự Đức Chúa Giêsu xưa chịu nạn treo trên thanh giá trước mặt thiên hạ và đổ hết máu ra mà tế lễ cho Đức Chúa Cha. Hễn thật Đức Chúa Giêsu đã sống lại rồi thì chẳng còn hay chết nữa, và hễ xác Đức Chúa Giêsu ở đâu thì có Máu thánh Ngươi ở đó nữa, là có trọn đủ tính người ta với tính Chúa trong Ngôi thứ Hai. Song đọc lời truyền hai lần, trên bánh và trên rượu : ấy là làm theo cách Đức Chúa Giêsu làm xưa, và chỉ theo ý tế lễ : vì hễ vật hi sinh thì phải chịu giết, phân mau phân thịt riêng ra rồi mới tiến dưng.

(Tức thì Thầy bái qui kinh lạy Minh thánh Chúa và dưng lên cho bổn đạo thờ lạy với).

Đoạn Thầy đọc lời truyền trên chén có rượu nho ma rằng :

Cũng một cách ấy khi ăn bữa rồi, Chúa cầm lấy chén qui trọng nầy trong tay thanh rất trọng đáng kính mình, cùng tạ ơn Chúa, làm phép lành và trao cho môn đệ mà rằng : Bay hết thảy hãy lãnh lấy và uống chén nầy :

Vì chưng nầy là chén Máu Tao, về lời giao kết mới đời đời, là phép mầu nhiệm đức tin : máu

---

Vậy ta phải hết lòng tin kính thờ lay Chúa ngự trên bàn thờ, trong hình bánh rượu, mắt ngó theo, miệng thầm thỉ rằng : *Lạy Chúa tôi, Chúa Trời tôi...*

Sau khi dưng Minh thanh Chúa, Thầy cả giữ ngón tay cái và ngón trỏ nhập lại, không cho rờ đến cái gì nữa, là có ý giữ kẻo những vụn hình bánh có dính dưng roi ra ngoài, cũng chỉ lòng tri Thầy chẳng rời khỏi Chúa.

nầy sẽ đổ ra cho bay và cho nhiều người đặng tha tội lỗi. Hễ lần nào bay làm sự nầy, thì bay sẽ làm mà nhớ đến Tao.

(Tức thì Thầy kính lạy và dưng lên cho bốn đạo thờ lạy Máu thánh Chúa.)

Đoạn Thầy cứ giang tay mà đọc thầm, xin vì công nghiệp Đ. C. Giêsu chịu nạn trên thanh giá xưa, rày đang tế lễ mình cho ta dâng mọi sự lành mai rằng :

Vì vậy, lạy Chúa, chúng tôi là tôi tá Chúa lại cũng là dân thánh Chúa, rày nhờ lại một Chúa Kirixitô ấy là Con Chúa cùng là Chúa chúng tôi đã chịu nạn, song đã sống lại cùng đã lên trời hiển vinh : Chúng tôi lấy của Chúa đã ban và đã phú cho chúng tôi, mà tiến dâng cho oai quờn sang trọng. *Của lễ thanh sạch, Của lễ thánh, Của lễ tuyền vẹn, Bánh hằng sống* đời đời và *chén phần rỗi* luôn luôn.

(Và đọc mấy lời và làm 5 dấu thánh giá.)

Xin Chúa khấng tỏ mặt nhơn lành hiền hậu mà nhìn xem của lễ nầy, và nhậm lấy như xưa Chúa đã khấng nhậm của lễ tôi tá nhơn lành Chúa là Abêlê đã dưng, cùng của lễ tổ tông chúng tôi là Abaraham và của thầy cả thượng phẩm là Melchisedech đã dưng cho Chúa mà tế lễ thánh làm của lễ thanh sạch vẹn tuyền.

Giải nghĩa : Thầy làm 5 dấu thánh gia : Ba dấu trước chung trên Minh thánh và Máu thánh, chỉ cả hai là một của lễ có trót cả Minh và linh hồn Đức Chúa Giêsu cùng tính Đức Chúa Trời và cùng có cả Ba Ngôi tại đó nữa. Hai dấu thánh sau : một trên hình bánh một trên hình rượu : chỉ khi Chúa chịu chết trên thánh giá thì Máu Người chảy ra riêng. Hết thảy 5 dấu thánh giá chỉ 5 dấu thương tích nơi Mình Chúa.

Vã lại từ khi dưng Mình thánh Chúa rồi tới sau, hễ có làm dấu thánh giá trên hình bánh rượu, thì chẳng phải Thầy cả làm phép lành cho Chúa dâu, một chỉ cho ta biết có

Đoan Thầy chắp tay để trên bàn thờ và cúi xuống mà đọc lời than thở rằng :

Lạy Chúa Trời phép tắc vô cùng, chúng tôi sấp mình khẩn nguyện xin Chúa khấng dùng tay đức thánh thiên thần Chúa, mà đưa của lễ nầy trên bàn thờ cao trọng trước mặt oai quờn Chúa, cho ai nấy chúng tôi có phần thông cong bàn thờ nầy, mà chịu lấy *Mình* cùng *Máu* thánh Con Chúa, cho đặng đầy dẫy mọi phước lanh bỡi trời cùng mọi ơn Chúa. Vì công nghiệp cũng một Đ.C. Giêsu Kirixitô la Chúa chúng tôi. Amen. (va làm hai hình thánh giá trên hình bánh va hình rượu, cùng một cái trên mình.)

Đoan Thầy chàp tay mà cầu nguyện thầm cho kẻ qua đời rằng :

Mình thanh Máu thánh Chúa đang ngự trên bàn thờ, cũng chỉ Mình thánh Chúa đã treo trên thánh giá xưa, cũng là một Máu thánh đã đổ ra mà thôi Nên hễ thấy Thầy cả làm dấu thánh giá nào thì hãy nhớ Chúa chịu nan mà giục lòng kính mến Ngườ̀i.

Lạy Chúa, xin Chúa cũng hãy nhớ đến các tôi tớ Nam Nữ Chúa (M) là những kẻ đã mang dấu đức tin mà qua đời trước chúng tôi ; và đang nghỉ trong giấc ngủ bằng an. Lạy Chúa, chúng tôi nguyện xin Chúa bao dưỡng mà cho những kẻ ấy và hết thảy các kẻ nghỉ ngơi trong Chúa Kirixitô lên chốn mát mẽ sáng láng bằng an. Vì công nghiệp cũng một Chúa Kirixitô là Chúa chúng tôi. **Amen.**

Đoạn Thầy dấm ngực và cất tiếng than cho bổn đạo nghe mà rằng : Chúng tôi cũng là kẻ có tội (rồi cứ đọc thầm) là tội tá Chúa, vốn trông cậy lòng lân mẫn Chúa hay thương xót lắm, xin Chúa khấng ban cho chúng tôi dặng dự

Giải nghĩa : Thầy cả danh ngực tỏ lòng an nan trách mình vì mọi tội riêng cùng tội cả và thiên hạ. Thì ta hãy xưng mình là kẻ tội lỗi mà tỏ lòng khiêm nhường, nhìn mình chẳng dáng gì trước mặt Chúa, như trộm lành xưa, mà trông ơn Chúa đoái thương mà thôi.

phần nào và thông công hiệp cùng các thánh Tông đồ và các thánh Tử vì đạo Chúa : cùng ông thánh Gioan, ông thánh Têphanô, ông thánh Matthia, ông thánh Banabê, ông thánh Inhaxiô, ông thánh Alexandrô, ông thánh Marcellinô, ông thánh Phêrô, bà thánh Phêlixita, bà thánh Perpetua, bà thanh Luxia, bà thánh Anê, bà thánh Nêxilia, bà thánh Annataxia cùng các thánh Chúa : Xin Chúa là Đấng chẳng xét công nghiệp, chỉ hay ban ơn tha thứ, cho chúng tôi đặng vào số cùng các thánh. Vì công nghiệp Chúa Kirixitô là Chúa chúng tôi.

Lạy Chúa Cha, Chúa hằng dùng Đ. C. Giêsu mà sanh dựng mọi sự lành nầy, làm cho *những của* (bánh rượu) *nầy nên thánh, ban sự sống, ban ơn lành*, và ban mọi sự cho chúng tôi. (Thầy cả và dọc ba lời ấy và làm 3 hình thánh giá ; đoạn đở chén thánh, bái gối rồi cầm Minh Chúa trên miệng chén

và làm hình thánh giá theo 5 lời nầy :) Nhờ Ngươi, và với Ngươi, và trong Ngươi, mà mọi sự kính lạy, tán tạ Đ. C. Trời là Cha phép tắc vô cùng làm một với Đ.C.T.Thần đời đời chẳng cùng.

— Đoạn thầy lên tiếng kết cùng rằng :

Khắp cả đời đời chẳng cùng.

R. — Amen. - **Từ đây hết các kinh Canon.**

Giải nghĩa ; Thầy cầm Minh Chúa mà làm hình thánh giá trên miệng chén thánh, chỉ ba sự cực khốn Ngươi phải chịu nặng nề quá : là sự nhuốc hổ bề ngoài, sự lo buồn sầu não bề trong và các hình khổ phải chịu trên xác. Lại làm 2 hình thánh giá ngoài chén, chỉ là linh hồn Chúa lìa khỏi xác mà sinh thì.

Ý nghĩa 3 tiếng : Nhờ Ngươi (*per Ipsum*) cầu bầu cho ta trước mặt Đức Chúa Cha thì mới đẹp lòng Chúa. — Với Ngươi (*cum Ipso*) là hiệp một ý một lòng cùng Đức Chúa Giêsu thì việc ta làm mới sáng danh Đức Chúa Trời. Trong Ngươi (*in Ipso*) vì Đức Chúa Giêsu là như cội cây, ta là nhành : mà nhánh phải dính với cây mới sống, mới trổ sanh hoa quả.

Đoạn Thầy đọc kinh Lạy Cha song trước thi than thở rằng :

Ta hãy cầu nguyện. Bởi vì chúng tôi vưng lời lành Chúa đã phán bảo, và nương lời Chúa đã dạy, thi chúng tôi mới dám đọc rằng :

Lạy Cha chúng tôi ở trên trời, chúng tôi nguyện danh Cha cả sáng, nước Cha trị đến, vưng ý Cha dưới đất bằng trên trời vậy. — Xin Cha cho chúng tôi rày hằng ngày dùng đủ và tha nợ chúng tôi, như chung tôi cũng tha kẻ có nợ chúng tôi, lại chớ để chúng tôi sa chước cám dỗ.

Giải nghĩa : Thầy giang tay ra mà đọc kinh Lạy Cha, là bắt chước Đức Chúa Giêsu đứng giang tay trên thánh giá — Kinh Lạy Cha có 7 Lời nguyện nhắc lại 7 lời Chúa Giêsu than thở trước khi sinh thì : 1° « Lạy Chúa tôi, Lạy Chúa tôi, nhơn sao Chúa bỏ tôi. » 2° Chúa kêu : « Tôi khát khao. » 3° Chúa trối cho Đức Mẹ ông thánh Gioan : « Này là con Bà ! » 4° Trối Đức Mẹ cho ông thánh Gioan : « Này là Mẹ mày. » 5° « Lạy Cha, xin Cha tha cho chúng nó vì nó lầm chẳng biết » 6° « Con phụ linh hồn Con ở tay Cha. » 7° « Đã đoạn. »

H. — Bèn chữa chúng tôi cho khỏi sự dữ. Amen.

T. — Amen.

Đoạn Thầy kéo dĩa thánh ra lau và đọc nhỏ tiếng tiếp theo rằng :

Lạy Chúa, xin chữa chúng tôi cho khỏi mọi sự dữ đã qua, đang có bây giờ và sẽ có sau, cùng nhờ Đức Mẹ Chúa Trời vinh hiển trọn đời đồng trinh Maria bàu chữa, với các thánh Tông đồ Chúa là Phêrô, Phaolô và Anrê và các thánh nguyện giúp cầu thay: Xin Chúa nhơn lành ban cho chúng tôi đặng sự bằng an trọn đời, hầu nhờ lòng làn mần Chúa giúp đỡ phù trì, va đặng khỏi mọi phần tội lỗi luôn cùng khỏi mọi nỗi bối rối xôn xao.

(Đọc câu sau hết Thầy hôn dĩa thánh và cầm mà làm dấu thánh giá trên mình.)

Đoạn Thầy đạt Mình Chúa trong dĩa thánh, rồi bái gối và cầm lên trên chén thánh mà phân chia ra ba phần : Hai

phần lớn để lại trong đĩa ấy, còn phần nhỏ Thầy cầm làm 3 dấu thánh giá, và đọc rằng :

Chớ chi sự bằng an của Chúa hằng ở cùng anh em luôn.

H. — Và ở cùng linh hồn Thầy.

Đoạn Thầy thả phần nhỏ hình bánh vào chén thánh và đọc rằng :

Giải nghĩa : Thầy cả phân Minh thánh ra 3 phần, chỉ khi Chúa chịu chết thì Minh thánh Máu thánh Người và linh hồn Người lìa ra khỏi nhau. — Thói xưa chia hình bánh làm ba : một phần cho Thầy cả rước : một phần cho những kẻ giúp lễ và dân sự ; một phần cho kẻ liệt.

Phần hình bánh nhỏ Thầy cầm làm 3 hình thánh giá trên miệng chén thánh và xin sự bằng an Chúa ở cùng anh em, chỉ 3 bậc bình an : 1° Bình an cùng Chúa là giữ trọn nghĩa cùng Người ; 2° Bình an cùng mình là lòng thú chịu phục lòng thân ; 3° Bình an cùng người ta là ở thuận hòa với hết mọi người chẳng buồn cũng chẳng ghét ai.

Thả phần nhỏ hình bánh vào chén hiệp cùng Máu thánh, chỉ sự Đức Chúa Giêsu chết

Chớ chi sự dễ lộn và sự làm phép Mình cùng Máu thánh Chua chúng ta là Chúa Kirixitô lâm cho chúng tôi rước lấy đặng sống đời đời. Amen.

Đoạn Thầy bái gối rồi cúi đầu rồi đánh ngực ba lần rồi đọc rằng :

Con Chiên Đ. C. Trời gánh tội lỗi thế gian, hãy thương xót chúng tôi.

Con Chiên Đ. C. Trời gánh tội lỗi thế gian, hãy thương xót chúng tôi.

Con Chiên Đ. C. Trời gánh tội lỗi thế gian, lấy ban cho chúng tôi sự bằng an.

(Ngày lễ cầu cho kẻ chết, thế cầu thương xót chúng tôi thì đọc lời : *Xin cho các đấng đang nghỉ ngơi :* lần thứ ba thì lại thêm *đời đời.*)

---

chẳng đủ ba ngày rồi lấy phép riêng mà hiệp xác cùng linh hồn mà sống lại.

Giải nghĩa : Đức Chúa Giêsu hãy con như Con chiên địu đang trong phép Thánh Tạ, hằng phú mình trong tay Thầy cả đem đi đâu trao cho ai. Chúa cũng bằng lòng mọi đàng.

Đoạn Thầy cúi đầu xuống và chắp tay mà đọc ba kinh này :

Lạy Đ. C. Giêsu Kirixitô, là Đấng đã phán cùng các thánh Tông đồ Chúa rằng : Tao để lại sự bằng an cho bay : Xin Chúa chớ xem đến tội lỗi tôi, một xem đức tin Hội thánh Chúa và làm cho Hội thánh đặng an nhàn hòa hiệp theo thánh ý Chúa, là Đấng hằng sống hằng trị cùng Đ. C. Cha và Đ. C. Thánh Thần đời đời. Amen.

(Ngày lễ đỏ đen không đọc kinh trước nầy, đọc 2 kinh sau nầy mà thôi).

Kinh thứ hai : Lạy Đ. C. Giêsu Kirixitô là Con Đ. C. Trời hằng sống, bởi ý Đ.C Cha định và nhờ ơn Đ.C.T. Thần phụ giúp, thì Chúa đã chịu chết mà làm cho thế gian đặng sống, xin cậy vì Mình cùng Máu rất thánh Chúa

---

– Thầy dấm ngực 3 lần, chỉ lòng ăn năn về ba giống tội thường : lòng lo, miệng nói, mình làm, mà Đức Chúa Giêsu gánh lấy cùng đền thế cho ta.

hãy cứu chữa tôi khỏi mọi tội lỗi mình cùng mọi sự dữ, lại xin cho tôi hằng noi theo điều răn Chúa, và chớ để tôi lìa khỏi Chúa khi nào. Chúa là Đức Chúa Trời hằng sống hằng trị cùng một Đ. C. Cha và Đ. C. T. Thần đời đời. Amen.

Kinh thứ ba : Lạy Đ. C. Giêsu Kirixitô, dầu tôi chẳng đáng mà cũng có lòng mến rước lấy Mình thánh Chúa, thì xin Chúa chớ để cho sự ấy nên lỵ đoán phạt tôi, song xin vì lòng Chúa hay thương xót mà làm ích cho tôi đặng nhờ ơn che chở linh hồn và xác, như thuốc linh thiêng chữa đã mọi tật nguyền. Chúa là Đấng hằng sống hằng trị cùng Đ. C. Cha hiệp cùng Đ. C. T. Thần đời đời. Amen.

5° — Từ khi Thầy cả chịu lễ cho đến cùng.

Đoạn Thầy bái gối thờ lạy Chúa rồi đứng dậy đọc thầm rằng :

Lạy Chúa : tôi chẳng dáng Chúa ngự vào nhà tôi, song xin Chúa phán một lời, thì linh hồn tôi sẽ lành dã.

Đoạn Thầy cầm Minh thánh Chúa trên dĩa thánh (1) và làm dấu thánh giá trước mặt mình mà đọc rằng :

Nguyện xin Minh thánh Đ. C. Giêsu Kirixitô gìn giữ linh hồn tôi cho đặng sống đời đời. Amen

Đoạn Thầy chịu Minh thánh Chúa và thầm thỉ với Chúa giây lát, rồi bái gối, đó tấm palla, và một vụn hình bánh và than lời vua Đavít rằng : (2)

---

(1) **Giải nghĩa** : Thầy cả cầm Minh thánh Chúa làm dĩa thánh giá trước mặt mình, là có ý cậy nhờ công nghiệp Chúa chịu nạn cho đặng hưởng nhờ mọi ơn lành bởi Minh thánh Chúa mà ra.

(2) **Giải nghĩa** : Thầy cả góp các vụn hình bánh bỏ vào chén thánh, vì tin rằng vâng là vật phần nhỏ mọn ấy cũng có trót Minh thánh Chúa, cho nên chẳng dám bỏ rơi rớt. Thuở xưa Đức Chúa Giêsu dưng mình chịu chết trên thánh giá đoạn, cùng chịu táng xác trong

Tôi lấy đi gì mà dưng lại cho Chúa, hầu đền lại những ơn Chúa đã ban cho tôi? Tôi sẽ lãnh lấy chén phần rỗi và sẽ kêu danh Chúa. Tôi sẽ ngợi khen kêu đến Chúa, thì tôi sẽ khỏi những kẻ nghịch thù nhiều hại tôi.

Đoạn Thầy cầm chén thánh giơ lên làm hình thánh giá và nguyện rằng :

Nguyện xin Máu thánh Đ. C. Giêsu Kirixitô là Chúa chúng tôi, gìn giữ linh hồn tôi đặng sống đời đời.

---

huyết đá. Nay Thầy cả dưng lễ Misa nhắc lại sự Chúa chịu chết khi dưng mình Chúa ; nhắc lại sự táng xác Chúa khi chịu lễ -- Đức Chúa Giêsu lập phép Thánh Thể chẳng những là cho các đẳng có quyền tế lễ được chịu, mà lại cũng cho bổn đạo chịu nữa. Vã lại bổn đạo xem lễ là đồng hiệp cùng đấng Chánh tế mà dưng lễ Minh thánh Đức Chúa Giêsu cho Đức Chúa Cha, nên cũng phải thông công rước Chúa vào lòng mình thì mới trọn cuộc tế lễ.

Bốn đạo chịu lễ.

Trước khi cho bổn đạo rước lễ, kẻ giúp lễ thay mặt bổn đạo đọc kinh Cáo mình, xưng chung tội lỗi mình cùng Chúa, cùng Đức Mẹ, các thánh, Thầy cả, hầu tỏ lòng ăn năn xin ơn tha thứ cho dáng rước Mình thánh Đ. C. Giêsu.

Đoạn Thầy trở mặt ra đọc lời giải tội chung cho mọi người mà rằng :

Xin Chúa phép lác vô cùng hay thương xót ban ơn tha thứ, khắng ban ơn đại xá thứ tha cho anh em khỏi mọi tội.

H. — **Amen.**

Đoạn Thầy trở mặt vô, bái gối, rồi cầm Mình Chúa đưa ra giơ lên mà rằng:

Giải nghĩa : Kẻ được rước lễ thật, phải lấy mình có phước lắm, nên hãy lo cảm lòng tr. mà đọn mình và cám ơn cho phải phép, kẻ chẳng rước lễ được, hãy rước lễ thiêng liêng, là giục lòng ao ước rước Chúa mà hiệp cùng Người cho chí thiết.

Nầy là Con chiên Đ. C. Trời, nầy là Đấng gánh lấy tội lỗi thế gian. — Lạy Chúa, tôi chẳng đáng Chúa ngự vào nhà tôi, song xin Chúa phán một lời thì linh hồn tôi sẽ lành dã. (*Đọc 3 lần như vậy*).

Đoạn trao Minh Chúa, mà Thầy cầm Hình bánh làm dấu thánh giá trước mặt mỗi người rước lễ, và đọc rằng :

Xin Minh thánh Đ. C. G. Kirixitô là Chúa chúng tôi gìn giữ linh hồn con cho đặng sống đời đời. Amen.

Đoạn Thầy tráng chén thì đọc rằng :

Lạy Chúa, xin cho của miệng chúng tôi đã chịu lấy, cũng đặng hưởng nhờ bởi lòng thanh sạch, và xin cho đặng nhờ ơn Chúa rộng ban ở đời tạm nầy trở nên thuốc linh nghiệm cứu chữa chúng tôi đời đời.

Đoạn Thầy rửa tay và tráng chén lần sau hết thì đọc rằng :

Lạy Chúa xin cho Minh Chúa tôi đã chịu lấy và Máu tôi đã uống hằng dính

vào lòng dạ tôi, và xin chớ để cho sự bợn nhơ tội lỗi còn lại trong mình tôi, là kẻ đã dặng phép nhiệm mầu thanh sạch Chúa dưỡng nuôi.

Đoạn Thầy lau chén thánh, rồi sang bên tả ảnh đọc kinh ván chỉ về sự mới Thông công rước lễ *gọi là Communio.* (Riêng theo ngày lễ.)

Đoạn Thầy trở mặt ra chào giáo nhơn rằng :

Chúa ở cùng anh em.

H. — Và ở cùng linh hồn Thầy.

Đoạn trở qua lại bên tả ảnh mà đọc lời Cầu Cám ơn... (Riêng theo ngày lễ, hoặc một hoặc hai ba lời nguyện.)

Đoạn Thầy trở mặt ra bảo các Giáo nhơn rằng :

Chúa ở cùng anh em.

H. — Và ở cùng linh hồn Thầy.

Đoạn Thầy lên tiếng rằng :

Lễ Misa đã đoạn. — *Có mùa, theo ngay lễ, Thầy đọc câu sau nầy thế lại rằng :* — Ta hãy ngợi khen Chúa.

Trong lễ đồ đen lại đọc câu nầy :
Xin cho những linh hồn ấy nghỉ ngơi đời đời.

H. — Đội ơn Chúa. (Lễ đồ đen thì thưa : Amen.)

Đoạn Thầy đay vô bàn thờ, sấp mình xuống đọc rằng :

Lạy Chúa Ba Ngôi rất thánh, xin Chúa vui lòng nhậm lấy việc tôi, là tôi tá Chúa đã làm mà thờ phượng Chúa, xin cho của lễ tôi, là kẻ dầu chẳng đáng, mà đã dưng lên trước mặt Chúa, đặng đẹp lòng Chúa và làm ích cho tôi cùng cho những kẻ tôi đã làm lễ ấy cho, nhờ lòng rộng rãi Chúa. Vì công nghiệp Đ. C. Giêsu Kirixitô là Chúa chúng tôi. Amen.

Đoạn Thầy ngửa mặt trông lên ảnh chuộc tội, giơ hai tay lên, rồi cúi đầu xin các ơn bởi trời ban xuống mà rằng:

Nguyện xin Đ. C. Trời phép tắc vô cùng ban phép lành cho anh em. (Liền

trở mặt ra làm dấu thánh giá ban phép lành chung mà rằng : (1)

Đ. C. Cha, và Đ. C. Con và Đức Chúa Thánh Thần.

H. — Amen.

Đoạn Thầy qua bên hữu ảnh đọc lời Èvang ông thánh Gioan Tông đồ, mà trước thì chào rằng :

Chúa ở cùng anh em.

H. — Và ở cùng linh hồn Thầy.

T. — Đầu bài Èvang ông thánh Gioan. **(Đoạn thứ I câu 1.)**

H. — Lạy Chúa, tán tạ không khen Chúa.

Thuở đầu trước hết đã có Lời, gọi là Ngôi Hai, và Ngôi Hai ấy hằng ở làm một cùng Đ. C. Trời, mà Ngôi Hai cũng

---

(1) **Giải nghĩa** : Lễ đồ đen. Thầy cả không làm phép lành như vậy, vì phép lành thể ấy là một lễ nhạc trọng thể, chỉ sự vui mừng. Mà khi cầu cho kẻ chết thì buồn bực, chăm lo kêu khẩn cầu cho linh hồn những kẻ ấy mà thôi.

là Đ. C. Trời. — Vậy trước hết mọi sự, Ngôi Hai ở cùng Đ. C. Trời. — Mọi vật bởi Ngươi mà sinh ra ; lại chẳng có sự gì đã sinh nên, mà chẳng phải bởi Ngươi. — Ngươi là mạch sự sống, mà sự sống Ngươi là mạch sự sáng soi thiên hạ. Sự sáng ấy đã soi lòng kẻ tối tăm, mà kẻ tối tâm chẳng nhìn lấy sự sáng. — Cho nên Đ. C Trời đã sai một người tên là Gioan. Ông ấy đến, để làm chứng về sự sáng, cho mọi người dặng tin bởi lời ông ấy giảng. Ông ấy chẳng phải là sự sáng, song ông ấy đến mà làm chứng về sự sáng. — Đã có sự sáng thật hay soi cho mọi người sinh ở thế gian nầy. - Vốn Ngươi có ở giữa thế gian, Ngươi đã dựng nên thế gian, mà thế gian chẳng nhìn biết Ngươi. — Ngươi đã đến cùng dân riêng mình, mà dân riêng Ngươi chẳng chịu lấy Ngươi. Nhưng mà hễ ai đã chịu lấy Ngươi, thì Ngươi cho phép nó dặng nên con Đ C. Trời. — Mà hễ kẻ tin danh thánh

Người, thì chẳng phải bởi khi huyết cùng tinh xác thịt và tình tư dục người ta, một bởi Đ. C. Trời mà ra. — Vậy Ngôi Hai đã xuống thế làm Người, và đã ở trong chúng ta : mà chúng ta đã xem thấy sự sang trọng phép tác Người, thật xứng bậc cao trọng Con một Đức Chúa Cha đầy dẫy mọi ơn cùng mọi sự thật.

(Tới câu Ngôi Hai đã làm Người ... Hết thảy phải bái gối.)

H. — Đội ơn Chúa. — Deo gratias.

TẤT LỄ

Thường hễ cuối cùng Lễ thì đọc bài Evang ông thánh Gioan Tông đồ ấy. Song nhiều lễ phải đọc Evang riêng thế lại.

XEM LỄ THEO SÁCH LỄ

Những lễ sau nầy là Messes votives.

Lễ về Đ. C. Trời Ba Ngôi.

(Mỗi lễ Thầy cả phải đứng dưới bàn thờ mà đọc lời Kinh thánh, cùng cáo mình xưng tội với bổn đạo trước đã, đoạn mới lên bàn thờ).

Hãy coi phần chung, *Ordo Missæ*, trước nầy : trang : 97.

Introït — Tán tụng ngợi khen Chúa Ba Ngôi rất thánh mà có một không hề rẽ phân : chúng tôi ca ngợi Người vì đã tỏ lòng thương xót chúng tôi. *Ps. 8.* — Lạy Chúa, là Chúa chúng tôi, danh Chúa cả sáng lạ lùng khắp trong bầu trái đất là dường nào ! — Sáng danh Đ C. Cha và Đ. C. Con và

Introït, nghĩa là sự đi vào, là bài xương rao, hai bên hat đối đáp khi Thầy cả mới vô bàn thờ.

Đ. C. Thánh Thần. Như đã có trước vô cùng và bây giờ và hằng có đời đời chẳng cùng Amen.

(Lập lại câu đầu hết : Tán tụng ngợi khen...)

Tới Kyrie. — Gloria...

Lời nguyện. — Ta hãy nguyện rằng : Kính lạy Đ. C. Trời phép tắc vô cùng, hằng có đời đời, Chúa đã ban cho các tôi tớ Chúa biết sự vang hiển Đ C. Trời Ba Ngôi đời đời mà xưng Đức tin thật, và thờ lạy một Chúa trời phép tắc oai linh : thì chúng tôi nguyện xin Chúa cho chúng tôi mạnh đức tin đặng có sức chống đánh hết mọi sự nố nghịch thu luôn. Vì công nghiệp Chúa chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô, Con Chúa hằng sống hằng trị cùng Chúa đời đời chẳng cùng. Amen.

(Hoặc có lời nguyện khác nữa.)

Bài thơ thứ nhứt thánh Phaolô gởi cho bổn đạo Corinthô

Đoạn thứ 13. Câu 11.

Ớ anh em, anh em hãy vui mừng, hãy ở trọn lành, hãy khuyên bảo nhau, hãy hiệp một lòng một ý, ở hoà thuận cùng nhau, thì Đ. C. Trời là Chúa sự bằng an và sự thương sẽ ở cùng anh em... Chớ chi ơn Chúa chúng tôi là Chúa Giêsu Kirixitô, và lòng thương yêu Đ. C. Trời và sự giao thông Đức Chúa Thánh Thần ở với anh em hết thảy. Amen. (1) — Đội ơn Chúa!

Graduel. — (Dan 3.) Lạy Chúa, muôn loài chúc tụng Chúa, là Đấng soi thấu hết thiên thần Kêrubim.

---

(1) Bổn đạo, từ đời xưa, hễ khi hiệp nhau xem lễ, thì quen đọc sách các thánh Tiên tri, hoặc đọc thơ của các thánh Tông đồ gởi đến.

Graduel, nghĩa là : lên bực, vì đời xưa hai bên xướng hát lúc nầy, thì có thầy trên tòa giảng hát đối xuống.

℣. Lạy Chúa, trên bầu trời khong khen Chúa, Chúa đáng khen ngợi mọi đời.

Alleluia Alleluia. ℣ Lạy Chúa, chúc tụng khong khen Chúa là Chúa Trời của tổ phụ chúng tôi, đáng khen ngợi mọi đời.

Từ Chúa nhựt Bảy mươi và trong Mùa Chay, thì đọc Tract sau nầy thế Alleluia.

Chúng tôi hết lòng xưng hô, khen ngợi và chúc tụng Chúa là Đ. C. Trời ja Cha vô thỉ, Chúa là Con một sanh bỡi Chúa Cha, Chúa là Đ. C. T. Thần là Đấng hay an ủi ; thật là Chúa Ba Ngôi rất thánh, chẳng hề rẽ phân đặng ; ℣. Vì chưng Chúa là đại cả và làm những sự lạ lùng : một mình Chúa là Chúa trời mà thôi. ℣. — Kinh lạy Chúa Ba Ngôi phước cả ; khong khen Chúa, sáng danh Chúa, cám tạ đội ơn Chúa mọi đời luôn luôn !

Theo lời Êvang ông thánh Gioan.

Đoạn thứ 15 và 16. Câu thứ 26,
và câu thứ 1 trong đoạn 15.

Thuở ấy Đ. C. Giêsu phán cùng các đầy tớ mình rằng : Khi Đấng hay an ủi mà Tao sai đến cùng bay, là Chúa Thánh Thần chơn thật bởi Đ. C. Cha mà ra, thì Người sẽ làm chứng về Tao, lại bay cũng sẽ làm chứng nữa, vì bay đã ở cùng Tao từ đầu tiên Bấy nhiêu sự nầy Tao phán cho bay hay trước, kẻo sau bay vấp phạm. Chúng nó sẽ đuổi bay ra khỏi các nhà hội chung ; lại cũng đến giờ kẻ nào giết bay thì tưởng mình làm sự dẹp lòng Đ. C. Trời. Vã lại chúng nó làm khốn cho bay thể ấy, vì nó chẳng biết Cha Tao cùng chẳng biết Tao. Mà Tao bảo cho bay các sự ấy, phòng khi thi giờ nó đến, thì bay nhớ lại Tao đã nói cho bay trước ... Ngợi khen Chúa Kirixitô.
(Kinh Tin kính.)

Offertoire. — Hãy tung hô ca ngợi Đ. C. Trời là Chua và Con một Đức Chúa Trời cùng Đ. C. T. Thần nữa ; bởi vì Ngươi đã lam lành thương xót chúng tôi.

Lời nguyện thầm. — Kính lạy Chúa la Chúa Trời chúng tôi, chúng nguyện xin Chúa nhậm lời chúng tôi kêu cầu thánh danh Chúa, mà làm cho của lễ dâng nên đẹp lòng Chúa, và đặng chịu lấy mà cho chúng tôi nen là của tiến cống Chúa đời đời. Vì Chúa chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô Con Chúa, là Đấng hằng sống hằng trị cùng Chúa làm một với Đ C. T. Thần.

(Lời cầu nguyện nào nữa).

Préface. *Thầy cả cất tiếng lên rằng* : Đời đời chẳng cùng.

Offertoire là phần trong lễ hồn dạo thuở xưa có thói đem dưng bánh và rượu đặng làm lễ. Ai chẳng dâng chịu lễ thì không được dưng.

Préface, là bài xướng trước chính việc dưng lễ, rao don tiến hành những sự Mầu nhiệm phải kinh tôn khủng khiếp.

Bổn đạo : **Amen.**

T. — Chúa ở cùng anh em.

B. — Và ở cùng cha nữa.

T. — Hãy nhắc lòng lên

B. — Trí lòng chúng ta có nhắc lên **cùng Chúa.**

T. — Ta hãy đội ơn Chúa là Chúa **Trời ta.**

B. — Thật là xứng đáng và công bình với Chúa lắm chúc.

Thầy cả cứ tiếp tới rằng : Thật là sự xứng đáng, phải lẽ công chánh và sanh phần rỗi cho ta cám đội ơn Chúa luôn và khắp mọi nơi : Lạy Chúa chí thánh, lạy Chúa phép tắc vô cùng, lạy Đức Chúa Trời hằng có đời đời. Chúa là Đấng hiệp với Con một Chúa và Đức Chúa Thánh Thần, là một Đ. C Trời là một Chúa, ma chẳng phải trong một ngôi, song là trong Ba Ngôi riêng đồng một bổn tính. Vì chưng chúng tôi nhờ Chúa tỏ ra mà tin sự gì về vang hiển Chúa, thì cũng như vậy về Con Chúa cùng về Đ. C. T. Thần, không biện khác đều

nào sốt. Thể ấy khi xưng hô có tính Chúa Trời hẳng có thật vậy luôn, thì một trật chúng tôi thờ lạy Ba Ngôi riêng, và một bổn tinh mà thôi và oai quớn bằng nhau cả. Ấy là đều các thanh Thiên Thần, các Tổng lãnh thiên thần và các đấng Kêrubim, Sêraphim khong khen tán tạ : Các đấng ấy hẳng rập một tiếng mỗi ngày tung hô chẳng khi đứng rằng :

Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai, Chua là Chúa Trời các đạo binh vạn vạn. Cả va trời đất đầy dẫy hiển vang Chúa. Vạn vạn tuế Đấng cao ngự thượng thiên, chuc mừng Đấng lấy tên Chúa mà đến.

Rước lễ rồi. (1) — Chúng tôi kính ngoi Chúa trời, và sẽ cáo mình cùng Ngươi trước mặt hết thảy nhơn loài ở dưới thế ; bỡi vì Ngươi dủ lòng thương **xót chúng tôi.**

---

(1) Câu xướng khi chịu lễ rồi, gọi là Communion, vi thuở xưa đang khi bổn đạo rước lễ, thì hát câu kinh thánh.

Lời nguyện sau hết. — Kính lạy Chúa là Chúa Trời chúng tôi, xin cho phép Bí tích chúng tôi mới chịu nay và xưng Chúa Ba Ngôi hằng có mà hiệp một tính cùng nhau chẳng hề phân lìa, làm cho xác và linh hồn chúng tôi đặng sống lành. Vì công nghiệp Chúa chúng tôi là D. C Giêsu Kirixitô, là Chúa hằng sống hằng trị cùng D. C. Cha làm một với Chúa Thánh Thần. Amen.

(Lời nguyện nào khác nữa)

Vắng lễ thì đọc một bài Évang : mà thường là bài Évang đầu hết của ông thánh Gioan Tông đồ. tr 112.

Lời nguyện sau hết gọi là Postcommunion đọc mà cảm ơn về sự rước lễ, thì mới làm trọn việc tế lễ.

LỄ MÌNH THÁNH CHÚA.

Introit. — Chúa lấy lúa mì chắc tốt mà nuôi chúng nó cho no phỉ, và lấy mật ngọt bởi đá cho chúng nó ăn phỉ phê. Bay hãy nhảy mừng Chúa là Đấng hộ vực chúng ta ; hãy reo ca Chúa Đêu Giacób.

℣. Sang danh Đ. C. Cha và Đ. C. Con và Đ. C. Thánh Thần. Như đã có trước vô cùng và bây. . (Lập lại đầu.)

Lời nguyện. — Ta hãy nguyện rằng: Kính Đ. C. Trời, Chúa đã di truyền cho chúng tôi phép Bí tích nhiệm lạ để nhắc nhớ sự thương khó Chúa ; thì chúng tôi nguyện xin Chúa cho chúng tôi biết tôn kính những sự mầu nhiệm Mình và Máu thánh Chúa như vậy, hầu được hưởng nhờ công ơn Chúa Cứu chuộc luôn. Chúa hằng sống hằng trị đời đời chẳng cùng. Amen.

Bài thơ thứ nhứt
Ông thánh Phaolô Tông đồ
gởi cho bổn đạo Corinthtô

Đoạn thứ 11. Câu thứ 23.

Ớ anh em : Thầy đã truyền cho anh em sự thầy đã học cùng Chúa, là đêm kia khi Đ. C. Giêsu chịu nộp cho quân dữ, thì Người đã lấy bánh, — và khi cám ơn Đ. C. Cha đoạn, thì Người bẻ bánh ra, mà phán cùng thánh đầy tớ mình rằng : Chúng bay hãy cất lấy mà ăn : Nầy là Mình Tao sẽ chịu nộp vì chúng bay ! chúng bay hãy làm sự nầy mà nhớ đến Tao. — Cũng một thể ấy, khi ăn bữa tối đoạn, thì Người cầm lấy chén rượu nho, mà phán rằng : Chén nầy là sự giao kết mới, trong Máu Tao. Mỗi một lần bay uống, thì bay hãy làm sự nầy mà nhớ đến Tao — Hẳn thật hễ lần nào anh em sẽ ăn bánh nầy và sẽ uống chén nầy, thì anh em sẽ nhắc lại sự Chúa chịu chết, cho đến khi Người sẽ xuống mà phán xét thiên hạ.

— Ấy vậy hễ ai ăn bánh nầy, hay là uống chén Chúa cách chẳng nên, là đang khi còn mắc tội trọng, thì người ấy phạm đến Mình cùng Máu thánh Chúa, là phạm tội cực trọng, như kẻ làm khốn xác thánh Đ. C. Giêsu xưa, cũng làm cho Máu thánh Người chảy ra. - Vậy thì mỗi một người phải xét mình cho cẩn thận, thì mới nên ăn bánh nầy, cùng uống chén nầy mà chớ.

- Vì chưng hễ ai ăn bánh nầy, cùng uống chén nầy chẳng nên, là khi còn mắc tội trọng, thật thì kẻ ấy ăn lấy lý đoán phạt mình, vì chẳng biện biệt Mình thánh Chúa là trọng vọng hơn mọi của ăn khác là ngần nào. — Đội ơn Chúa !

Graduel. — Lạy Chúa con mắt mọi người ngữa trông Chúa ; và Chúa phát lương thực cho những kẻ ấy trong thì tiện. ℣. Chúa mở tay ra ; thì làm cho mọi loài no đầy sung túc.

Alleluia, Alleluia. — ℣. Thịt Tao thật là của ăn, và Máu Tao thật là của

uống : Ai ăn Thịt Tao, cùng uống Máu Tao, thì nó ở trong Tao và Tao ở trong người ấy. **Alleluia.**

(Chính lễ M. T. Chúa) thì đọc kinh Lauda Sion :

Ớ núi thánh Sion.

Từ Chúa nhựt Bảy mươi, và trong mùa Chay.

Tract : Từ mặt trời mọc cho tới mặt trời lặng, danh Tao là cao trọng trong các dân ngoại. ℣. Lại khắp mọi nơi đều tế lễ, và dưng của lễ thanh sạch cho danh Tao ; bởi vì danh Tao là cao cả trong các dân, — ℣. Bay hãy đến, hãy ăn bánh Tao và uống rượu Tao pha sẵn cho bay.

Theo lời Êvang ông thánh Gioan.

Đoạn thứ 6. Câu thứ 56.

Thuở ấy : Đ. C. Giêsu phán cùng thánh đầy tớ mình rằng : Thịt Tao là của ăn, và Máu Tao thật là của uống. — Ai ăn Thịt Tao cùng uống Máu Tao,

thì nó ở trong Tao và Tao ở trong nó. — Như Đ. C. Cha là Đấng hằng sống đã sai Tao và Tao sống vì Đ. C. Cha ; cũng một lẽ ấy, ai ăn Thịt Tao, thì nó cũng sống vì Tao. — Nầy là bánh bỡi trời mà xuống, chẳng phải như tổ tông chúng bay ăn Manna xưa, mà cũng đã chết. — Ai ăn bánh nầy, thì sẽ dặng sống đời đời. -- Ngợi khen Chúa Kirixitô.

Offertoire. — Các Thầy cả Chúa dưng hương và bánh cho Đ. C. Trời, bỡi đó phó dấng ấy phải nên thánh trước mặt Chúa mình, và chẳng làm nhơ danh Người

Lời nguyện thầm. — Lạy Chúa, chúng tôi nguyện xin Chúa hay daông thứ ban cho Hội thánh Chúa những ơn lành ở hiệp hòa và bằng an như những của dâng dây có ý chỉ như vậy. Vì công nghiệp Chúa chung tôi là Đức Chúa Giêsu Kirixitô, là Con Chúa hằng

sống hằng trị cùng Đ. C. Cha hiệp với Đ. C. T. Thần. Amen.

Préface... Thật là sự xứng đáng, phải lẽ công chánh và sanh phần rỗi cho ta cám dội ơn Chúa luôn và khắp mọi nơi. Lạy Chúa chí thánh, lạy Chúa phép tắc vô cùng, lạy Đ C. Tì ời hằng có đời đời. Vì chưng bởi phép mầu nhiệm Ngôi Hai giáng sinh thì sự sáng Chúa chiếu lòa thêm trước mắt trí khôn chúng tôi, mà làm cho chúng tôi khi thấy Chúa hiện diện ra, thì cũng hát lòng mến yêu những sự vô hình chẳng thấy được, và bởi đó cho nên chúng tôi hiệp với các thánh Thiên thần và Tổng lãnh thiên thần, cùng các thần Ngai, các thần Cai, lại với cả và đạo binh thiên quấc, mà hát bài ca vinh hiển Chúa chẳng hay cùng rằng:

Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai .....

Rước lễ rồi Hễ lần nào anh em ăn bánh nầy và uống chén nầy, thì anh

em sẽ nhắc lại sự Chúa đã chịu chết, cho tới khi Người đến. Vì vậy hễ ai ăn bánh nầy, hay là uống chén Chúa cách chẳng xứng đáng, thì phạm đến Mình và Máu thánh Chúa.

Lời nguyện sau hết. — Lạy Chúa, chúng tôi nguyện xin Chúa làm cho chúng tôi hưởng bổn tinh Chúa trời trong Chúa cho thỏa nguyện luôn; vì sự rước Mình cùng Máu châu báu Chúa trong đời tạm nầy chỉ sự ấy rõ ràng, vì Chúa hằng sống hằng trị cùng Đ. C. Cha và Đ. C. Thánh Thần đời đời. **Amen.**

Évang ông thánh Gioan Tông đồ. trang 142.

Lễ Rất Thánh Trái Tim Đức Chúa Giêsu.

Introit. — Chúa có lòng tưởng đến dòng nầy qua dòng nọ, hầu cứu chữa linh hồn chúng nó cho khỏi chết, và nuôi chúng nó trong khi đói khát. — Ớ những kẻ công chính, hãy khoái lạc vui mừng trong Chúa ; những kẻ ngay lành rập nhau ngợi khen thì thậm phải.

℣. Tán tạ không khen Đ. C. Cha và Đ. C. Con và Đ. C. T. Thần. Như đã có.. (Lập lại đầu.)

Lời nguyện. — Kính lạy Đ. C. Trời, Chúa khấng dủ lòng thương xót đến chúng tôi là kẻ đã phạm tội thì đâm thấu Trái Tim Con Chúa, mà ban phát những ơn thương mến vô cùng ; chúng tôi nguyện xin Chúa đã thi ơn cho chúng tôi sốt sắng tôn kính phép nầy, thì cũng cho chúng tôi đặng ăn năn đền tội cho cân xứng với nữa. Vì công nghiệp Chúa Giêsu Kirixitô là Con

Chúa hằng sống hằng trị cùng Chúa làm một với Đ. C. T. Thần đời đời chẳng cùng. Amen.

Bài thơ ông thánh Phaolô gởi cho bổn đạo Ephêsô

Đoạn thứ 3. Câu thứ 8

Ô anh em : Thầy là kẻ rốt hết trong các dầy tớ Chúa đã được ơn nầy : là giảng cho các dân ngoại biết những sự giàu có Chúa Kirixitô quá bội không thể thấu suốt được ; và soi sáng cho mọi người biết cách thức phàn phát sự mầu nhiệm các đời trước đã giấu để trong Đ. C. Trời, là Đấng dựng nên mọi sự ; để cho các kẻ làm đầu và các kẻ cầm quyền trên trời bởi Hội thánh đều biết sự khôn ngoan Chúa Trời mọi đàng : Cứ như từ trước vô cùng đã chỉ định, mà đã ứng nghiệm trong Chúa Giêsu Kirixitô là Chúa chúng tôi. Vì Ngươi thì chúng ta được cậy trông, và bởi tin kính trông cậy Ngươi thi tới đến cùng

Người. Nhơn vì sự ấy ta qui gối trước mặt Đ. C. Cha của Chúa Giêsu Kirixitô là Chúa chúng ta ; bởi Người mà ra các danh phận làm Cha trên trời dưới đất ; xin cứ sự hiển vinh thừa thải Người, bởi Chúa Thánh Thần Người thêm sức mạnh cho anh em nên người thiêng liêng, mà bởi đức tin thì Chúa Kirixitô ở trong lòng anh em, làm cho anh em châm rễ sâu và lập nền vững vàng trong đức mến, hầu anh em được hiệp cùng các thánh mà hiểu biết sự rộng, sự dài, sự cao, sự sâu là thể nào : Mà lại nhìn biết lòng Đ. C. Giêsu Kirixitô thương yêu quá trí khôn lường, ngõ anh em được no đầy phỉ dạ trong Đ. C. Trời mọi đàng mà chớ.

Graduel. — Chúa ngọt ngào và chính trực bởi đó Người ban lề luật cho những kẻ sai lỗi lạc đường. v. — Chúa dẫn những kẻ hiền lành trong đàng công chánh, chỉ dạy những kẻ hòa nhã hết các nẻo Người (Ps. 24).

Alleluia, Alleluia. — ℣. — Bay hãy chịu gánh Tao trên mình bay, và hãy học cùng Tao, vì Tao hiền lành và khiêm nhượng trong lòng, thì bay sẽ gặp sự nghỉ an cho linh hồn bay : Alleluia.

(*Từ Chúa nhựt Bảy mươi đà mùa Chay*).

Tract : Chúa lòng lành hay thương xót, hay nín nhịn và rất nhơn từ. ℣. Chúa chẳng hay giận liên liên, cũng chẳng đe phạt đời đời. — ℣. — Chúa chẳng xử với chúng tôi theo đòi tội lỗi chúng tôi, cũng không oán trả chúng tôi theo những sự gian ác chúng tôi. (Ps. 102)

Theo lời Êvang ông thánh Gioan.

Đoạn thứ 19. Câu thứ 31.

Thuở ấy : Nhơn nhằm ngày áp lễ Phanxica, thì quân Giuđêu chẳng muốn để xác những kẻ chịu đóng đinh treo trên thập tự trong ngày thứ bảy (vì ngày

ấy là ngày lễ cả), thì nó xin quan Phi-atô đánh gẩy ống chon của mấy người ấy và cất xác đi. Ấy vậy, khi quân lính đến thi đã đập ống chơn hai người phải chịu đóng đinh một trật cùng Chúa. — Mà khi nó tới gần D. C. Giêsu, bởi nó thấy Người đã qua đời rồi, nên nó chẳng đánh gẩy ống chon Người. — Nhưng có một tên linh lấy lưỡi đòng mà mở cạnh nương long Chúa ra, tức thì máu cùng nước chẩy ra. — Và kẻ đã thấy thi lam chứng, mà chứng kẻ ấy là hẳn hòi thật thà.

Offertoire. — Lòng tôi đã đợi chờ sỉ nhục và gian nan. Tôi trông mong có kẻ cảm tình sầu thẳm với tôi, mà chẳng thấy người nào ; tôi đã kiếm tìm người an ủi mình, mà cũng không gặp đặng ai. (Ps. 68)

Lời nguyện thầm. — Lạy Chúa, chúng tôi nguyện xin Chúa nhìn xem Trái Tim Con Chúa, hằng thương yêu

khôn xiết kể, mà nhậm lấy cuả chúng tôi dang dưng cho Chúa làm lễ bạc lòng thành, và được đền vì tội lỗi chúng tôi, vì Chúa chúng tôi là Chúa Giêsu Kirixitô. Con Chúa là Đấng hằng sống hằng trị cùng Đ. C. Cha và Đ. C. T. Thần đời đời chẳng cùng. Amen

Préface. ... Thật là sự xứng đáng phải lẽ, công chánh và sanh phần rỗi cho ta cảm tạ đội ơn Chúa luôn và khắp mọi nơi. Lạy Chúa chí thánh, lạy Cha phép tắc vô cùng, lạy Đ. C. Trời hằng có đời đời, la Đấng đã để cho quân lính lấy đòng đâm thấu nrong long Con một Chúa đang phải treo dựng tren cây thánh giá, hầu mở khai Trái tim la thánh cung trữ đầy của Chúa tuôn ra, cho chúng tôi được nhuần lòng làn mẫn thương xót và ơn phước, cùng hằng cháy lửa yêu dấu chúng tôi liên liên, đặng mà cho những kẻ nhơn đức an ổn nghỉ ngơi, và những kẻ thống hối được trú ngụ mà nhờ phần siêu rỗi.

Bởi đó cho nên chúng tôi hiệp cùng các thánh Thiên thần và các thánh Tổng lãnh Thiên thần, với phẩm thần Ngại, thần Cai cùng cả và đạo binh thiên quốc mà hát mừng khong khen sự vinh hiển Chúa chẳng hay cùng rằng :

Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai... .

Rước lễ rồi. - Có một tên lính lấy lưỡi đòng khai bách cạnh nương long Ngươi, tức thì máu cùng nước chảy ra.

Lời nguyện sau hết - Lạy Chúa Giêsu, xin ban ơn làm cho những của thánh chúng tôi mới rước lấy, đốt lòng chúng tôi sốt sắng cháy lửa mến, cho đặng học biết chê bỏ những sự dưới đất nầy và ái mộ những sự trên trời. Chúa là Đấng hằng sống hằng trị cùng Đ. C. Cha và Đ. C. T. Thần đời đời chẳng cùng. Amen.

Lễ vê rất thánh Đức Bà

Introït. — Lạy mừng thánh Mẫu, đã sản sanh vì đế Vương cai quản trời đất mọi đời. (Ps. 14) Bỗi lòng tôi tuôn ra lời ca tốt ; tôi đặt thi thơ bái tặng dưng Vua. — Sáng danh Đ. C. Cha và Chúa Đức Con và Đ. C. T. Thần. Như đã có trước vô cùng..... (Lập lại đầu)

(Kyrie... Gloria...

Lời nguyện. Kính lạy Chúa là Chúa trời, xin Chúa ban cho chúng tôi là tôi tớ Chúa được sức khoẻ về phần hồn và phần xác luôn ; lại nhờ Đức Nữ Đồng trinh Maria hằng chuyển cầu, mà xin cho chúng tôi khỏi âu lo, buồn bực đời nay, và đặng hưởng phước vui về đời đời. Vì Chúa chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô, Con Chúa hằng sống hằng trị cùng Chúa và Đ. C. T. Thần đời đời. Amen.

Bài sách khôn ngoan.

Đoạn thứ 24. Câu thứ 14.

Từ đầu tiên và trước các đời, Tao đã sinh ra và cho tới đời sau mãi Tao cũng chẳng sẽ mất, cùng cứ phục dịch trước mặt Chúa trong nhà thánh. Vì vậy Tao bền đỗ vững vàng trên núi Sion, và nghỉ ngơi trong thành thánh một thể ấy, và quyền cai trị Tao trong thành Giêrusalem. Tao lại chám rễ sâu trong dân danh giá, và phần gia tài trong địa nghiệp Ngươi, là trong phần Chúa, Chúa trời Tao và trong cả và Hội thánh.

Graduel. -- Ô Đức Nữ Đồng trinh Maria, Mẹ đáng tàng trọng, đáng kính tôn, vì Mẹ được làm Mẹ Chúa Cứu chuộc mà chẳng đúng bợn nhơ. — ℣. Ô Nữ trinh Mẹ Chúa trời ; Đấng cả và trời đất chứa không nổi, đã ra đời làm con người ta, chịu cưu mang trong lòng Mẹ.

Alleluia, Alleluia. Dầu sau khi sanh, Mẹ cũng hằng đồng trinh mãi ; kính lạy Mẹ Đ. C Trời, xin Mẹ chuyển cầu cho chúng tôi. Alleluia.

Theo lời Evangiêliô ông thánh Luca.

Đoạn thứ 11. Câu thứ 27.

Thuở ấy : Đ C. Giêsu đang phan những điều ấy, thì có một đàng bà cất tiếng giữa thiên hạ, mà thưa Ngươi rằng : Phước cho bụng đã cưu mang Thầy, và vú Thầy đã bú ! Đ. C. Giêsu liền rằng : Các kẻ nghe cùng giữ lời Đ. C. Trời thì càng có phước hơn nữa.

CREDO

Offertoire. – Kính mầng Maria đầy ơn phước, Chúa ở cùng Bà, Bà có phước lạ trong hết mọi người nữ ; và Con lòng Bà gồm phước lạ.

Lời nguyện thầm. — Lạy Chúa xin vì lòng thương xót Chúa, và nhờ lời

rất thánh Nữ Maria hằng đồng trinh vẹn vẻ, nhạm lấy của lễ nầy mà ban cho chúng tôi được thạnh lợi cùng bằng an luôn, và đang bây giờ mãi. Vì D. C. Giêsu Kirixitô, Con một Chúa, là Đấng hằng sống hằng trị...

Préface. — ... Thật và xứng đáng, phải lẽ, công chánh và sanh phần rồi cho ta cám tạ dội ơn Chúa luôn khắp mọi nơi. Lạy Chúa chí thánh, lạy Cha phép tắc vô cùng, lạy D. C. Trời hằng có dời dời, đang khi tôn kính Đức Bà Maria hằng đồng trinh, thi cũng khong khen, tung hô tán tạ Cuúa. Vì chưng Đức Nữ chịu thai Con một Chúa bỡi phép D. C. T. Thần, và cứ giữ đức trinh tiết hiền vang cho chiếu giọi thế gian sự cả sáng dời đời, là D. C. Giêsu Kirixitô. Bỡi nhờ Chúa Kirixitô mà các thánh thiên thần khong khen oai quờn sang trọng Chúa, các thần Cai thờ lạy, các thần Quyền phep run sợ, các Đấng, các Phép tắc trên trời

và phẩm thần Sêraphim đều hòa hiệp cùng các đấng ấy mà chúc tụng. Thì chúng tôi cầu xin Chúa truyền cho tiếng chúng tôi khẩn nguyện được hiệp với tiếng phô dấng ấy mà đồng thanh lên rằng :

Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai,....

Rước lễ rồi. — Phước cho lòng Đức Nữ trinh Maria đã cưu mang Con Đức Chúa Cha hằng có đời đời.

Lời nguyện sau hết. — Lạy Chúa, chúng tôi mới lãnh ơn giúp về phần rồi, thì chúng tôi nguyện xin nhờ Đức Nữ Đồng trinh Maria, là đấng chúng tôi đem lòng tôn kính mà dưng của lễ cho Chúa cả oai quờn, đặng nhờ ơn Người bầu chữa mọi nơi và luôn luôn. Vì Đức Chúa Giêsu Kirixitô Con Chúa hằng sống, hằng trị.....

Lễ ông thánh Giuse là Bạn thanh sạch Đức Nữ Đồng trinh Maria và là Đấng bàu chủ Hội thánh.

Introït. — Đấng giúp đỡ bảo hộ chúng tôi là Chúa : lòng tri chúng tôi vui mừng trong Chúa, và chúng tôi trông cậy trong danh thánh Người. — Chúa là Đấng cai quản dân Israe, xin hãy lắng tai nghe cho : Chúa dẫn đưa Giuse như con chiên.

℣. — Sáng danh Đ. C. Cha và Đ. C. Con và Đ. C. T. Thần. Như đã có trước... (Lặp lại đầu). Kyrie. — Gloria...

Lời nguyện. — Kính lạy Đ. C. Trời là Đấng lo liệu lưỡi khen khôn xiết, đã khấng chọn ông thánh Giuse làm bạn rất thánh Đức Mẹ Chúa : chúng tôi nguyện xin Chúa ban cho chúng tôi là kẻ cung kính Người như đấng bàu chủ ở dưới thế nầy thì đáng nhờ Người chuyển cầu phù hộ ở trên trời. Chúa là Đấng

hằng sống bằng trị cùng Đ. C. Cha và Đ. C. T. Thần đời đời chẳng cùng. **Amen.**

Theo bài sách Génèse

(là sách kể lại mọi sự tỉ dầu)

Đoạn thứ 49. Câu thứ 22

Ong Giuse là trai tấn phát, và có hình dong đẹp đẽ. Các nữ nhi qua lại trên vách tường Song le anh em người, khuấy khuất dức mắng, hiềm ghét người đến đỗi bắn tên hại người. Người thì trông cậy Chúa trời như đứng chóng vào cung tên mạnh, và nhờ Chúa của Giacob phép tắc, dã bẻ rớt xiềng tỏa trói cánh tay và bó buộc bàn tay mình ; bởi đó ra làm kẻ chăn, nên dân Isarae nương dựa. Đ C. Trời của cha nha nguơi sẽ phù hộ nguơi, và Đấng phép tắc vô cùng sẽ xuống phước cho nguơi từ trên trời xuống, từ dưới lên, lại cho nguơi được phước dưỡng nuôi và sanh sản. Phước cha

của người chúc cho còn hơn phước tổ phụ chúc cho cha nhà người : cho đến khi đấng núi non đời đời trông đợi sẽ đến : Những ơn phước này phải đến trên đầu Giuse, và trên đỉnh đầu kẻ Chúa đã chọn trong anh em người... Đội ơn Chúa !

Graduel. - Lạy Chúa, Chúa đã tự lòng ra ơn cho người đặng phước ngọt ngào trước ; Chúa đã đặt trên đầu người triều thiên đá ngọc châu báu. ℣. Người xin sự sống cùng Chúa, thì Chúa ban cho người sống miên trường đời nầy và đời sau.

Alleluia, Alleluia. Lạy ông thánh Giuse, xin làm cho chúng tôi đặng ăn ở vô tội khỏi sai ngoa, và xin thánh bảo bọc cho vững vàng chắc chắn luôn. **Alleluia.**

(Từ Chúa nhựt Bảy mươi rà trong Mùa chay)

Tract : Phước cho kẻ kính sợ Chúa, và chí dốc mến yêu các điều Người

rằn dạy. — v. Dòng giống kẻ ấy sẻ có quyền thế trên đất. Dòng dõi các kẻ ngay lành sẽ đặng phước. vi. — Vinh hoa của cải sẽ có trong nhà người, và sự công chính người ấy cứ một trực đời đời.

Theo lời Êvang ông thánh Luca.

Đoạn thứ 3. Câu thứ 21.

Thuở ấy : Đang khi cả và dân dến chịu ông thánh Gioan rửa, thì Đức Chúa Giêsu cũng đến chịu người rửa nữa, và khi Chúa cầu nguyện, thì trời mở ra. Có Đ. C. T. Thần lấy hình bề ngoài như chim bồ câu bay xuống trên mình Người, lại có tiếng trên trời phán rằng : Con là Con Tao yêu dấu, Tao lấy làm đẹp lòng Tao mà ở trong Con Vậy khi Đ. C. Giêsu mới ra giảng, thì Người ước chừng được ba mươi tuổi, mà thiên hạ tưởng Người là Con ông Giuse. — Ngợi khen Chúa Kirixitô.

Offertoire. — Ớ Giêrusalem, mầy hãy ngợi khen Chúa : hỡi Sion, hãy ca tụng Chúa mầy, bởi vì Chúa làm cho các cữa mầy đặng kiên cố, xuống phước cho các con cái ở trong mầy.

Lời nguyện thầm. — Lạy Chua, chúng tôi cậy nhờ có Bạn rất thánh Đức Mẹ Chúa, mà xin Chúa lấy lòng khoan dong mở lòng cho chúng tôi biết khinh chê những sự dưới đất nầy, và kính mến Chúa là Chúa Trời thật cho trọn. Chúa hằng sống hằng trị cùng Đ. C. Cha và Đ. C. T. Thần đời đời. .

Préface. — . . Thật là xứng đáng, phải lẽ, công chánh và sanh phần rỏi cho ta cám tạ dội ơn Chúa luôn và khắp mọi nơi. Lạy Chúa chí thánh, lạy Cha phép tắc vô cùng, lạy Đ. C. Trời hằng có đời đời. Và được tung hô tán tạ khong khen ca ngợi Chúa cho xứng trong lễ ông thánh Giuse là Người nhơn lành Chúa dã cho gả bạn cùng Đức Nữ

đồng trinh mà sanh Chúa chí tôn, cũng là kẻ trung thần khôn khéo đặng Chúa đặt lên gìn giữ Con một Chúa Giáng sinh bởi phép Đ. C. Thánh Thần, là Đ. C. Giêsu Kirixitô, mà các thánh thiên thần khong khen oai quờn sang trọng Chúa, các thần Cai thờ lạy, các thần Quyền phép run sợ. Các Đấng và các Phép tắc trên trời và phẩm thần Sêraphim đều hòa hiệp cùng các đứng ấy **mà chúc tụng.**

Thì chúng tôi cầu xin Chúa truyền cho tiếng chúng tôi khẩn nguyện được hiệp với tiếng phò dấng ấy mà đồng **thanh lên rằng :**

Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai. .

Rước lễ rồi — Thánh tổ Giacob sinh thánh nhơn Giuse là bạn Đức bà Maria, vì nữ trinh sinh Đ. C. Giêsu cũng gọi là Kirixitô.

Lời nguyện sau hết — Lạy Chúa la Chúa trời chúng tôi, chúng tôi được

lấy sức nơi mạch ơn Chúa, thì chung tôi nguyện xin Chúa như đã cho ông thánh Giuse phù hộ chúng tôi thể nào, nay cũng ban cho chúng tôi nhờ lời cầu và công nghiệp người, mà dặng phần vinh hiển trên trời như vậy nữa. Vì Đ. C. Giêsu Kirixitô là Chúa chúng tôi...

Lễ thánh Tông đồ.

Introït — Kính lạy Chúa trời, tôi qui trọng quá thể những kẻ có nghĩa với Chúa : quyền thế phô kẻ ấy rất đỗi kiên cố lắm. — Lạy Chúa, Chúa thử nghiệm tôi và nhận biết tôi nữa ; Chúa biết tôi khi ngồi, khi chỗi dậy.

℣. — Sáng danh Đức Chúa Cha và Đ. C. Con và Đ C. Thánh Thần. Như đã có trước vô cùng và bây giờ...

(Lặp lại đầu:)

(Kyrie. — Gloria...)

Lời nguyện. — Lạy Đ. C. Trời, Chúa đã dùng các thánh Tông đồ Chúa mà ban cho chúng tôi nghe biết danh Chúa : Chúa ban cho chúng tôi phước được mừng sự vang hiển phô thánh ấy nưởng đời đời. thì xin cũng cho chúng tôi nhờ phước lộc trong lễ nầy. v. — Sáng danh Đ. C. Cha, và Đ. C. Con và Đ. C. Thánh Thần. Như đã có trước vo cùng... (Lặp lại đầu.)

Theo bài thơ ông thánh Phaolồ gởi cho bổn đạo Êphesô.

Đoạn thứ bốn. Câu thứ 8.

Ớ anh em ; ai nấy trong ta đã được ơn tùy lượng Chúa Kirixitô ban cho. Vì vậy có lời rằng : Người lên cao thì đem kẻ bị bắt làm tôi đi theo ; Người ban ơn cho người ta. Mà nói Người đã lên cao là gì, chẳng phải là vì trước đã xuống tận dày dưới đất sao ? Đấng đã xuống cũng là chính Đấng đã lên trên các tầng trời mà làm cho trọn mọi

sự. Lại Ngươi đã phân đẳng cấp, kẻ thì làm tông đồ, kẻ thì làm tiên tri, còn người khác làm kẻ giảng lời Evang, lại người khác làm kẻ chăn chiên và tấn sĩ dạy dỗ bổn đạo nên trọn bảo mà làm việc chức bậc minh, mà gầy dựng nên thân thể Chúa Kirixitô; cho đến khi hết thảy mọi người chúng ta đều hiệp làm một đức tin, mà nhìn biết Con D. C. Trời nên bực thánh nhơn, vừa theo đủ tuổi Chúa Kirixitô. — Đội ơn Chúa!

Graduel. — Ngươi sẽ đặt phò kẻ ấy làm vua trên khắp hết trái đất; phò kẻ ấy sẽ nhớ danh Chua. — ℣. — Kẻ nối cho tổ tiên Chúa, thì có sinh các con trai cho Chúa; bởi đó cho nên các dan sẽ ngợi khen Chúa...

Alleluia. Alleluia. Lạy Chúa, những kẻ có nghĩa với Chúa được trọng kính quá bội; quyền thế phò kẻ ấy rất đỗi kiên cố lắm. Alleluia.

Tr Chúa nhựt bảy mươi pà trong mùa chay :

Tract : — Những kẻ khi gieo giống mà chảy nước mắt thì trong khi gặt sẽ vui mừng. v. — Vừa đi vừa khóc lúc geo hột giống. v. — Mà khi trở về gánh lúa bó thì hớn hở mừng vui.

Theo lời Êvang ông thánh Matthêo.

Đoạn thứ 19. Câu thứ 27.

Thuở ấy : Ông thánh Phêrô thưa Đức Chúa Giêsu rằng : Nầy chúng tôi đã bỏ hết mọi sự mà theo Thầy, vậy mà chúng tôi sẽ đặng sự gì ? Thì Đ. C. Giêsu phán cùng phô ông ấy rằng : Thật Tao phán cho bay biết, bay đã theo Tao, thì đến chừng hườn sinh, khi Con Người ngự trên tòa oai nghi Người, thì bay cũng sẽ ngồi trên mười hai dòng Isarae. — Va hễ ai bỏ nhà cữa, hay là anh em, hay là chị em, hay là cha, hay là mẹ, hay là vợ, hay là con cái, hay là ruộng

nương vì danh Tao, thì nó sẽ lãnh bằng một trăm, và sẽ đặng sống đời đời.

— Ngợi khen Chúa Kirixitô...

Offertoire. — Tiếng phô kể ấy vang cùng khắp đất; và lời những kẻ ấy rao truyền cả thế gian.

Lời nguyện thầm. — Lạy Chúa, chúng tôi kính mừng các thánh Tông đồ Chúa, hưởng phước vang hiển đời đời, thì chúng tôi nguyện xin Chúa ban cho chúng tôi đặng đền tội bõi nhờ những phép nhiệm mầu nầy, mà xứng dáng vui mừng ca ngợi phước vinh vang ấy hơn nữa, vì Chúa chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô, Con Chúa hằng sống hằng trị...

Préface. — ... Thật là xứng dáng, phải lẽ, công chánh và sanh phần rỗi, nài xin khẩn nguyện Chúa là Đấng chăn giữ đời đời chớ nỡ bỏ đoàn chiên Chúa, song xin Chúa cứ nhờ các thánh Tông đồ mà gìn giữ phù trì bảo hộ chúng tôi luôn. Ngõ được phô kể ấy

quân xuất, là những đấng Chúa đặt lên nối tiếp việc Chúa mà cầm đầu đoàn chiên Chúa. Bởi đó cho nên chúng tôi hiệp cùng các thánh thiên thần và các Tổng lãnh thiên thần, cùng các thần Ngai, các thần Cai, làm một với cả và đạo binh thiên quốc, mà hòa hát ca vinh hiển Chúa chẳng hay cùng rằng.

Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai ..

Rước lễ rồi. Chúng bay là những kẻ đã theo Tao, sẽ ngồi trên tòa mà phán xét mười hai dòng Isarae.

Lời nguyện sau hết. — Kính lạy Chúa, chúng tôi mới chịu phép bí tích Thánh thể, đang sáp mình khẩn nguyện, xin Chúa vì lời các thánh Tông đồ Chúa cầu bàu, mà làm cho những của chúng tôi chịu trở nên dịu dược sanh lợi cho cho chúng tôi, bởi sự tôn kính phước các thánh tử đạo ấy. Vì Chúa chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô, Con Chúa hằng sống hằng trị...

Lễ thánh Tử đạo.

(Không có chức Giám mục)

Introït. — Lạy Chúa, Vua sẽ vui mừng vì có sức mạnh Chúa ; và sẽ khoái lạc quá bội bỡi được phần rỗi Chúa ban ; sự người ước ao thì Chúa đã cho có. Vì chưng Chúa tự lòng ban a cho người phước lộc ngọt ngào ; Chúa đã đặt trên đầu người mũ triều thiên bằng đá ngọc quí bán. v — Sáng danh Đ. C. Cha và Đ. C. Con, và Đức Chúa Thánh Thần. Như đã có trước vô cùng... (Lặp lại đầu).

Lời nguyện. — Kính lạy Đ. C. Trời phép tắc vô cùng, chúng tôi nguyện xin Chúa ban cho chúng tôi là kẻ kính mầng ngày sanh nhựt thánh tử đạo Chúa, đặng nhờ lời người chuyển cầu cho vững vàng trong sự yêu mến danh thánh Chúa. Vì Chúa chúng tôi là Đức Chúa Giêsu Kirixitô, Con Chúa hằng sống hằng trị....

Bài sách khôn ngoan

Đoạn thứ 10. Câu thứ 10

Chúa đã dìu dắc người lành đi đàng ngay và đã cho kẻ ấy thấy nước Đức Chúa Trời, và cho kẻ ấy thông biết các sự thánh : Ngươi đã cho những kẻ ấy dặng nên giàu có bội chịu khó làm việc, và Ngươi đã làm cho mọi sự khó nhọc kẻ ấy dặng nên sung mãn. Khi quàn quỉ quái bày mưu gian, thì Chúa đã giúp kẻ lành, và cho kẻ ấy dặng nên phú túc. — Ngươi đã gìn giữ kẻ ấy cho khỏi kẻ nghịch thù và chữa kẻ ấy cho khỏi quân quỉ trá, và Ngươi đã cho kẻ ấy giao công mạnh mẽ cho dặng thắng trận, và cho dặng biết sự khôn ngoan thì cao phép hơn mọi sự. — Sự khôn ngoan nầy chẳng bỏ kẻ lành, khi kẻ ấy bị bán, một cứu kẻ ấy cho khỏi tay quân tội lỗi, lại xuống dưới hầm làm một cùng kẻ ấy, và khi kẻ ấy phải xiềng thì chẳng bỏ kẻ ấy, cho đến khi

mình ban cho kẻ ấy đặng quờn bính trong nước, và phép tắc mà trừng trị những chúng chà xát kẻ ấy ; lại những q. ân dã vu oan cho kẻ lành, thi sự khôn ngoan nầy, dã làm chứng rõ ràng nó là quân tà mị, và Đ. C. Trời là Chúa chúng ta dã ban cho kẻ ấy đặng sáng láng đời đời.

Gradual. – Phước cho kẻ kinh sợ Đ. C. Trời và ái mộ quá bộ các điều Chúa răn dạy. — v. Dòng giống kẻ ấy sẽ có quyền thế trên dất : Dòng dõi các kẻ ngay lành sẽ đặng phước.

Alleluia Alleluia v. Lạy Chúa, Chúa dã dặt trên đầu người mũ triều thiên bằng dá ngọc qui báu. Alleluia.

Tu Chúa nhựt bảy mươi, và trong mùa chay

Tract : Lòng người ước ao thì Chúa dã ban cho : miệng người cầu khẩn, Chúa chẳng bát chê. — v. Vi chưng Chúa dủ lòng ban bố người dược phước lộc ngọt ngào ; Chúa dã dặt trên đầu người mũ triều thiên bằng dá ngọc qui báu.

Theo lời Êvang ông thánh Matthêo.

Đoạn thứ 10. Câu thứ 34.

Thuở ấy : Đ. C. Giêsu phán cùng môn đệ mình rằng : Bay chớ ngờ là Tao đã đến mà đem sự hòa thuận xuống đất : Tao chẳng đến mà đem sự hòa thuận, song đem gươm. — Vì chưng Tao đã đến mà phân rẽ người ta ra khỏi cha nó, phàn con gái ra khỏi mẹ nó, và nàng dâu ra khỏi bà già nó. — Và những kẻ nghịch thù cùng người ta là chính những kẻ ở trong nhà nó. — Ai yêu cha hay là mẹ hơn yêu Tao, thì nấy chẳng xứng đáng Tao ; và ai yêu con trai hay là con gái mình hơn Tao, thì chẳng xứng đáng Tao. — Và ai chẳng chịu lấy thánh giá mình và chẳng theo Tao, thì chẳng xứng đáng Tao. — Ai gìn giữ sự sống mình, thì sẽ mất nó ; và ai sẽ làm mất sự sống mình vì Tao, thì sẽ gặp nó lại. — Ai tiếp rước bay, thì tiếp rước Tao ; và ai tiếp rước Tao

thì tiếp rước Đấng đã sai Tao. — Ai tiếp rước đấng tiên tri vì người là tiên tri, thì nấy sẽ đặng phần thưởng của tiên tri; và ai tiếp rước người nhơn đức, vì người ấy là người nhơn đức, thì nấy đặng phần thưởng của người nhơn đức. — Và ai sẽ cho một đứa trong những kẻ rất nhỏ mọn nầy uống một chén nước lã mà thôi, vì nó là môn đệ Tao; thì thật Tao phán cho bay rõ, người ấy chẳng mất phần thưởng mình.

Offertoire. — Chúa ban cho người phủ phê vinh hiển tôn sang, và đặt người trên hết các việc tay Chúa đã làm.

Lời nguyện thầm. — Lạy Chua, Chúa đã nhậm của lễ và nghe lời chúng tôi cầu, thì chúng tôi nguyện xin Chúa lấy lòng lân mẫn mà nhậm lời vì những sự mầu nhiệm bởi trời ban xuống, hầu rửa chúng tôi cho nên trong sạch. Vì D. C. Giêsu Kirixitô, Con Chúa là Đấng hằng sống...

Préface. — (Préface chung) nhưr mấy lễ sau :

. . Thật là xứng đáng, phải lẽ, công chánh và sanh phần rồi, là chúng ta cám tạ đội ơn Chúa luôn và khắp mọi nơi, lạy Chúa chí thánh, lạy Chúa phép tắc vô cùng. lạy Đ. C. Trời hằng có đời đời, bỡi nhờ Chúa Kirixitô là Chúa chúng tôi. Bỡi nhờ Chúa Kirixitô mà các thánh thiên thần tán tạ khong khen oai quờn Chúa, các thần Cai thờ lạy, các thần Quyền phép run sợ. Các từng trời và các Phép tác trên trời cùng phẩm thần Seraphim hiệp hòa cùng nhau mà chúc tụng khong khen. Thì chúng tôi cầu xin Chúa truyền cho chúng tôi đặng hiệp tiếng phàm hèn mà xưng hô lên rằng : Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai..

Rước lễ rồi. — Ai muốn theo Tao thi hãy bỏ mình và hãy vác thánh giá, và hãy theo Tao.

Lời nguyện sau hết. — Lạy Chúa là Chúa Trời chúng tôi, chúng tôi nguyện xin Chúa ban cho chúng tôi như đã đặng mầng lễ nhắc lại các thánh Chúa dưới đất nầy thể nào, thì sẽ được hưởng mặt Chúa đời đời như làm vậy. Vì Chúa chúng tôi là Đức Chua Giêsu Kirixitô, Con Chúa, là Đấng hằng sống hằng trị...

Lễ thánh Tu hành.

Introït. — Miệng kẻ lành sẽ xưng sự khôn ngoan, và lưỡi kẻ ấy sẽ nói sự công chính : lề luật Chúa Trời của người ở tại nơi người. — Mầy chớ phàn bi với những kẻ dữ ; cũng chớ ghen ghet các kẻ làm sự gian tà. — v. Sang danh Đ. C. Cha và Đ C. Con và Đ. C. T. Thần. Như đã có trước vô cùng. (*Lập lại đầu*)

Lời nguyện. — Kính lạy Đ. C. Trời, Chúa cho chúng tôi vui mừng, mà làm

lê hằng năm kính tôn thánh tu hành (M) Chúa, Chúa lấy lượng bao dung cho chúng tôi kính ngày sinh nhựt Người, thì xin ban ơn bắt chước các việc Người nữa. Vì Chúa chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô Con Chúa hằng sống hằng trị...

Bài Sách Khôn ngoan.

Đoạn thứ 31. Câu thứ 8.

Phước thật là người chẳng đúng bợn nhơ, cùng không đi theo vàng bạc, cùng chẳng cậy trông tiền của vào kho tàng. — Người ấy là ai, và ta sẽ khen người? Vì bao lâu ở đời người đã làm những sự lạ lùng. — Người đã chịu vàng thử mình và đã nên trọn lành; người sẽ đặng vinh hiển đời đời: người đã phạm luật đặng, mà không phạm; làm sự dữ đặng mà không làm. — Nhơn vì lẽ ấy của cải người đã đặng vững chắc trong Chúa, và cả và hội các thánh sẽ tôn khen của bố thí người.

Graduel : — Kẻ lành sẽ trổ sinh như nhành lá cây kẻ ; sẽ đơm ra như cây bá hương Libano trong đền Chúa. — Cho đặng rao giảng nhơn từ Chúa sớm mai, và ngợi khen sự thật Chúa ban tối.

Alleluia Alleluia. ℣ — Phước cho kẻ chịu đe rèn thử, vì khi đã thử nghiệm rồi thì sẽ lãnh mũ triều thiên hằng sống. — Alleluia.

Từ Chúa nhựt Bảy mươi và Mùa chay.

Tract : Phước cho kẻ kính sợ Chúa ; va hay mến ưa quá bội các điều Người răn dạy. ℣. Dòng giống kẻ ấy có quyền thế trên đất ; dòng dõi các kẻ ngay lành sẽ đặng phước. ℣. Vinh hoa của cải sẽ có trong nhà người, và sự công chính người ấy cứ một mực bền đỗ đời đời.

Theo lời Êvang ông thánh Luca

Đoạn thứ 12. Câu thứ 35.

Thuở ấy : Đ. C Giêsu phán cùng môn đệ mình rằng : Bay hãy cột lưng và

cầm đèn thắp trong tay. — Và bay giống như người đang chờ chủ mình đi ăn cưới mà về: hầu khi người đến và gõ cửa, thì liền mở cho. — Phước cho những đầy tớ nào mà chủ nhà về thì gặp đang thức canh; thật Tao nói cho bay hay, chủ sẽ nịt lưng và biểu nó ngồi bàn, và bước qua mà dọn ăn cho nó. — Nếu chủ tới canh hai hay là canh ba, mà gặp như vậy, thì phước cho những đầy tớ ấy. — Mà bay cũng phải biết điều nầy, chủ nhà hay đặng kẻ trộm đến giờ nữa, ắt là mình thức mà canh và không để cho khoét nhà mình. — Vậy bay cũng phải ở cho sẵn sàng, vì giờ bay chẳng dè, thì Con người sẽ đến.

Offertoire. — Sự chơn thật và lòng nhơn lành Tao thương xót ở cùng người, và nhơn danh Tao sức lực nó sẽ nổi lên.

Lời nguyện thầm. — Lạy Chúa, chúng tôi tế dưng của lễ thờ phượng Chúa mà nhớ đến các thánh Chúa, thì chúng tôi đem lòng trông cậy mình được cứu khỏi những sự dữ gay trở bây giờ và sau nầy nữa. Vì Chúa chúng tôi là D. C. Giêsu Kirixitô...

Préface. — (Coi Préface chung, trang 190.)

Rước lễ rồi — Phước cho đầy tớ nào khi Chúa đến gặp đang thức canh giữ. Tao phán thật cho bay hẳn, chúa sẽ đặt đầy tớ ấy cai quản hết mọi của cải mình.

Lời nguyện sau hết. - Kính lạy D. C. Trời, chúng tôi mới được bổ dưỡng bằng của ăn của uống bởi trời ban xuống, thì chúng tôi hết lòng nguyện xin Chúa ban cho chúng tôi, là kẻ chịu của trọng nầy mà làm lễ nhắc lại thánh tu hành ấy, cũng được nhờ người cầu nguyện giúp nữa. Vì Chúa

chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô Con Chúa, là Đấng hằng sống hằng trị...

Lễ bà thánh Đồng trinh

Introït. — Nhà ngươi ái mộ sự công bình và ghét điều gian ác : Bởi đó cho nên Chúa là Đ. C. Trời của ngươi đã thoa xức ngươi dầu hoan lạc hơn các bạn nhà người. Lòng tôi tuôn ra lời ca tốt ; tôi đặt thi thơ bài tặng Vua. ℣. — Sáng danh Đ. C. Cha và Đ. C. Con và Đ. C. Thánh Thần. Như đã có trước (Lập lại đầu.)

Lời nguyện — Kính lạy Đ. C. Trời là Đấng làm chúng tôi siêu rỗi, xin nhậm lời chúng tôi nguyện mà ban cho chúng tôi có lòng ái mộ đàng sốt sắng, nhơn đức, như chúng tôi mừng lễ bà thánh N. là nữ đồng trinh của Chúa Vì Chúa chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô Con Chúa hằng sống ..

Theo bài thơ ông thánh Phaolô Tông đồ gởi cho bổn đạo Corinthio.

Đoạn thứ 10. Câu thứ 17.

Ớ anh em : Ai muốn khoe mình thì hãy khoe mình trong Chúa. — Vì chưng không phải là kẻ khen mình, thì kẻ ấy là toàn hảo tinh ròng, song là kẻ đặng Đ. C. Trời chúng cho mà thôi. — Chớ chi anh em nhịn một chút sự mê muội thầy, xin anh em hãy nhịn thầy : Vì chưng thầy yêu dấu anh em bởi lòng ghen tương như Đ. C. Trời. Bởi vì thầy đã gả anh em cho một bạn mà thôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô, cho đặng giao anh em cho Người như là nữ đồng trinh tinh sạch. — Đội ơn Chúa !

Graduel —Ngươi hãy tiến lên trong duông nhan đẹp đẽ mình cho mau chóng và cai quản. ℣. — Vì sự chơn thật, hiền lành công bình, và tay hữu ngươi sẽ dẫn đưa nhà ngươi cách lạ.

Alleluia, Alleluia. — Các nữ trinh dặng dưa đến cùng vua, thì nối theo Người : các bạn của người sẽ dẫn dưa đến vua mà vui mừng. Alleluia.

Từ Chúa nhựt Bảy mươi và Mùa Chay.

Tract: Ớ con gái, con hãy nghe, hãy coi, hãy lắng tai : bởi vì Vua ước mo dnông nhan của con. — v. — Hết thảy các kẻ phú quới trong dân cần coi mặt con : những công chúa làm vinh vang cho con. v. — Các nữ trinh dặng dưa đến cùng vua thì nối theo người ; các bạn của người sẽ dẫn dưa đến vua mà vui mừng. - v. — Những nữ ấy sẽ dưa đi mà vui mừng phở lở : sẽ tiến dưa lên đền thờ vua.

Theo lời Evang ông thánh Matthêu

Đoạn thứ 25. Câu thứ 1

Thuở ấy : Đ. C. Giêsu phán vi dụ nầy cùng môn đệ mình rằng : Nước trên trời sẽ giống như mười người nữ đồng

trinh cầm đèn mình mà đi ra đón chàng rể và nàng dâu. — Mà trong mấy người ấy thì có năm người khờ dại và năm người khôn lanh — Năm người khờ dại thì lấy đèn, mà không đem dầu theo mình. — Còn mấy người khôn lanh thì lấy dầu đựng trong bình của mình làm một với đèn. — Mà bỡi chàng rể chậm đến, thì mấy người ấy đều buồn ngủ hết thảy mà ngủ đi. — Song tới nửa đêm thì có tiếng hô lên rằng : Kìa chàng rể tới : chị em hãy ra rước người : — Bấy giờ mấy người nữ ấy bèn chỗi dậy hết thảy và dọn dẹp đèn mình. — Mà mấy người khờ dại đã nói cùng mấy người khôn lanh rằng : Mấy chị, cho chúng tôi một chút dầu của mấy chị, vì đèn chúng tôi tắt hết. — Thì mấy người khôn lanh trả lời rằng : Sự rủi mà không có đủ cho mình tôi với các chị ; thà các chị đi tới mấy người bán, mà mua cho các chị. — Đang khi mấy người đi mua thì chàng rể về tới ; và

mấy người nữ đã sẵn thi vào đám cưới với người ; và đã đóng cửa lại. Sau hết mấy người nữ kia cũng đến mà nói rằng : Chường ông, thưa ông, mở cửa cho chúng tôi với — Song chàng rể trả lời rằng : Tao nói thật với bay, tao không biết bay. -- Vậy bay hãy tỉnh thức, vì bay không biết ngày, cũng không biết giờ. — Ngợi khen Chúa Kirixitô.

Offertoire. — Các công chúa làm vinh vang cho con ; bà hoàng hậu đứng bên hữu con, trang hoàn y phục chói ánh vàng, gián sác...

Préface. — (Chung như trang 196.)

Lời nguyện thầm. — Lạy Chúa, xin Chúa nhậm của lễ dân thánh hiến dưng mà kính tôn các thánh Chúa, vì hiểu biết mình đặng ơn Chúa phù trì hộ vực cho khỏi gian nan, vì công nghiệp phò thánh ấy.

Rước lễ rồi. — Năm người nữ khôn lanh đã lấy dầu đựng trong bình đèn mình, mà đến nửa đêm có tiếng hô lên rằng : Kìa chàng rể tới ; hãy đi ra đón rước Chúa Kirixitô.

Lời nguyện sau hết — Lạy Chúa, Chúa đã lấy của lễ mà ban cho gia thất Chúa phủ phê no đầy, thì chúng tôi nguyện xin Chúa ban cho chúng tôi nên sốt sáng, vì lời đấng thánh chúng tôi làm lễ kính hôm nay bàu chữa cầu thay. Vì Chúa chúng tôi là D. C. Giêsu Kirixitô Con Chúa, là Đấng hằng sống hằng trị..

Lễ cầu cho kẻ qua đời.
(Ngày hàng)

Introït — Lạy Chúa, xin ban cho những kẻ ấy nghỉ ngơi đời đời, và cho những kẻ ấy thấy mặt Chúa sáng láng vô cùng. — Lạy Chúa trời, tại trên núi Sion mới ca ngợi Chúa xứng đáng,

và trong thành Giêrusalem mới phỉ nguyền trả thảo cho Chúa. — Xin Chúa khấng nhậm lời tôi nguyện, thì mọi người sẽ đến cùng Chúa. (*Lạp lại đầu.*)

Kyrie eleison ..

Lời nguyện — 1° Lạy Chúa trời, là Đấng đã làm cho những tôi tớ Chúa lên chức phẩm Giám mục hay là linh mục trong hàng Thầy cả như các thánh Tông đồ, chúng tôi nguyện xin Chúa ra ơn cho những kẻ ấy cũng dặng nhập vào hưởng phần cùng các đứng ấy đời đời. Vì Chúa chúng tôi là Đức Chúa Giêsu Kirixitô Con Chúa, là Đấng hằng sống...

2° Lạy Chúa trời, là Đấng hay ban ơn tha thứ và yêu chuộng phần rỗi loài người : Chúng tôi nguyện xin lòng khoan nhơn từ hậu Chúa, vì lời Đức Bà Maria hằng đồng trinh chuyển cầu làm một với hết các thánh Chúa, ban cho anh em, những người thân thích,

các kẻ làm ơn trong hội chúng tôi, đặng vào hưởng phần phước đời đời.

3° Lạy Chúa trời, là Đấng sanh dựng cùng Cứu chuộc hết các kẻ tin, xin Chúa xuống ơn tha thứ mọi tiền khiên cho các linh hồn đầy tớ nam nữ Chúa đặng nhờ lời cầu xin khẩn nguyện, mà nhờ lượng bao dung như lòng sở ước bấy lâu. Vì Chúa, Chúa hằng sống hằng trị đời đời chẳng cùng...

Theo bài sách Điềm lạ ông thánh Gioan Tông đồ.

Đoạn thứ 14. Câu thứ 13.

Trong những ngày ấy: Tôi đã nghe tiếng bởi trời phán cùng tôi rằng: Mầy hãy biên lấy: Phước cho những kẻ chết, là kẻ qua đời trong Chúa, Chúa Thánh Thần phán rằng: Từ nầy mà đi những kẻ ấy sẽ được nghỉ ngơi, khỏi những sự khó nhọc mình; bởi vì các việc những kẻ ấy đã làm sẽ theo đòi các kẻ ấy.

Graduel. — Lạy Chúa, xin Chúa cho những kẻ ấy nghỉ ngơi đời đời, và cho những kẻ ấy xem thấy sáng láng vui vẻ luôn luôn: — Kẻ ngay lành sẽ di tích nhớ đời đời, chớ không sợ nghe ai nói **xấu chút nào đâu.**

(Câu tiếp:) Lạy Chúa, xin Chúa mở hết giây tiền khiên buộc trói linh hồn mọi người giáo hữu ly trần. — Lại cậy nhờ ơn Chúa cứu giúp cho phó kẻ ấy đặng qua khỏi án vấn tra. — Cũng đặng hưởng phước thanh nhàn sáng láng đời đời.

Kinh Dies irae. — Thương ôi! Đến ngày Chúa nổi...

Theo lời Êvang ông thánh Gioan.

Đoạn thứ 6. Câu thứ 51.

Thuở ấy: Đ. C. Giêsu phán cùng đoàn lũ quân Giuđêu rằng: Tao là bánh hằng sống bởi trời mà xuống. Nếu ai ăn bánh nầy thì sẽ sống đời đời, và bánh Tao sẽ cho là thịt Tao, cho

thế gian đặng sống. Ấy vậy quân Giu-dêu cãi cọ cùng nhau rằng : Lẽ nào mà người nầy cho ta ăn thịt mình đặng? Vậy Đ. C. Giêsu phán cùng chúng nó rằng : Tao nói thật, Tao nói thật cùng chúng bay, nếu bay chẳng ăn thịt Con người cùng chẳng uống máu Con người, thì bay chẳng đặng giữ sự sống trong bay. Hễ ai ăn thịt Tao cùng uống máu Tao, thì nó giữ sự sống đời đời ; và đến ngày tận thế Tao sẽ cho nó sống lại.

Offertoire. — Lạy Đ. C. Giêsu là Vua vang hiển, xin cứu linh hồn các kẻ tin đã qua đời cho khỏi hết phần phạt Hỏa ngục và khỏi vực thẳm sâu : Xin cứu chữa những linh hồn ấy khỏi hàm sư tử, kẻo bị vực ngục lấp vùi, mà nhận vào trong nơi mù mịt u ám. Song xin cho Tổng thống thánh thần Micae siêu độ những linh hồn ấy vào nơi sáng thánh. Là chốn Chúa đã hứa cho thánh tổ Abaraham và cho miêu

dệ người. ℟. — Lạy Chúa, chúng tôi dưng cho Chúa của lễ và lời ca ngợi. Xin Chúa nhậm lấy mà xá thứ các linh hồn ấy, là những kẻ chúng tôi đang nhắc nhớ hôm nay : Lạy Chúa, xin hãy đạy những linh hồn ấy thoát qua khỏi sự chết, mà bước tới sự hằng sống. Là sự Chúa xưa đã hứa cho thánh tổ Abraham và cho miêu dệ người.

Lời nguyện thầm. 1° — Lạy Chúa chúng tôi nguyện xin Chúa nhậm lấy những của lễ chúng tôi dưng cho những linh hồn tôi tớ Chúa làm Giám mục hay là linh mục, hầu nhờ Chúa dạy các đấng ấy là những kẻ Chúa đã ban phát công trận Giám mục hay là linh mục ở đời nầy, được vào hàng cùng các thánh Chúa trên nước thiên đàng. Vì Chúa chúng tôi là...

2° — Lạy Chúa Trời, là Đấng hay thương xót vô ngần, xin Chúa lấy lòng bao dung mà nhậm lời chúng tôi hạ mình khẩn nguyện, cùng vì những phép

bí tích sanh phần rồi chúng tôi, xin tha hết các tội lỗi cho những linh hồn anh em, bà con và những kẻ ơn nghĩa chúng tôi mà Chúa đã cho biết xưng ra danh Chúa.

3° — Lạy Chúa, chúng tôi nguyện xin Chúa nhơn từ xem đến những của lễ chúng tôi dưng đến Chúa mà chuyển cầu cho các linh hồn tôi tớ nam nữ Chúa, là những linh hồn Chúa đã cho lập công theo đức tin đạo thánh, thì cũng đặng ân huệ hưởng phần thưởng nữa. Vì Chúa chúng tôi là Đ. C. Giêsu..

Préface. — ... Thật là xứng đáng, phải lẽ công chánh, và sanh phần rồi cho ta cám tạ đội ơn Chúa luôn và khắp mọi nơi. Lạy Chúa chí thánh, lạy Cha phép tắc vô cùng, lạy Đ. C. Trời hằng có đời đời. Vì Chúa thì chúng tôi vững bền trông cậy đặng sống lại mà hưởng phước : những kẻ âu lo buồn rầu số phận phải chết, thì được an tâm sẽ sống lại miên trường.

Kính lạy Chúa, bởi chưng những kẻ tin Chúa thì đổi mạng sống chớ không mất tuyệt, và khi nào cái nhà lưu giam dưới đất nầy hư nát rồi, thì có sẵn chỗ ở đời đời trên các từng trời. Nhơn vì sự ấy chúng tôi hiệp với các thánh Thiên thần, các Tổng lãnh Thiên thần, cùng những vi thần Ngai, thần Cai, với cả đạo binh thiên quốc, mà xướng ca chúc tụng vinh hiển Chúa chẳng hay cùng chẳng hay hết...

Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai...

Rước lễ rồi. — Lạy Chúa, xin cho sự sáng đời đời chiếu quang những kẻ ấy, làm một với các thánh Nam nữ Chúa kiếp kiếp ; vì Chúa có lòng nhơn từ lân mẫn. Lạy Chúa, xin Chúa cho những kẻ ấy đặng nghỉ ngơi đời đời, và cho những kẻ ấy đặng xem thấy mặt Đ. C. Trời sáng láng vui vẻ vô cùng. Vì Chúa nhơn từ lân mẫn...

Lời nguyện sau hết. — 1° — Lạy Chúa, chúng tôi nguyện xin Chúa cứ lòng khoan nhơn thương xót những tôi tớ Chúa là các Giám mục hay là linh mục, hầu cho những kẻ ấy nhờ lòng Chúa thương xót, được thông phần phước đời đời của Đấng phò kẻ ấy cậy trông và kính tin. Vì Chúa là Đấng hằng sống. .

2° — Lạy Chúa Trời phép tắc và hay thương xót, chúng tôi nguyện xin Chúa cho những linh hồn anh em, bà con và những kẻ làm ơn nghĩa, mà chúng tôi dưng lễ tiến quờn cả Chúa hôm nay, được nhờ ơn sức bí tích nầy mà đền tội khiên, cùng hưởng phước cao sang vô cùng, vì lòng Chúa đoái thương.

3° — Lạy Chúa, chúng tôi nguyện xin Chúa nhậm lời kêu cầu mà xuống phước cho các linh hồn tôi tớ nam nữ Chúa ; xin Chúa khấng xá các linh hồn ấy hết mọi tội lỗi, và cho nhờ phần phước Chúa Cứu chuộc. Chúa là Đấng hằng sống hằng trị đời đời chẳng cùng.

Lễ hối tử hay là lễ qui lăng

Có một lời nguyện riêng, và bài thơ, bài Evang khác, mà thôi.

Bổn đạo ta hay xem lễ cất xác cùng đưa đón cho tới phần nọ, kẻ thì chiu theo thửa tình hiếu thảo, người vi đức thương yêu quen lớn. Việc ấy không phải là xử sanh thủ ngãi mà thôi, cùng là việc lành, việc phải, đáng khen. Cho nên tác giả thêm vô đoạn nầy có ý cắt nghĩa lễ phép cùng kinh nguyện trong lễ, hầu cho kẻ đến xem châm chỉ cầu nguyện hơn và hiểu biết ý chỉ đạo mầu tốt lành cao trọng thể nào.

Nhà thờ. — Ngày lễ mồ nhà thờ trần thiết âm tang: trên dưới dọn chưng cờ xi màu cách bi ai; chính giữa dưới cung thánh sắp đặt chỗ quan tài, xung quanh để bày những dấu buồn bực thương khó, mà tỏ vẻ tang chế với gia quyến đang sầu não khóc than : nhứt là có ý kính xác kẻ có đạo.

Từ thuở ban đầu Hội thánh kính xác bổn đạo lắm, nhìn là nhà là đền thờ cho Đ. C. T. Thần ngự mà ban ra các việc lành phước đức. — Tuy rày xác ấy nằm trơ trơ sấp hư lần, song thuở sống nhờ nước Rửa tội cùng phép Giải tội đã ra vẹn sạch, nên tòa rước Đức Chúa Giêsu hằng sống trong phép Thánh thể, lại biết đã mấy lần trong đời mình chịu nhiều ơn nhiều phép lành của Hội thánh nữa. Vậy đáng kính vì, nên để giữa nhà thờ cùng đặt trên linh sàng như trên giường lèo sang trọng, có chong đèn đuốc sáng lòa tứ giăng.

Đã có nhiều sách làm chứng giáo hữu đời xưa hay dùng đèn đuốc, lồng đèn, nến sáp khi mai táng cho trọng thể. Ông thánh Grêgoriô Nadanxênô nói : « thắp đèn mà kính kẻ có đạo qua khỏi thế trần cho là việc đạo đức ». Ông thánh Hiêrônymô thuật lại khi chôn bà thánh Paula thì giám mục,

linh mục cầm đèn sáp đèn lồng. Mà ông thánh Gioan kim khẩu cắt nghĩa là mừng đưa kẻ đấu chiến giao công trần thế đã huởn thành rồi.

Rước xác vô nhà thờ. — Thấy trong lễ phép cũ đời xưa, các đấng tiên hiền có nói đến sự rước đưa xác, đi có hát, than ca vịnh, trương cờ thánh giá, đèn đuốc, xông hương, rảy nước thánh. Ông thánh Grêgôriô Nixenô thuật lại cuộc táng xác chị mình thì nói trước khi đem đi chôn phần mộ, chị em trong nhà phước hiệp nhau cầu nguyện than khóc rùm thâu đêm.

Khi đi theo quan tài, khá tua giữ phép ; nhứt là biết chạnh lòng buồn mà thống tình ảo não và đọc kinh cầu nguyện cho linh hồn ấy.

Bằng về Hội thánh là đấng an ủi hữu tình hữu lực, phải thầy cả mình đi rước xác thay vì các giáo nhơn.

Thầy cả tới nơi lấy nước thánh rảy trên quan tài và đọc thầm kinh *Ở*

Chúa tôi, tôi ở chốn thâm sâu kêu đến cùng Chúa... Đoạn xướng câu *Exsulta bunt Domino*... *Xương cốt tôi khô teo sẽ chuyển lên*... và bắt bài ca vịnh thánh vương thống hối *Miserere mei Deus*... và đi trước xác và hát than thở :

Cứu nguyện Chúa muôn phần thương.
Như lòng Chúa rất nhơn từ.
Xin hãy muôn phần thương xót, mà sổ tội lỗi tôi đi.
Xin Chua rửa tội cho tôi dang trong đăng sạch.
Vì tôi hằn biết, tội tôi quả báo quả thủ.
Tôi đã lỗi cùng Chúa lắm, tôi phạm tội trước mặt Chúa.
Xin Chúa-thương tinh tha thứ, kẻo ma nhuốc đến từ bi.
Ấy tôi mắc tội tổ tông, nhẫn thuở đâu thai lòng mẹ.
Mà Chúa đã nhậm lời hứa, soi cho tôi biết lẽ mầu.
Chúa hãy rửa tôi, thì tôi liền trắng hơn tuyết,
Chúa hãy nhơn thứ, thì tôi liền đặng an hoa.
Xin Chúa hãy trở mặt đi, chớ nhìn đến tội tôi nữa.

Xin Chúa xuống lòng thanh tịnh, cho tôi tâm chánh thật thà.
Xin chớ để tôi phải lìa cách xa mặt Chúa,
Xin chớ cất ơn Đ. C. Thánh Thần làm chi.
Xin Chúa cho tôi nay đặng vui về phần rỗi,
Đặng ơn bền vững, an nan đau dớn cải chừa.
Sau tôi sẽ dạy kẻ thù, biết đàng trở lại cùng Chúa.
Xin Chúa chữa tôi khỏi tội đã làm đổ máu oan xưa.
Thì miệng lưỡi tôi sau sẽ khong khen tán ta lòng nhơn nghĩa Chúa.
Và lưỡi tôi sau mừng rỡ, tạng khen lòng Chúa nhơn từ.
Phải mà Chúa nhậm lễ tế loài vật,
Lẽ nào mà tôi dam tiếc cùng Chúa; song chẳng dẹp lòng Chúa đâu.
Vì lễ rất dẹp lòng Chúa, là lòng an nan thảm thiết,
Hẳn thật thi Chúa chẳng từ.
Xin Chúa thương đến Xion, cho có thổ tường thạch bích.
Khi ấy Chúa sẽ nhậm hết lễ vật dưng trên bàn thờ.

Chúng tôi cậy vì danh Chúa nhơn từ,
Cho các đấng linh hồn dang lên chốn nghỉ ngơi.

Khi khiêng quan tài vô nhà thờ. thì nghe bổn hội xướng lên tiếng bi ai, giọng khoăn khoái mà giục lòng trông cậy kêu cầu các thánh, thần linh, ra tiếp đưa linh hồn ấy vào chầu tòa Chúa Cứu trùng, mà rằng : *Subvenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini... Ô các thánh Đ. C. Trời, xin tới tiếp. Ô các thiên thần Chúa, hãy buron tới ruóc linh hồn người ma đưa ra mắt Đấng cao cả chí tôn Nguyện xin Chúa Kirixitô là đấng gọi nhà người, khấng chịu lấy người, cùng xin các thánh thiên thần triện đưa người dựa vào cung lòng thánh tổ Abaraham.* — (Lặp lại câu xin trước).— *Chúng tôi cậy vì danh Chúa nhơn tir cho linh hồn người nầy đang lên chốn nghỉ ngơi. Hằng xem thấy mặt Đ. C. Trời sáng láng vui vẻ vô cùng.* — (Lặp lại câu trên) — Để hòm thi day đầu phía ngoài như cho kẻ chết ngó vô bàn thờ. - Nếu là Thầy cả, thi để đầu phía trong bàn thờ, vì thuở còn

sống mỗi khi làm lễ người hay trở mặt ra chào bốn dạo

Chinh lễ. — Đời thứ năm có ông thánh Augulinô và sau có các thánh thần phụ bên Tây và bên Đông đều đoán việc dưng lễ tế mà cầu cho các giáo hữu qua đời, như thấy giữ khắp bốn phương bây giờ thì bởi các thánh Tông đồ truyền ra. Ông thánh Cypriano sống trong thế kỷ thứ ba, và ông Eusebio, thế kỷ thứ bốn có nhắc đến việc tế lễ thể ấy.

Thầy cả trang hoàng y phục chánh tế rồi khoan thai bước lên bàn thờ mà tế lễ. Còn giáo hữu chầu lễ phải hiệp một lòng một ý, rập nhau cất tiếng hát kinh Requiem... có nghĩa là :

Lạy Chúa, xin ban cho những kẻ ấy nghỉ ngơi đời đời, và cho những kẻ ấy thấy mặt Chúa sáng láng vô cùng. — Lạy Chúa Trời, tại trên núi Xion mới ca ngợi Chúa xứng đáng, và trong

thành Giêrusalem mới phỉ nguyện trả thảo cho Chúa — Xin Chúa khẳng nhậm lời tôi cầu nguyện, thì mọi người sẽ đến cùng Chúa. (Lặp lại trước.)

Ý lời cầu ấy thể nầy: Lạy Chúa, xin ban cho linh hồn nầy được nghỉ ngơi tiêu sái vô cùng. Linh hồn nầy đã giao công, đã trải qua nhiều nỗi khúc nôi, biết là bao nhiêu gian nan khốn khó trong đời mình: đã bị chước cám dỗ xông pha như tên đạn chấu vô bia. Xác nầy đã chịu khó nhọc cực khổ thì đền đặng tội lỗi mình phạm bấy lâu trước Xin Chúa cho linh hồn người ấy nghỉ ngơi vô cùng. — Thuở sống người đã lo làm lành, đã dõi theo dàng Chúa chỉ. Mà nếu bây giờ còn phải đền tội mới được thấy Chúa quang minh sáng láng, thì cúi xin Chúa khấng bớt kỳ luyện tội cho người, ngõ cho mau lên Thiên đàng mà hiệp vầy mừng ngợi Chúa cứu trùng trong nơi đất phước luôn luôn.

Kinh *Kyrie eleison* là lời cầu xin bằng tiếng Grêcô, có nghĩa : *Lạy Chúa, xin Chúa thương xót chúng tôi.* Ba lần trước Hội thánh kêu đến Đ. C Cha phép tắc và lòng lành vô cùng đã yêu dấu thế gian, cho đến đỗi dành phú Con một mình ; ba lần kế kêu đến Đ. C. Con ra đời là Chúa Kirixitô đã chịu nạn chịu chết và sống lại ; ba lần sau kêu đến Đ. C. T. Thần là lửa mến hằng sống của Đ. C. Trời, cũng là Đấng làm cho linh hồn nên thánh, mà nguyện cầu cho người mình đang thương khóc.

Lời nguyện. Hội thánh cứ lập lại một sự là cầu cho linh hồn khỏi phạt ma hưởng thái bình chẳng cùng, cho nên thầy cả bảo giáo hữu cầu cho kẻ ấy mà rằng : *Ta hãy nguyện rằng :* « Oremus » *Lạy Chúa Trời, là Đấng có tứ bổn tâm tánh hằng thương xót và thứ tha ; chúng tôi khẩn cầu nguyện xin cho linh hồn tôi tớ Chúa* (là mỗ) *Chúa*

đã đay sang qua khỏi đời nầy, thì xin Chúa chớ nỡ phú giao trong tay kẻ thù, cũng chớ nỡ bỏ quên lâu cho tới sau hết mới tha ra ; song xin Chúa khấng truyền cho các thánh thiên thần rước linh hồn ấy mà đưa cho tới quê nước thiên đinh, hầu khỏi chịu phạt ngục hình mà đặng những sự vui vẻ mỏ càng, bởi đã có lòng trông cậy tin kính Chúa. Vì công nghiệp Chúa chúng tôi là Đức Chúa Giêsu Kirixitô là Con Chúa hằng sống hằng trị cùng Chúa đời đời chẳng cùng. Amen.

Bài thơ. Đang lúc lưu ly thương tiếc kẻ dấu yêu, thì chẳng có chi an ủi bằng nghe lời ông thánh Phaolô trong thơ thứ nhứt gởi cho bổn đạo thành Thessaloma. Thánh cả Tông đồ có lời hứa rõ ràng về sự sống lại ngày sau thể nầy :

Ô anh em, Ta không muốn cho anh em chẳng hiểu biết về những kẻ ngủ (một giấc chết), hầu chẳng buồn rầu như kẻ

khác, là những kẻ không trông cậy sẽ sống lại. Bởi vì nếu ta tin Đức Chúa Giêsu đã chết và đã sống lại, thì cũng phải tin Đức Chúa Trời sẽ đem theo Đức Chúa Giêsu lên trời những kẻ đã ngủ (mà có lòng tin cậy kính mến Người) như vậy nữa. Vì chưng ta nói sự này cho anh em là bởi Chúa dạy, chúng ta là kẻ đang sống, là kẻ còn sống khi Chúa ngự đến, mà ta chẳng sẽ tới trước những kẻ đã ngủ rồi đâu. Bởi vì vừa khi Tổng lãnh thiên thần vang tịnh thổi loa lên thì chính mình Chúa Kirixitô bởi trời sẽ ngự xuống, và những kẻ đã chết còn trong ơn nghĩa cùng Người sẽ sống lại (đón rước Người) trước hết. Đoạn kế chúng ta là những kẻ đang sống đây, những kẻ sống khi ấy, sẽ đang đem đi theo làm một với những người ấy lên trên mây mà đi đón rước Chúa Kirixitô trên không; như vậy thì ta sẽ ở cùng Chúa luôn. Ấy vậy anh em hãy dùng mấy sự chơn thật này mà an ủi nhau.

— **Hát Graduale**. Đang khi đọc bài thơ thánh Tông đồ rao truyền xác thịt mình sẽ sống lại ngày tận thế cách oai linh dường ấy, thì bổn đạo nín lặng đem vào tai mà đem lòng sợ và trông cậy, đoạn rập tiếng kêu ca hơn nữa rằng : *Lạy Chúa, xin Chúa cho những kẻ ấy nghỉ ngơi đời đời, và cho những kẻ ấy xem thấy sáng láng vui vẻ luôn luôn. — Kẻ ngay lành sẽ đi tích nhớ đời đời, chớ không sợ nghe ai nói xấu chút nào đâu.*

— Câu tiếp nữa rằng : *Lạy Chúa, xin Chúa mở hết các giây tiền khiên buộc trói linh hồn mọi người giáo hữu ly trần. — Lại cậy ơn Chúa giúp cho phô kẻ ấy đáng qua khỏi án oán tra. — Cũng đặng hưởng phước thanh nhàn sáng láng đời đời.*

Kinh Dies iræ. Cầu nguyện đoạn Hội thánh nhắc lại ngày thẩm phán chung, mà dặn bảo giáo hữu thêm lòng

lo sợ hơn, thì hát kinh *Đến ngày Chúa nổi cơn thạnh nộ*. (Dies irae) — Kinh nầy là bài văn thi đạo rất hay, của một thầy dòng thánh Phanxicô năm dấu, tên là Toma de Celano đặt ra trong đời mười ba, tỏa ra tấn kịch ngày phán xét chung; phần thì cho ta sợ mà quan phòng trước, phần thì an ủi cho thêm lòng hân hải cậy nhờ Chúa nhơn từ lân mẫn, và cầu khẩn nguyện xin cho kẻ đã qua đời.

Thương ôi! Đến ngày Chúa nổi cơn thạnh nộ, Ngọn cờ Vua cả phút trương ra;
Thánh giá nhiệm mầu rực rỡ, bổng chúc thế gian ra tro mạt.
Ấy sự rất nên khủng khiếp, Là khi Quan xét ngự trường.
Sẽ tra xét mọi đường, Thật rất nên là nhát
Loa thần kíp giục, Tiếng lạ nổi rân
Thấu mồ mả muôn dân, Bắt tụ trường phán xét.
Kinh hoàng thay sự chết, hùng dòng bấy đất trời.
Loài người khi đã sống lại rồi, Phải tề tựu hầu thưa Quan xét.

So bộ đã ghi chép, Bây giờ mới đem ra.
Trong ấy biên mọi việc chánh tà. Quan cứ
đó mà tra người thế.

Ấy vậy Chúa ngự ra giám thị, Sự ăn ở thôi
mới tỏ bày,

Chẳng để sự gì tây, Mà chẳng gia phần phạt.

Khốn thân tôi đã nên túng ngặt, Khi ấy hầu
thưa thốt làm sao?

Biết cậy ai binh vực chữa bàu? Người nhơn
đức cùng chưa dạng vừng.

Lạy Vua rất oai nghi kinh khủng, Là Đấng
hay cứu vớt làm ơn.

Chúa vốn thật nguồn nhơn, Xin cứu tôi như
vậy.

Lạy Đức Chúa Giêsu chí đại, Chúa lòng lành
xin nhớ đến tôi.

Bởi vì tôi Chúa mới ra đời, Xin đừng hủy
hoại tôi ngày ấy.

Chúa tìm tôi mỏi mệt ngồi khôn dậy, Chúa
chịu thánh giá khổ hình chuộc tôi. Rất
trọng công linh, xin đừng uổng phí.

Lạy Quan xét chí công trừng trị, Xin ban ơn
tha thứ tội khiên.

Xin Chúa thương xem trước ngày thẩm phán.

Tôi kêu van khác nào tù phạm, Bởi tôi nên
hổ thẹn mặt tôi.

Muôn trông Chúa nhậm lời, Mà nhiêu dong tôi tớ.

Kẻ có tội Chua đà tha thứ, Cũng kẻ trôm Chúa đã nhậm lời.

Lai Chúa đã cho tôi đặng nhờ ơn trông cậy.

Lời cầu tôi tuy là vụng dại, Chúa tốt lành xin hãy duông tình.

Kẻo phải hỏa hình đời đời thiêu đốt.

Xin hiệp cùng con thảo làm một. Rẽ tôi ra khỏi đoàn hung,

Hầu đặng hiệp cùng kẻ bên tay hữu.

Khi Chúa đã phạt đoàn quàn dữ. Chiu thiêu đốt ngọn lửa nồng nàn.

Xin gọi tôi vào hàng, Cùng những người hồng phước.

Tôi cầu xin sấp mình kinh khiếp, Lòng an nan tan nát dưởng tro ;

Xin Chúa khấng lo chung cùng tôi tớ.

Ôi! ngày ấy thật nên lo sơ, Phải khóc 'loc ăn năn,

Khi loài người bởi dống tro tàn, Xác thịt liền sống lại.

Tội nhơn sẽ kinh hãi, Khi chịu án doán phân.

Lạy Chúa tôi Cứu thế khoan nhơn, Xin tha thứ chúng tôi ngày ấy.

Ấy vậy lại xin cho các đáng linh hồn, Đặng lên chốn nghỉ ngơi muôn đời tiêu sái. Amen.

Bài Êvang. — Nếu bài vịnh trước nầy làm cho sợ hãi, thì Hội thánh là Mẹ lành rao một bài khác thâm trầm có sức an ủi hiệu nghiệm quá hơn nữa ngàn trùng. Xưa bà thánh Mátta, bà thánh Madalena nghe lời ấy liền đặng an ổn hết khóc lại đặng thấy em ruột mình là Lazarô chết chôn rồi sống lại. — Khi đọc Evang thì mọi người đứng dậy mà tỏ hết lòng cung kính ái mộ vưng nghe lời Chúa ra đời truyền dạy.

Theo lời Evangiêliô ông thánh Gioan. (ĐOẠN XI, 21.) *Thuở ấy bà Matta thưa cùng Đ. C. Giêsu rằng : Lạy Chúa, phải mà Chúa có ở đây, thì em tôi chẳng có chết. Song bây giờ tôi biết hễ Chúa có xin sự gì cùng Đ. C. Trời, thì Chúa sẽ cho hết. Đ. C. Giêsu phán cùng bà ấy rằng : Em ngươi sẽ sống lại. Bà Matta thưa cùng Người rằng : Tôi biết nó sẽ sống lại khi sống lại ngày tận thế. Đ. C. Giêsu phán cùng bà ấy rằng : Tao là sự sống lại cùng là sự sống : Kẻ nào*

tin Tao vì dầu có chết rồi cùng sẽ được sống. Và hết mọi người còn sống mà tin Tao thì chẳng sẽ chết đời đời đâu. Ngươi có tin đều ấy chăng ? Bà ấy thưa rằng . Lạy Chúa, có hẳn thật tôi đã tin như vậy, bởi vì Chúa là Chúa Kirixitô Con Đ C Trời hằng sống, Chúa là đứng đã đến trong thế gian nầy rồi.

Ôi, thật là lời Con một Đ. C. Trời xuống thế phán dạy rõ ràng minh bạch là dường nào ! Ta một bắt chước bà thánh Matta mà lặp đi lặp lại cùng Chúa và xin tin cho mạnh hơn : *Tôi đã tin Xin Chúa thêm đức tin cho tôi nữa.* -- Nếu kẻ nào đến cùng Đức Chúa Giêsu mà buồn rầu khóc lóc như bà thánh ấy, thì nước mắt cay đắng chua xót sẽ trở nên nước mắt mát mẽ, thấm thía ôn nhuần làm cho trí lòng an nhàn nhẹ nhẽ mà chớ.

Đưng bánh rượu. Thầy cả mượn tiếng Chúa Kirixitô Cứu thế mà an ủi cùng dạy bảo bổn đạo còn sống, rồi

thì trở mặt lại bàn thờ lo việc tế lễ cầu cứu linh hồn mới sinh thì. Song trước khi dưng bánh rượu dùng làm của lễ, thì thầy cả và bổn đạo còn hiệp lời khẩn nguyện như sau nầy :

Lạy Đ. C. Giêsu Kirixitô là Vua vạng huên, xin cứu linh hồn các kẻ tin đã qua đời cho khỏi hết phần phạt Hỏa ngục và khỏi vực thẳm sau : xin cứu chữa những linh hồn ấy khỏi hàm sư tử, kẻo bị vực ngục lấp vùi mà nhận vào trong nơi mù mịt u ám. Song xin cho tổng lãnh thiên thần Micae siêu đỏ những linh hồn ấy vào nơi sáng thánh. Là chốn Chúa đã hứa cho thánh tổ Abaraham và cho miền dệ ngườỉ. — ℣. Lạy Chúa, chúng tôi dưng cho Chúa của lễ và lời ca ngợi Xin Chúa nhậm lấy mà xá thứ các linh hồn ấy là những kẻ chúng tôi dang nhắc nhớ hôm nay : Lạy Chúa, xin hãy dạy những linh hồn ấy thoát qua khỏi sự chết mà bước tới sự hằng sống. Là sự

Chúa xưa đã hứa cho thánh tổ Abaraham và cho miêu dệ người. (1)

Khi thầy cả dưng bánh rượu mà xin Chúa nhậm làm của tế lễ đoạn sang qua bên tả bàn thờ rửa tay mà phàm phô mình vẹn sạch giữa đoàn tôi nhơn, cùng trở mặt ra giữa bàn thờ xin giáo hữu giúp lời cầu nguyện cho Chúa nhậm của lễ mình dưng, rồi trở mặt vô xin thầm cho linh hồn kẻ lìa khỏi thế mà rằng :

Lạy Chúa, chúng tôi nguyện xin Chúa duông thứ cho linh hồn (là Mồ) *tôi tá Chúa, chúng tôi dang dâng cho Chúa tế lễ khong khen nầy, hầu nài xin khẩn nguyện Chúa cả oai quờn doái*

---

(1) Tiếng ngục dày (inferni, tartarus) chí là Luyên ngục ; cũng chỉ là Hỏa ngục, khi nhớ tới hồi chết phải ra trước tòa Chua phán xét. — Nói đến tên ông Abaraham đây, là dưng tin theo Chúa trời mà lia bỏ dân cư ngoại giáo ; chỉ kẻ qua đời nhờ có đức tin mới đặng rỗi linh hồn.

xem những việc lành nầy, mà cho kẻ ấy dặng nghỉ an đời đời. Vì Chúa chúng tôi là Đ. C. Giêsu Kirixitô là Con ***Chúa. Amen.***

Thầy cả nguyện thầm như vậy đoạn liền cất tiếng bảo rằng :

Đời đời chẳng cùng.

Thưa : *Amen.*

Thầy cả : *Chúa ở cùng anh em.*

Bổn đạo : *Và ở cùng cha nữa.*

Thầy cả : *Hãy nhắc lòng lên.*

Bổn đạo : *Ta hãy đội ơn Chúa là* ***Chúa trời tôi.***

Thầy cả : *Thật là xứng đáng và công bình lắm chúc.*

Thầy cả tiếp theo : *Thật là sự xứng đáng, phải lẽ công chánh và sanh phần rỗi cho ta cám ta đội ơn Chúa luôn và khắp mọi nơi. Lạy Chúa chí thánh là Cha phép tắc vô cùng, là Đ. C. Trời hằng có đời đời, vì danh Chúa Kirixitô là Chúa chúng tôi, mà chúng tôi vững*

bèn trông cậy đặng sống lại hưởng phước : những kẻ âu lo buồn rầu số phận chết thì được an tâm sẽ sống lại miên trường. Thân lạy Chúa, bởi chưng kẻ tin Chúa thì đời mạng sống không mất tuyệt, mà khi nào cái nhà lưu giam dưới đất nầy hư nát rồi thì có sẵn chỗ ở đời đời trên các từng trời. Nhơn vì sự ấy chúng tôi hiệp với các thánh thiên thần, các tổng lãnh thiên thần cùng những vì thần Ngại, thần Cai cùng cả đạo binh thiên quốc, mà xướng ca chúc tụng vinh hiển Chúa chẳng hay cùng chẳng hay hết.

Đoạn Thầy cả cùng bổn đạo rập nhau chúc tụng Chúa cao ngự cửu trùng rằng : *Thánh tai, Thánh tai, Thánh tai, cả và trời đất đã đầy dẫy sự oai quờn sang trọng Chúa. Kính mừng Đấng đã chịu sai xuống thế, mừng Đấng lấy tên Chúa mà đến. Tán tạ Chúa cả cao ngự tôn sang !*

Ráp vô việc tế lễ (*Canon*). — Từ đây phải cầm lòng cầm trí lo đến những sự mầu nhiệm oai linh trong việc tế tự hơn. Thầy cả gần tới chính hồi cực thánh chừng nào, thì là vô trong sàu cung thánh kín nhiệm hơn hết mà tâu thưa với Đức Chúa Trời là chừng nấy. Cho nên không còn cất tiếng khóc than kêu ca nữa, một ở lặng mà gấn vó cầu xin cho hết lòng sốt sáng, vì Chúa chẳng nghe tiếng ngoài môi miệng hơn lòng khẩn tróc đâu. — Hôi thanh chẳng những dùng lời cầu nguyện than vãn cho được an đi giáo nhơn, mà nhứt là nhờ của cao trọng vô giá trong đạo là việc tế lễ Minh thánh Máu thánh Đức Chúa Giêsu. Vậy anh em bổn đạo ta kha an lòng phi dạ ! Hãy chầm chỉ nhìn xem chính mình Chúa Kirixitô hòng ngự đến dưng mình làm của tế mà bàu chữa, cùng đền tội cho linh hồn đang khóc thương cầu giúp : Hãy tin, hãy cậy, thì đặng an lòng.

Vừa nghe tiếng chuông hiệu lịnh dưng Mình thánh Chúa lên, thì mọi người quì gối kính lạy Đức Chúa Giêsu Cứu chuộc ngự xuống.

Chúa Ngôi Hai ra đời đành ẩn tinh oai linh trong hình bánh Thánh thể, hầu cho kẻ sinh thi hưởng sự sáng láng nơi cõi thọ thiên đàng.

Vì vậy, lạy Chúa, chúng tôi là tôi tớ Chúa lại cũng là dân thánh Chúa, rày nhớ lại Chúa Kiritô là Con Chúa cũng là Chúa chúng tôi đã chịu nạn, đà sống lại, đà lên trời hiển vinh, chúng tôi lấy của Chúa đã ban và đà phú cho chúng tôi mà tiến dưng cho oai quốn sang trọng Chúa của lễ thanh sạch, của lễ thánh, của lễ tuyền vẹn, Bánh hằng sống và chén phần rỗi đời đời...

Đoạn Thầy cả *nhớ đến* những người đã thờ phượng Chúa rày đi tới kiếp sau trước ta, mà cầu nguyện rằng : *Lạy Chúa, xin Chúa cùng khứng nhớ đến*

tôi tớ nam nữ Chúa (M M.), là những kẻ đã mang dấu đức tin *mà qua đời trước chúng tôi và đang nghỉ trong giấc ngủ bằng an...*

Thầy cả cũng nhớ tưởng *phận mình là kẻ có tội* mà thầm thì tiếp rằng : *Nobis quoque peccatoribus.. Cho chúng tôi là tôi tớ Chúa, trông cậy lòng lân mẫn Chúa hay thương ; xin Chúa khẳng ban cho chúng tôi dặng dự phần với thông công, hiệp cùng các thánh Tông đồ và các thánh Tử đạo của Chúa.. ... Xin Chúa là Đấng chẳng xét công nghiệp, chỉ hay ban ơn tha thứ, cho chúng tôi được vào số cùng các thánh ấy. Vì công nghiệp Chúa Kirixitô là Chúa chúng tôi.*

Đọc kinh Lạy Cha Nghe thầy chánh tế lên tiếng hát kinh Lạy Cha, ắt là kẻ qua đời khoái chi vui mừng lắm ! D. C. Trời cũng là Cha những kẻ chịu hình khổ trong Luyện ngục nữa : những

linh hồn nầy từ khi vào nơi ấy về sau càng ngày càng làm sáng danh Cha cả, và vưng ý khâm phục Chúa trong nước Người luôn. Nhưng mà nước Cha trị đến cho các đẳng ấy phải là trời, cho nên nguyện xin Đ. C. Trời là Cha thương xem cứu vớt các linh hồn ấy ra khỏi lửa Luyện tội mà đem về trời thì khi ấy mới huờn tất xong xả.

Đi Rước lễ. — Chịu lễ là thông phần cùng Đấng làm của cầm của cố cho ta đặng sống đời đời, là Đấng để truyền Mình Máu thánh nuôi ta, hầu được chồi dậy chóng vánh ngày sau hết mà sống và xác và hồn đời đời kiếp kiếp. — Cho nên đi xem lễ và rước lễ thật mới là trọn việc tế tự, và đặng cầu nguyện sốt sắng hiền hích cho linh hồn mình xin lễ hơn nữa.

Song trước khi chịu lễ Thầy cả với bổn đạo còn kêu cầu cho kẻ ly trần nữa mà rằng :

Ô Cao dương thiên Chúa, là Đấng cất lấy tội lỗi thế gian, xin cho những kẻ ấy nghỉ ngơi,

Ô Cao dương thiên Chúa, là Đấng cất lấy tội lỗi thế gian, xin cho những kẻ ấy nghỉ ngơi.

Ô Cao dương thiên Chúa, là Đấng cất lấy tội lỗi thế gian, xin cho những kẻ ấy nghỉ ngơi.

Sau rước lễ. — Bổn hội xướng kinh *Lux aterna : Lạy Chúa, xin cho sự sang đời đời chiếu quang phò kẻ ấy. Với các thanh Nam nữ Chúa kiếp kiếp, vì Chúa có lòng nhơn từ lân mẫn. Lạy Chúa, xin Chúa cho phò kẻ ấy đang nghỉ ngơi đời đời, và cho phò kẻ ấy đang xem thấy mặt Đ. C. Trời sáng láng vui vẻ vô cùng : Vì Chúa có lòng nhơn từ lân mẫn.*

— Thầy cả trở mặt ra xin Chúa ở cùng anh em giáo hữu, rồi trở mặt bên phía tả bàn thờ cầu nguyện.

Ta hãy nguyện rằng : *Kính lạy Đức Chúa Trời phép tắc vô cùng : xin Chúa ban cho linh hồn tôi tá Chúa* (M.) *là kẻ hôm nay đã qua khỏi dời nầy, dặng nhờ những của lễ nầy mà nên trong sạch và khỏi tội, được ân xá và nghỉ ngơi dời dời. Vì Chúa chúng tôi là Chúa Giêsu Kirixitô Con Chúa hằng sống hằng trị dời dời chẳng cùng. Amen.*

Sau hết Thầy cả hay là thầy phó tế xướng kinh vắn *Requiescant in pace : Xin Chúa cho các linh hồn ấy dặng nghỉ ngơi ở chốn bình an*, chi lễ hoàn tất, bãi dân được về. — Không biết thói ấy có thuở nào, mà hiền nhơn kia sống đời thứ 12 nói thói ấy đã quen có chung khắp xứ rồi.

II. — CHIÊM LỄ KINH

Khi Thầy đứng dưới bàn thờ mà đọc lời kinh thánh cùng kinh Cáo minh thì phải lấy dấu thánh Giá cùng đọc kinh Cáo minh, đoạn thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa Ba Ngôi phép tắc vô cùng, xin thương đoái chúng tôi, và ban ơn lành xuống, thì mới đáng chầu lễ thánh nầy ; tôi xưng ra trước mặt Chúa, tôi đã phạm tội lỗi vô số, dám cậy trông ơn rộng Chúa Trời, cho đặng lòng đau đớn ăn năn, cùng dứt bỏ mọi đàng tội lỗi, thì mới đặng nên trong sạch.

Đoạn Thầy bước lên bàn thờ, cung sang bên tả ảnh, thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa, bởi tội tôi khiến nên xa cách Chúa, cùng sa xuống nơi cực khốn, xin Chúa nhơn từ nhác tôi lên. cùng dắc vào chính lộ, thì tôi hằng ngày hằng tấn tới trong việc nhơn lành.

Đoạn Thầy đọc chín lần Kyrie Eleison, nghĩa là xin Chúa thương xót chúng tôi, thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa, xin cho tôi sốt sắng trong lòng ước ao rước Chúa như Tổ tông xưa ngóng trông xem thấy Chúa Cứu thế ra đời.

Đoạn Thầy đọc Gloria, ấy là lời các thánh Thiên thần mừng hát Chúa ra đời thì phải nguyện rằng :

Tán tạ không khen Chúa trên trời, cùng an bòa cho người dưới thế ! Chúa là Đấng vô thỉ vô chung, thương các con liều mình xuống thế, Chúa là Vua rất khoan rất hậu, xin nhậm lời cầu nguyện chúng tôi.

Đoạn Thầy trở mặt ra mà rằng : Chúa ở cùng anh em, thì phải nguyện rằng :

Chúa là căn nguơn mọi ơn mọi phước, xin Chúa ngự trong lòng tôi luôn, thì tôi đặng trọn nghĩa cùng Chúa, là Đấng rất thánh và rất lành.

Đoạn Thầy sang bên tả ảnh dưng lời cầu các giáo nhơn, thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa, xin nhậm lời Thầy cả cầu nguyện cho Hội thánh và chúng tôi nhờ. Xin Chúa ban cho tôi ơn lành, hầu cho linh hồn tôi đặng rỗi : thật tôi chẳng đáng Chúa thương xem. song tôi cậy công nghiệp vô cùng Chúa chuộc tội cứu thế mà chớ.

Đoạn Thầy đọc lời Sấm truyền, thì phải nguyện rằng :

Sấm truyền là sách Thánh kinh tổng lại những bài Đ. C. T. Thần soi sáng các thánh Tiên tri truyền lại, nhứt là những sự hậu lai về Chúa Cứu thế ra đời ; và những lời các thánh Tông đồ giảng giải theo ngôn hạnh Đ. C. Giêsu Kirixitô xưa.

Lời các thánh Tiên tri, cùng các thánh Tông đồ, dạy chúng ta kính mến Chúa luôn và giữ nết na đức hạnh, và nhớ lại phần rỗi ta đã gần hơn khi ta

mời tin đạo thánh ; vậy ta hãy từ bỏ những việc tối tăm, là những tội lỗi, cùng mặc lấy những khi giái mà lam việc lành phước đức.

Lạy Chúa chúng toi là dân Chúa chọn. Đang hiệp vầy vưng theo luật Chúa chỉ định. Xin Chúa hãy khấng phan dạy luôn, vì đầy tớ Chúa sàn lòng vưng nghe và tich lấy vào lòng.

Đoạn đem sách sang bên hữu ảnh mà Thầy đọc lời Đ. C. Giêsu đã phán truyền, thì ta phải có lòng tôn kính và cầu nguyện rằng :

Lạy Chúa, xin giúp tôi sửa tính hãm minh, kẻo xiêu theo tội lỗi, làm cho Chúa cất ơn Chúa lại mà ban cho người khác dặng nhờ. Xưa Chúa đã bỏ nước Giuđêu mà truyền đạo cho dân nước ngoại, nay xin Chúa giúp tôi trọn nghĩa, kẻo mất phần phước trọng trên trời. Tôi đứng dậy vưng nghe lời Chúa, sẵn lòng xưng đạo thánh Chúa ra trước mặt thiên hạ. Ai chẳng tin thì phải

đoán phạt đã rồi. Bằng ai tin mà chẳng giữ, thì càng phải phạt nặng hơn mà chớ. Xin Chúa giúp tôi đi đàng hẹp, và từ bỏ mọi sự sung sướng bội nghịch cùng lời Chúa răn dạy. Trời đất qua, mà lời Chúa chẳng sai.

Đoạn Thầy đọc mười hai điều kinh Tin kính, thì ta phải đọc theo, hay là nguyện rằng :

Tôi cám đội ơn Chúa nhơn từ, nga v tôi đã chịu phép Rửa tội, Chúa đã ban đức tin cho tôi, nay tôi tin vững vàng mọi sự Chúa đã dạy và Hội thánh truyền ; song đức tin hiệp cùng việc phước, mới làm cho ta đẹp lòng Đức Chúa Trời. Bởi những kẻ kêu cả tiếng rằng : « Lạy Chúa, lạy Chúa » thì chẳng đặng rỗi, một kẻ tin cùng vưng giữ cho bền thật thì đặng nhờ phần thưởng Chúa.

Đoạn Thầy trở mặt ra mà rang : Chúa ở cùng anh em, cùng trở mát lai mà dưng của lễ thì phải nguyện rằng

Lạy Chúa, lòng tôi như đất khô khan, xin Chúa rưới ơn nhuần nhã, lời Chúa như hột giống châu báu, sẽ trổ ra hoa quả tốt lành.

— Lạy Đ. C. Giêsu, nếu chúng tôi chẳng dưng mình Chúa, thì chẳng đẹp lòng Đ. C. Cha, vì có một Đ C. Giêsu cứu đặng chúng tôi trước mặt Người. Vậy chúng tôi hiệp một ý cùng Thầy, mà dưng mình Chúa làm của lễ là của Đ C. Cha yêu mến.

Lạy Chúa, xin Chúa đoái xem và nhậm lễ nầy cho Hội thánh càng ngày càng thạnh, cho thiên hạ khỏi vòng tội khiên, cho mọi người đặng nhờ ơn thống thiếu, lại xin Đ. C. T Thần xuống phước lành hầu của lễ nầy đặng làm cho danh Cha cả sáng.

Chúng tôi lại ước ao dưng linh hồn và xác cùng thân hậu, cữa nhà làm một với của Thầy đang tiến dưng mà làm lễ bạc lòng thành tôi trung con thảo ; quyết lòng sống chết thờ phượng

một Chúa, như Chúa đã phú mình làm của lễ hi sinh trên núi Calavariô xưa và trên bàn thờ bây giờ.

Đoạn Thầy rửa tay, thì phải nguyện rằng :

Ở dưới thế gian nầy mà giữ linh hồn cho vẹn sạch thì rất khó. Lạy Chúa xin xuống ơn vững vàng, cho tôi khỏi phạm chưng tội lỗi, và rửa linh hồn tôi cho sạch, vì kẻ muốn rước Minh thánh Chúa, thì phải giữ xác hồn thanh tịnh.

Đoạn Thầy trở mặt ra bảo các giáo nhơn giúp lời cầu nguyện, xin Chúa nhậm của lễ Thầy dưng, thì phải nguyện rằng :

Có lời Đ. C. Giêsu phán hứa ; Chúa nhậm lời kẻ hiệp nhau, xin Chúa nhậm lời cầu nguyện cả và Hội thánh, hiệp làm một mà dưng lễ cực trọng nầy.

Đoạn Thầy đọc lớn tiếng thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa, Chúa là Đấng hằng có đời đời, xin giúp tôi bỏ chưng sự thế, cho

đặng tưởng nhớ sự trên trời. Chúa lòng lành phép tắc vô cùng, là Đấng đáng chúng tôi ngợi khen luôn, mà bỡi vì chúng tôi chẳng làm nên việc ấy, xin hiệp cùng các thánh thiên thần, mà tán tạ tung hô Chúa trời, kính lạy Chúa Ba ngôi mầng rằng : « Thánh tai, Thánh tai Thánh tai, cả và trời dất đã dầy dầy sự oai quờn sang trọng Chúa. Kính mầng Đấng đã chịu sai xuống thế, mầng Đấng lấy tên Chúa mà đến. »

Lạy Chúa, xin thương đến chúng tôi, sự tế lễ thuộc về một Chúa, là Đấng sanh thần thánh, loài người ; xin dưng linh hồn và xác tôi hiệp cùng Chúa, vào phần tế lễ, cùng hằng dọn mình chịu khó, và sẵn lòng chịu chết vì Chúa, theo ý Chúa phân định mà chớ.

Đoạn Thầy chấp tay và cầu nguyện cho cả và Hội thánh thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa, xin Chúa hằng phù hộ xuống on cho các người giáo nhơn đặng

nhờ, nhứt là cha mẹ anh em tôi, kẻ đã làm ơn nghĩa cùng tôi, và những kẻ nghịch thù cùng tôi. Vậy tôi thương mến hết người thế, cùng sẵn lòng nộp công liều mình cho linh hồn mọi người dặng rỗi, như Chúa đã chịu chết thuở xưa. Xin Chúa nhậm của lễ nầy, là lễ các giáo nhơn dưng tiến, cho chúng tôi bình an ở thế, và ngày sau hưởng phước đời đời.

Đoạn Thầy dưng Minh thánh cùng Máu thánh Chúa lên, thì ta phải thờ lạy và nguyện rằng :

Kính lạy Minh thánh Chúa Cứu thế, thật là Con Đ. C. Cha, xưa sinh bởi Đức Nữ Đồng trinh, cho dặng chuộc loài người thế, chịu chết trên cây thanh giá, chịu dầm cạnh nương long, và chảy hết Máu mình ra mà làm của lễ tế. Lạy Chúa, tôi tin vững vàng và tôi kính lạy Chúa là Chúa tôi cùng là Chúa trời tôi ngự thật trên bàn thờ nầy, song Chúa ẩn tinh oai linh trong

Hình bánh rượu, vì lòng yêu mến chúng tôi vô ngần. Xin Chúa doái thương mà tha tội lỗi chúng tôi, hầu khi chúng tôi lìa khỏi đời nầy đặng **lên nơi vui vẻ.**

Đoạn Thầy chấp tay lên mà cầu nguyện cho các linh hồn nơi Luyện ngục, thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa, dám xin Chúa nhơn từ vô cùng, thương xót tha thứ các giao nhơn là kẻ đã lìa khỏi thế nầy, nhứt là kẻ đã làm ơn nghĩa, bởi chưa đặng vẹn sạch tội lỗi, thì phải chịu khốn khó nặng nề, ray chẳng đặng làm việc phước gì ma cứu giúp mình cho đặng khỏi. Xin vì công nghiệp Chúa Cứu thế, ban ơn cho các Đẳng linh hồn, đặng khỏi nơi khốn khó tối tăm, và xem thấy mặt vang hiển Chúa.

Đoạn Thầy nói lớn tiếng cùng dành ngục thi phải nguyện rằng :

Vì bằng tôi xem đến mình tôi, ắt sẽ nói như thánh Phêrô xưa : « Xin Chúa

lìa khỏi người tội lỗi. » Song tôi cậy nhờ Chúa Cứu thế, dưng mình phạt tạ Đ. C Cha cho kẻ có tội đặng nghĩa lại, nên tôi hết lòng khiêm nhượng rằng : Xin Chúa thương xem người có tội.

Đoạn Thầy đọc kinh Lạy Cha, thì ta phải đọc riêng hay là nguyện rằng :

Lạy Chúa cả, cao ngự trên trời, thật thì Chúa là Cha chúng tôi, vì trong lễ mầu nhiệm nầy, Chúa lấy Mình mà nuôi chúng tôi, xin Chúa xuống ơn phù hộ, kẻo chúng tôi sa phạm tội gì, mà chẳng đặng làm con cái Chúa ; lại tôi nguyện xin sự bình yên quá khỏi trí loài người thế, là lộc thưởng việc lành phước đức bởi lòng rộng rãi Chúa mà ra, và xin Chúa ban ơn giúp tôi cho đặng thuận hoà cùng mọi người.

Đoạn Thầy cúi đầu xuống và đánh ngực ba lần thì phải nguyện rằng :

Lạy Đ. C Giêsu, xin Chúa đoái xem linh hồn tôi. Lạy Đ. C. Giêsu, xin Chúa cứu lấy linh hồn tôi. Lạy Đ. C. Giêsu,

xin Chúa xuống ơn trong linh hồn tôi. Kinh lạy Chúa chuộc tội Cứu thế, Chúa thật là Con chiên vẹn sạch đã dưng mình tế lễ Chúa Cha, bởi Chúa đã gánh lấy tội lỗi chúng tôi. thì chúng tôi mới khỏi phạt vô cùng. Xin Chúa tha muôn vàn tội lỗi, cho chúng tôi sống lại phần hồn.

Doan Thầy cầm Minh Chúa lên và nói pa đánh ngực ba lần, thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa chúng tôi chịu ơn mọn Chúa còn chẳng đang thay, huống là ơn rước Minh thánh Chúa : linh hồn chúng tôi nhuốm bịnh lâu ngày yếu đuối, vì tội chúng tôi sa phạm đã đầy, xin Chúa phán một lời thì linh hồn tôi liền đã.

Doan Thầy chịu Minh Chúa thì ta phải có lòng ước ao chịu ơn cực trọng ấy, là chịu lễ cách thiêng liêng vậy ta phải nguyện rằng :

Ớ Minh thánh Chúa cực thanh cực tịnh, ớ Máu rất châu báu Chúa tôi, đáng kính thờ trên trời dưới đất, ớ Lương thực ngon ngọt mĩ vị, hay nuôi dưỡng linh hồn chúng tôi! Chớ chi linh hồn tôi đặng sạch, thì tôi đặng nhờ phước rất lành! Chớ chi bây giờ Chúa Cứu thế thật xuống ngự trong linh hồn tôi, thì tôi sẽ hết lòng kính lạy cam tạ Chúa tôi là dường nào, cùng bày tỏ những sự thốn thiếu tôi Lòng tôi ngóng trông và khao khát hiệp làm một cùng Chúa tôi lắm; mà bởi tôi dọn mình chưa sẵn, lễ thì chưa đáng ơn trọng ấy. Xin Chúa nhơn từ ghé mắt lại, thì tôi mới đặng dọn mình nên. Xin Chúa hãy phán một lời, thì linh hồn liền thanh bạch. Rày tôi dám nguyện xin cùng Chúa, cho tôi đặng thông công phần lành Thầy cả cùng các giáo hữu Hội thánh.

Đoạn Thầy hòng cho chịu lễ thì phải đọc kinh Cáo minh mà ăn năn. xưng tội chung cùng rất thánh Đức Bà và các thánh, hay là than thở rằng :

Lạy Chúa tôi, hôm nay tôi được ơn cực trọng là rước Minh thánh Chúa ; mà tôi đầy dẫy tội lỗi, đã làm mất lòng Chúa vô vàn, thì tôi lo buồn ăn năn đau đớn lắm.

Tôi ăn năn vì đã đáng sa hỏa ngục và mất nước thiên đàng đời đời. — Song tôi càng ăn năn thảm thiết hơn, vì đã lỗi nghĩa cùng Chúa là Cha tốt lành và cao trọng. đáng kính mến trên hết mọi sự. Ôi, chớ chi tôi chết trước khi sa phạm tội nào. Tôi dốc lòng chừa, từ nầy về sau chẳng hề phạm tội nữa, và xa lánh những dịp hay làm cho tôi sa ngã. Xin Chúa ban ơn giúp sức cho tôi luôn. Amen.

Đoạn đọc thầm 3 lần rằng : Lạy Chúa, tôi chẳng đáng rước Chúa vào nhà linh hồn tôi, song nếu Chúa phán

một lời, thì mọi tật trong linh hồn tôi liền đã.

Lời bảo : (Rước Mình thánh Chúa vừa rồi, liền cầm tri tin tưởng Đức Chúa Giêsu chúc đang ngự trong mình. Nèn hết lòng hiệp với các thánh Thiên thần mà thờ lạy Chúa, và kinh mến Chúa cho sốt sắng.)

Đoạn Thầy trở mặt ra mà nhắc lòng các giáo hữu, cùng trở mặt lại mà đọc những kinh cầu nguyện cám ơn, thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa, nếu không ơn Chúa thì chúng tôi chầu lẻ chẳng nèn, xin Chua thương tôi ban ơn thánh hằng ngay rước đượm, vì tôi hằng thiếu thốn ơn giúp. Xin thèm lòng ái mộ lời cầu, kẻo lạt lòng không chi ân cần, thiệt ơn thánh khôn phương tìm kiếm.

Đoạn Thầy trở mặt ra mà làm dấu lành cho các giáo hữu, cùng trở mặt lại mà đọc bài Sấm truyền ông thánh Gioan Tông đồ thì phải nguyện rằng :

Lạy Chúa, xin Chúa chúc phước lành cho tôi : nay ở đời giữ đạo cho trọn, đặng dấu lành tôi ngay con thảo, sau khỏi thế đặng phước vô cùng. Kinh thờ phép Mầu nhiệm ra đời that là phép rất cao rất trọng, vì Con một Đ. C. Trời ra đời làm Người, dã ở trong chúng tôi ; Người là Đấng sang trọng phép tắc cùng đầy dẫy mọi on phước thật. Xin Chúa giúp tôi kẻo tôi bội nghĩa, mà đặng mến, cậy, tin, hết dạ hết lòng, bữa hằng sốt sắng ước ao ruớc Chúa vào lòng chi thết, giữ nghĩa kinh thờ cho trọn, ngửa trông lượng, cả bao dường. Amen

---

Xem lễ theo bốn ý.

Đ. C. Giêsu đã lập lễ Misa vì bốn ý nầy : Một là : cho đặng nhìn biết Đức Chúa Trời là Chúa cao trọng trên hết mọi sự. Hai là, cho đặng cám tạ Chúa vì mọi on lành Chúa đã xuống cho ta

ara nay. Ba là, cho đặng tha hết mọi tội lỗi ta. Bốn là, xin cho ta đặng mọi sự lành. Nên vì bằng con xem lẽ theo bốn ý ấy, thật thì rất đẹp lòng Chúa cùng đặng nhiều ơn ích.

I. **Thờ lạy.** — *Từ khỉ sự cho tới khi dọc Evang, con hãy thờ lạy Đ. C. Trời, nhìn là Chúa cao trọng trên hết mọi sự, mọi loài mọi vật phải yêu mến kính chuộng vô cùng. — Vậy con hiệp một lòng một ý cùng Đ. C. Giêsu mà hạ mình xuống, xưng mình là không trước mặt Chúa oai quyền sang trọng thể ấy. Đang mượn lời than thở cùng Đ. C. Trời rằng :*

Lạy Chúa tôi, tôi thờ lạy và nhìn hiết Chúa là Chúa tôi, cùng là Đấng dựng nên tôi ; tôi xưng ra trước mặt Chúa : hễ sự gì tôi có thì đều là của Chúa ban cho mà chớ. Vậy thật Chúa đáng cho tôi khâm sùng và thờ lạy vô lượng vô biên, song tôi là ai cho đáng thờ phượng Chúa tôi thể ấy. Vậy tôi xin

hiệp làm một cùng Đ. C. Giêsu đang tế lễ trên bàn thờ nầy mà dưng cho Đức Chúa Cha mọi lời tán tạ khong khen và lòng khiêm nhượng Đ. C. Giêsu ; hễ sự gì Đ. C. Giêsu làm thi tôi xin làm sự ấy, tôi hạ minh xuống ra không ở trước mặt Chúa oai quờn sang trọng vô cùng, Đ. C. Giêsu lấy lòng khiêm nhượng mà kinh thờ Chúa tôi thể nào, thi tôi cũng thờ phượng Chúa tôi như làm vậy. Ôi ! tôi vui mầng quả hội vi thấy Đ. C. Giêsu đã muốn hạ minh xuống đặng thờ phượng Chúa thay vi tôi la thể nào.

Đoạn con thầm thĩ cứ khong khen Chúa như vậy. Hay là đọc những lời sau nầy :

Lạy Chúa tôi, thật tôi rất phỉ lòng mầng rỡ, vi thấy lễ Misa nầy đặng thờ phượng khong khen Chúa một cách xứng đáng oai quyền sang trọng Chúa, hơn muôn lời thần thánh xướng ca là dường nào.

Sáng danh Đ. C. Trời ngự trên chốn cao vọi thượng thiên, cùng chúc an hòa cho các người có lòng ngay lành dưới đất. Chúng tôi ngợi khen Chúa. Chúng tôi tán tạ Chúa. Chúng tôi đội ơn Chúa vì sự vinh hiển cực trọng Chúa. Lạy Chúa là Đ. C. Trời, là Vua thiên quấc, là Đ. C. Cha phép tắc vô cùng. Lạy Đ. C. Giêsu Kirixitô là Con một Đ. C. Cha Lạy Chúa là Đ. C. Trời, là Con chiên Thiên Chúa cùng là Con Đ. C. Cha, Chúa là Đấng gánh hết tội lỗi thế gian, xin nhậm lời chúng tôi khẩn nguyện. Chúa la Đấng ngự bên hữu Đ. C. Cha, xin thương xót chúng tôi. Vì chưng có một mình Chúa là Đấng chí thánh. Có một mình Chúa là Đ. C Trời. Lạy Đ. C. Giêsu Kirixitô. một mình Chúa là Đấng chí tôn ; làm một cùng Đ. C. Thánh Thần trong sự vinh hiển Đ. C. Cha. Amen.

II. — **Phạt tạ.** *Từ đọc Evang cho tới khi dưng Minh thánh Chúa, con hãy*

nhớ lại các tội đã phạm xưa nay, mà lo buồn thảm thiết và ăn năn tội mình, được mượn lời than thở cùng Chúa sau nầy.

Lạy Chúa, nầy tôi là đứa loạn thần tặc tử ghe phen làm nghịch cùng Chúa. Vậy tôi bây giờ ăn năn thảm thiết, cùng chê ghét nó hết lòng hết sức. Tôi xin dưng mọi công nghiệp và Máu thánh cùng trót cả Minh Đ. C. Giêsu cả gồm hai tính, cho đặng phạt tạ Chúa vì những tội lỗi tôi đã phạm mất lòng Chúa. Đ. C. Giêsu đã ngự trên bàn thờ nầy muốn lãnh việc bàu chữa tôi, và tiếng Máu thánh Người đã đổ ra kêu nài Chúa khấng sổ đi mọi tội lỗi tôi. Vậy tôi xin hiệp cùng tiếng Máu cực châu báu ấy mà gắn vó nài xin Chúa lấy lòng lân mẫn thứ tha mọi tiền khiên tôi. Nếu nước mắt tôi chảy ra chẳng làm cho Chúa tôi nguôi ngoai, thì xin hãy xem đến mặt thánh Con Chúa đang tế lễ trên bàn thờ nầy. Nếu Đ. C. Giêsu

ở trên cây thánh Giá dặng xin Chúa làm lành cùng cả và loài người ta, thì lẽ nào trên bàn thờ nầy Ngươi chẳng dặng xin Chúa thứ tha tội lỗi tôi sao ?

Lạy Chúa, hẳn thật tôi trông cậy về công nghiệp Máu thánh cực trọng nầy. Chúa sẽ sổ đi mọi tội lỗi tôi, và tôi còn sống bao lâu nữa, thì tôi sẽ kêu hoa khóc rèn siết cả đêm trường dầm dớt nơi giường chiếu tôi nằm.

Đoạn con cứ thầm thĩ giục lòng ăn năn tội. Cũng dặng than thở nữa rằng :

Lạy Đ. C. Giêsu, la Đấng lòng tôi kính mến, xin Chúa khẳng ban ơn cho tôi dặng ăn năn lo buồn tội lỗi tôi như ông thánh Phêrô, bà thánh Madalenna cùng muôn vàn thánh khác, là những kẻ xưa lỗi lầm sa ngã, mà đã dặng tiền thảo trừ căn lập công đền tôi, và nên thánh vì công nghiệp Máu thánh Chúa tôi.

Tôi kính lạy Đ. C. Cha là Đấng ngự trị trên trời dưới đất, nầy tôi là kẻ tôi

lỗi đáng sa hỏa ngục biết dã mấy lần; song tôi chẳng có vật gì hầu dưng cho Chúa mà đền tội; tôi một xin dưng nước mắt, cùng máu thánh Đ. C. Giêsu, là Con một Chúa rất yêu dấu. Xin Chúa khẳng thứ tha muôn vàn tội lỗi tôi vì công nghiệp Ngươi. Ôi, nếu chẳng có Đ C. Giêsu mà dưng cho Chúa, thì tôi một phải hư mất đời đời. Song Đ. C. Cha đã ban Con cực trọng ấy cho tôi, đặng tôi dưng lại, hầu được trông Chúa khỏa lấp mọi tội lỗi tôi. Thật Đ. C. Cha đem lòng thương tôi cho đến dỗi nào, vì đã khẳng ban cho tôi Con một mình làm Đấng Cứu chuộc, và làm của lễ cho tôi đặng dưng mà đền vì mọi tội tôi đã phạm.

Lạy Đ. C. Cha, xin vì lòng Chúa thương mến Đ. C. Con, khẳng sổ di mọi tội lỗi tôi. Nầy tôi ăn năn đau đớn thảm thiết, vì cả dám làm mất lòng Chúa rất nhơn từ vô cùng.

Lạy Đ. C. Giêsu, vì tôi mà Chúa muốn sinh xuống bé mọn khó khăn cùng chết đau thương tất tưởi, xin hãy lấy Máu châu báu Chúa đã đổ ra mà rửa tội tôi, cùng làm dầu nóng đốt lòng tôi kính mến Chúa cho chí thiết. Chớ chi tôi sống trong Chúa, sống vì Chúa, bởi chi tình kính mến Chúa luôn luôn.

(Hoặc đọc kinh Cúi nguyện Chúa muôn phần thương. Như lòng Chúa rất nhơn từ..... Hay là một bài ca vịnh thống hối.)

III. Cám ơn. — *Từ đứng Minh thánh Chúa, cho tới khi chịu lễ, con hãy nhớ lại mọi ơn Chúa đã ban cho con xưa nay, mà giục lòng biết ơn trả thảo. Con đứng Đ. C. Giêsu là của trọng vọng châu báu để mà cám tạ đội ơn Đ. C. Giêsu, như thể này rằng :*

Lạy Chúa, nầy tôi đã chịu lấy ơn Chúa vô số vô ngằn, những ơn sanh thành cứu chuộc, ơn chung ơn riêng cùng muôn vàn ơn khác khôn kể xiết.

Thật Chúa tỏ ra lòng thương tôi ai hầu suy đặng : Vậy tôi phải cảm tạ dội ơn Chúa vì bấy nhiêu sự ấy. Song tôi là kẻ tứ cố vô thân chẳng có vật gì, hầu đền ơn Chúa. Tôi xin dưng cho Chúa Minh cùng Máu thánh Đ. C. Giêsu là của rất trọng vọng và đẹp lòng Chúa lắm. Tôi tin thật một của lễ nầy thì đặng đền ơn trả nghĩa Chúa, quá hơn mọi ơn Chúa đã xuống cho tôi xưa nay. Ớ các thánh Thiên thần cùng cả và triều thần thánh hãy giúp tôi mà cảm tạ đội ơn Chúa. Tôi xin dưng lễ nầy cùng các lễ làm khắp bốn phương thiên hạ, đặng cảm tạ đội ơn Chúa vì những ơn Chúa đã ban cùng những ơn Chúa sẽ ban cho tôi nữa.

Lạy Chúa, thật tôi chẳng đáng cho Chúa đoái lại mà ban một ơn nào nữa, vì bấy lâu nay tôi hằng chịu ơn Chúa như mưa dào sa xuống, song tôi lại phi nhơn bội ngãi, chẳng dùng các ơn ấy cho nên thì chớ, lại đem lòng bội

nghịch trái lẽ, vì dùng những ơn Chúa mà ăn ở phong lưu thì chống nghịch thánh ý Chúa. Thương ôi, khi tôi liệt lào mà ai thăm viếng thì tôi cảm dội ; khi tôi đói rách mà ai cho bát cơm dỡ bụng, tấm áo che thân, thì tôi nhớ ơn ấy ngày ngày, lại lo đền lo báo ; bao giờ đền đặng báo đặng, thì mới an tâm ; bằng chưa đền đặng báo đặng ơn người, thì lòng hằng áy náy lo âu.

Ấy tôi chịu chút ơn người ta, thì tôi ăn ở có hậu làm vậy. Mà tôi chịu ơn Chúa nhiều như núi như non, lại những là ơn trọng vọng châu báu vô lường ; ôi tôi biết lấy đi gì mà đền ơn Chúa dường ấy.

Lạy Chúa Cha, tôi nay nhìn biết mình mang ơn Chúa quá bội. Tôi muốn cám ơn trả thảo cho Chúa lắm. Nhưng phận tôi khó hèn đơn bạc chẳng có vật gì, một cậy nhờ công nghiệp vô cùng Đ. C. Con, hằng dưng

di dưng lại trên bàn thờ làm của lễ tạ ơn Chúa cho tôi cùng cho cả và thiên hạ. Cúi xin Chúa lòng lành khấng nhậm theo lòng con chiếu cố trớc ao: tôi rõ biết của lễ ấy đẹp lòng Chúa mọi đàng.

Đoạn con cứ thầm thĩ đội ơn Chúa và mời thần thánh cùng muôn vật khong khen cám tạ Chúa với mình.

Hay là đọc kinh Linh hồn tôi ngợi Chúa chí tôn.

IV. — Xin ơn *Từ khi Thầy cả chịu lễ về sau, nếu chẳng dâng ruớc lễ thật, thì con hãy lo ruớc lễ thiêng liêng; tưởng dưỡng như Đ. C. Giêsu ngự giữa lòng con: Con sấp mình dưới chơn Chúa mà thờ lạy, kính mến Ngưởi cùng xin mọi sự mình thiếu thốn như thể nầy.*

Lạy Chúa, thật tôi xưng ngay tó tường, tôi chẳng đáng chịu ơn mọn Chúa, vì đã ghe phen làm mất lòng

Chúa. Song bây giờ tôi thấy Đức Chúa Giêsu đang sấp mình trước tòa Chúa, Người dưng Mình cùng Máu thánh rất châu báu cho Chúa mà xin ban cho tôi mọi sự lành phần hồn phần xác, vậy có lẽ nào mà Chúa chẳng nhậm lời Người sao? Nhơn vì sự ấy tôi xin hiệp tiếng phàm hèn tôi làm một cùng tiếng Máu Thánh Đ. C. Giêsu mà xin Chúa khẩng ban cho tôi mọi ơn lành, hầu đặng nên thánh và làm nên việc bổn phận tôi. Nhứt là xin Chúa thêm đức tin, đức cậy và lòng sốt mến trên hết mọi sự, xin cho tôi đặng ở khiêm nhượng, hiền lành, sạch sẽ, và hòa thuận yêu nhau, cùng ái mộ làm mọi việc lành theo đấng bực tôi. Tôi lại xin ban ơn soi sáng cho biết Chúa định tôi phải chọn dừng bực nào: xin cho tôi đặng giữ nghĩa cùng Chúa cho đến trọn đời. Tôi lại xin Chúa ban ơn cho cha mẹ anh em bạn hữu và những kẻ tôi phải cầu nguyện, và kẻ xin tôi cầu nguyện, cùng

những kẻ nghịch thù cùng tôi, cho cả và Hội thánh, cho kẻ có tội ăn năn trở lại, sau nữa cho các đẳng linh hồn đặng lên chốn nghỉ ngơi đời đời.

(Con phải lo thầm thỉ và nài xin mọi sự con thiếu thốn.)

Kinh xin mọi ơn.

1. — Xin Chúa ban ơn kinh mến cho tôi đặng hiệp làm một cùng Chúa.

2. — Xin Chúa ban ơn vui vẻ, cho lòng tôi đầy dẫy sự vui vẻ thánh.

3. — Xin Chúa ban ơn bình an, cho tôi đặng an nhàn trong lòng tôi luôn.

4 — Xin Chúa ban ơn chịu khó, cho tôi đặng lòng vững và mà chịu sự khuấy rối linh hồn tôi.

5. — Xin Chúa ban ơn lòng lành, cho tôi đặng giúp đỡ anh em thiếu thốn hồn xác.

6. — Xin Chúa ban ơn nhơn từ, cho tôi đặng sẵn lòng làm việc lành mọi đàng.

7. — Xin Chúa ban ơn bền đỗ, cho tôi hay nhịn mọi sự.

8 — Xin Chúa ban ơn hiền lành, cho tôi đặng lòng dịu dàng mà chịu mọi sự khổ sở anh em làm cho tôi.

9. — Xin Chúa ban ơn tin vững, cho tôi bền giữ những sự Chúa đã truyền dạy tôi.

10. — Xin Chúa ban ơn nết na, cho tôi đặng giữ mọi nết na bề ngoài cho nên.

11. — Xin Chúa ban ơn hãm mình, cho tôi đặng giữ cho vẹn sạch linh hồn và xác tôi.

12. — Xin Chúa ban ơn đi đàng lành cho đến cùng, cho tôi ngày sau đặng xem thấy mặt Chúa đời đời kiếp kiếp Amen.

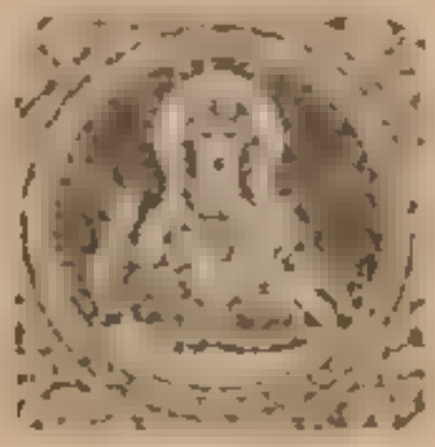

CÁCH XEM LỄ THEO SỰ THƯƠNG KHÓ CHÚA

1. — Suy theo cách thể Thầy cả hành lễ.

Nếu chẳng dùng sách mà xem lễ được, thì còn nhìn xem y phục đồ lễ như đã giảng trong đoạn thứ hai trước nầy ; hoặc theo lễ nhạc cùng bộ điệu Thầy cả, mà mác nhớ lòng mình suy đến sự thương khó Chúa, như thể nầy :

1° — Khi thấy Thầy cả cúi xuống dưới bàn thờ, và đọc kinh xưng tội mình và đánh ngực, thì hãy nhìn dường như ngó thấy Đ. C. Giêsu đang ở trong vườn Giếtsêmani mệt lủi chúi xiểu xuống đất. Ấy là bởi gánh lấy tội lỗi chồng chập nặng nề... Thì giục lòng thương Chúa cho thảm thiết cùng ghét tội mình, tội kẻ khác, cho nảo nồng ; và cầu nguyện cho mình, cùng cho người ta biết lỗi mình mà thú tội với Đ. C. Trời.

2° — Khi thấy Thầy cả bước lên Ban thờ, sang bên tả ảnh đọc những lời cầu nguyện, Bài thơ ; đoạn trở ra giữa mà qua bên hữu đọc lời Evang. cùng khi qua bên tả mà rửa tay... Con hãy nhìn là Đ. C. Giêsu bị quân dữ dẫn lôi đi tòa nọ, giẫu nạp tòa khác... ma đi tới đâu cũng đều bị nhiết nhóc nhạo báng khi chê ; rồi điệu về dinh quan Philatô lại cho đặng nghe án tử hình trên thập giá... — Suy nhớ Chúa chịu lam vậy vì mình thì sao chẳng học đòi gương sống rán rồi đức nhịn nhục của Chúa ? Sao lại sợ tiếng phong vân cho **nao lòng rủn chí ?**

3° — Khi thấy Thầy cả dựng giữa Ban thờ giáng tay ra, nhứt là từ khi dựng Mình thánh Chúa. Hãy xem như là Đ. C. Giêsu đang treo dựng giang tay trên thánh giá, đầy dầy vít tích, thầm thĩ than thở cùng Đ. C. Cha... Lấy đức tin suy nhớ như vậy, sao còn chặc dạ ma chẳng kính mến Ngườ cho hết sức,

đến đỗi đành lòng chịu đóng đinh tính xác thịt mình vào thánh giá Chúa.

1° Khi thấy hình bánh lễ nhỏ mỏng chẳng bằng miếng bánh thường, mà hẳn lòng tin chắc có Đ. C. Giêsu ngự thật trong ấy, dùng lấy mà làm cái màn mỏng che tính oai linh. Ấy cũng là Chúa muốn chịu lột hết ; nào là của, nào là thân, nào là tính tình, vì bỡi thương con, và dạy dỗ con dứt tình yêu sự thế, bỏ ý riêng. Thì con phải cầu xin cho được ơn ấy.

5° — Khi thấy Thầy cả cúi đầu, bái gối sâu nhiều lần trong mùa lễ. Con hãy nhìn đó là Đ. C. Giêsu hạ mình khiêm nhượng thẳm sâu, chẳng những trước mặt Đ. C. Cha mà bàu chữa đó với loài người ta ; mà lại trước mặt gia nô, quân lính hồ đồ. Là bỡi con cùng các thứ dân lê hèn hạ trêu chọc Chúa chí tôn, không chịu thờ phượng, chỉ mọp lạy thần tiền, sắc dục, quờn chức thế gian mà thôi.

6° — Khi thấy Thầy cả phân chia hình bánh lễ ra... Hãy nhớ tới xương cật Đ. C. Giêsu bị kéo trì mà trặc lọi nhức nhối đau đớn khôn kể xiết. — Con suy lấy đó thì bắt muốn chịu đau thương với Chúa, cùng xin cho mình ơn biết hãm mình đừng mê dấm sa đà.

7° — Khi thấy Thầy cả chịu lễ, rước hình bánh hình rượu... Hãy nhớ đến Đ. C. Giêsu chịu tẩn liệm cùng mai táng trong mồ. Ôi ! suy nhớ tới đó, lẽ nào chẳng muốn qui bên mồ thánh mà nhìn xem Chúa vỏ vàng khí sắc, đầy vít tích xể xài. Thấy vậy sao chẳng khóc thương Chúa như bà thánh Madalenna, và than phận mình, phận riêng cha mẹ bà con, phận mấy kẻ quen biết phải thế ngặt hồn xác la thể nào ?

CÁCH THỨ II

Khi Thầy cả bưng chén thánh ra bàn thờ mà tế lễ. Thì con hãy tưởng nhớ Đ. C. Giêsu đi với các môn đệ đến vườn Giếtsêmani mà cầu nguyện cùng Đ. C. Cha. Vậy con hãy lấy lòng sốt sắng theo dấu chơn Chúa với các thánh Tông đồ, mà suy cùng lặng tai nghe Đ. C. Giêsu còn phán dạy con rằng : Bay hãy ngồi đây, đợi Tao đi cầu nguyện Bay hãy cầu nguyện kẻo sa chước cám dỗ, linh hồn thì chóng vánh song xác thịt yếu đuối. — Linh hồn Tao buồn rầu cho đến chết. Lạy Chúa Giêsu rất đáng mến, rất đáng thương. Hôm nay con tới đây mà cầu nguyện với Chúa cùng an ủi Chúa đang cơn hấp hối.

Khi Thầy cả dừng dưới bàn thờ làm dấu thánh giá mà đọc kinh thánh. Thì con hãy nhớ lúc Đức Chúa Giêsu vào vườn Giếtsêmani cất tiếng cùng Đức

Chúa Cha. Khi ấy Chúa thấy sờ sờ tội lỗi thế gian mọi đời, cùng chén đắng mình phải uống đầy tràn, nên quá cực tâm thần phải mở lời kêu xin cho khỏi, nhưng mà cũng xin dưng theo ý Đ. C. Cha ; để nên gương cho ta phải vưng ý Cha dưới đất bằng trên trời trong hết mọi sự.

Khi Thầy cả cúi đầu đọc kinh Cáo minh. Thì con hãy tưởng nhớ Đức Chúa Giêsu phải buồn sầu đau đớn thống thiết ăn năn vì tội lỗi thiên hạ mà xỉu xuống, khi ấy cả mình Chúa xuất mồ hôi máu dầm dề tới nhỏ giọt Con hãy hiệp với Chúa khoan nhơn từ hậu dưỡng ấy mà ăn năn dấm ngực khóc tội mình rằng : Xin Chúa lòng lành thương xem tôi là đứa có tội.

Khi Thầy cả bước lên, hôn bàn thờ trước hết. Thì con hãy tưởng nhớ khi Đ. C. Giêsu cầu nguyện đoạn, vừa ra khỏi vườn liền gặp Giuđà đến giả chước thiết nghĩa hôn mặt Chúa cho

quân dữ bắt kẻo lầm. Ôi ! nhơn sao Giuđà lấy dấu lành mà nộp Thầy nhơn từ rất thánh làm vậy ?

Khi Thầy cả sang bên tả ảnh. Thì con hãy tưởng nhớ khi quân dữ bắt trói Đ. C. Giêsu đoạn trước hết chúng nó điệu dẫn Người cho thầy Anát tra vấn như tội nhơn và bị một đầy tớ vả mặt như đứa hồn hao lỗ mỗ.

Khi Thầy cả lại giữa mà đọc 9 lần Kyrie eleison, nghĩa là xin Chúa thương xót chúng tôi. Thì con hãy tưởng nhớ khi quân dữ dẫn Đ C. Giêsu đến nhà thầy cả Caipha, phải ông thánh Phêrô chối đi chối lại ba lần. Rày Hội thánh đọc mỗi câu xin Chúa thương xót ba lần, vì đã ghe phen ta dã bỏ Chúa mà sa mê đàng trái.

Khi Thầy cả đọc Gloria. Thì con hãy nhớ Đ. C. Giêsu khi ra tòa Caipha được làm sáng danh Đ. C. Cha, xưng mình là Con Đ. C. Trời, ngày sau sẽ

xuống thế oai nghi giữa áu mày sáng có các thánh thiên thần châu chực ca xướng trên không. Nay khi sự tế lễ cũng một Chúa đã giáng sanh, thầy cả còn xướng bài thiên thần bảo xưa mà kêu mời giáo nhơn đến kính lạy đội ơn Chúa cả Ba Ngôi đời đời vinh phước.

Khi Thầy cả trở lại bên tả ánh mà dâng lời cầu nguyện. Thì con hãy tưởng nhớ lúc quân dữ dẫn Đức Chúa Giêsu về lại cho quan Philatô lam án. Quan trấn nầy tra xet hết các khoản mà thấy Chúa vô tội chứng cớ gian dối hết, song chẳng dam tha bỡi sợ dân vu cáo mà phải mất chức. Ôi! lạy Chúa, người ta là loài tội lỗi từ trong lòng mẹ mà dám xử tới Con Đ. C. Trời là Đấng vẹn toàn chí thánh mọi đàng!

Khi Thầy cả đọc bài thơ các thánh Tông đồ. Thì con hãy tin tưởng Chúa xưa dùng các thánh tiên tri mà phán truyền cho các Tổ phụ nhiều lần nhiều cách; đến đời nay còn dùng Con một

Chúa và các thánh Tông đồ Người làm nên đạo lành cùng bày cách thức thờ phượng cho nên, và chỉ phương tiện lo phần rỗi cho chắc chắn thật. Dám xin Chúa mở lượng bao dung mà ban ơn cho các giáo nhơn biết bằng lòng chịu khó biết chịu xấu hổ vì đạo thánh theo gương Chúa Cứu thế bia truyền. mà đền vì thửa tội khiên.

Khi Thầy cả cùi sát giữa bàn thờ mà cầu nguyện đọc mình đọc lời Evang. Thì con hãy tưởng nhớ khi quan Philatô dạy dẫn Đ. C Giêsu cho vua Erode tra xét. Vua ấy tọc mạch muốn biết tọ mặt những sự người ta đồn về Người. ma Chúa chẳng khẳng trả lời, nên vua cùng đình thần chê cười dạy lấy áo trắng mặc cho mà nhạo là kẻ dại dột, và gởi trả lại cho quan trấo.

Khi Thầy cả qua bên hữu ảnh mà đọc lời Evang. Thì con hãy tưởng tới hồi Đ. C Giêsu ở đền vua Herode mà trở lại dinh quan Philatô. Quan trấn

tưởng dứa đi cho rảnh ; thì khỏi mang tiếng giết người vô tội. Nhưng mà tránh không khỏi ; lại thấy vua ấy chẳng bắt được tội nào, không biết xử đoán làm sao, thì cực chẳng đã phải xử. Quan bèn hỏi qua khoản Chúa có xưng mình là đế vương khi nào chăng? Đ C Giêsu quả quyết mà rằng : Min là Vua, vì vậy Min đã sinh ra cùng đã xuống thế mà làm chứng sự thật. Philatô lại hỏi sự thật là đi gì, song chẳng đợi nghe Chúa phàn giải, một lo đi ra ngoài với dân. Hãy suy ; tính nhút nhác lo theo lòng dân, bo bo việc đời tạm, thì bỏ đàng chơn thật, chẳng thìn lòng nghe Chúa Cứu thế dạy bảo sự tốt lành được.

Khi Thầy cả ra giữa mà đọc kinh Tin kính. Thì con hãy tưởng nhớ khi quan Philatô đem Đ. C. Giêsu so sánh với thằng Baraba, mà hỏi chúng dân muốn tha ai, thì chúng nó liền kêu cả tiếng : Xin tha Baraba mà đóng đinh Giêsu Kirixitô. Quân ấy biết Baraba ăn

cướp giết người, và đã nghe Đ. C. Giêsu giảng dạy chơn chất cùng thấy làm nhiều phép lạ chữa đời, mà nó còn cứng lòng chấp nè theo tà ninh thì thật là mù quáng tối tăm khốn nạn. Phần chúng tôi là con nhà giáo hữu, xin hãy một lòng tin kính Con Đ. C. Trời phép tác vô cùng. đã xuống thế ra đời chịu nạn chịu chết vì phần rỗi cả và thế gian cùng phần rỗi riêng chúng tôi.

Khi Thầy cả cất khăn dậy chén. Thì con hãy tưởng nhớ hồi quân dữ lột áo Đ. C. Giêsu ra ; khi ấy Chúa phải đau đớn thiết tha quá dỗi vì áo đã dính vào các chỗ thịt nát da trầy, nên khi lột chẳng khác nào lột da đau đớn. Thảm thương thân quới trọng Chúa tôi là ngằn nào !

Khi Thầy cả cầm dĩa thánh ngửa mặt lên thánh giá mà dưng của lễ. Thì con hãy suy tưởng nhớ Đ. C. Giêsu chịu quân dữ trói vào cột đá mà đánh dữ tợn hơn ngàn đòn cho đến nát cả và

mình. Nhưng mà Người chẳng thở than một ngữa mặt lên dưng các sự đau đớn cho Đ. C. Cha có ý đền tội chúng tôi.

Khi Thầy cả rót rượu nước vào chén thánh cùng dưng lên. Thì con hãy tưởng nhớ máu thánh Đ C. Giêsu đã chảy ra đầm đề pha lộn với mồ hôi, bởi chịu đánh đòn, dữ tợn quá lẽ, bởi quân dữ nhận mũ gai xuống thấu vào đầu, làm cho Người đau đớn nhức nhối quá lẽ. Song Chúa rán chịu bằng lòng và thầm thĩ kêu Đ. C. Cha mà đền tội thiên hạ, nhứt là tội ngẩng đầu cứng cổ, chấp nê theo lu tưởng xuyên hoa.

Khi Thầy cả rửa tay. Thì con hãy tưởng nhớ quan Philatô có lòng muốn tha Đ. C. Giêsu, mà bởi thấy dân sôi nổi hỗn hào, thì sợ, bèn dạy đem nước rửa tay trước mặt nó cho đặng phân phô mình vô can trong việc đổ máu oan Người. Quan trấn tưởng làm như vậy cho khỏi tiếng lương tâm kêu trách. cho người thế làm chứng mình là vô

tôi. Song còn Quan xét chi đại chi công, sẽ chẳng tây vị phẩm trật nào. Ta một phải sửa lương tâm cho chơn chính mới bằng an thật mà chớ.

Khi Thầy cả trở mặt ra bảo các giáo nhơn giúp lời cầu nguyện. Thì con hãy tưởng nhớ hồi quan Philatô đem Đ.C.G. ra nơi cao cho dân thấy hoặc có động lòng thương hại thương xót thì chỉ Chúa mà rằng : Nầy là Người. Song thương ôi ! quân bất nhơn cứ lòng bạc ác kêu la . Hãy đóng đinh nó trên thập giá. Đ. C. Giêsu mở miệng quan lớn thế gian khai giữa nha môn. Nầy là Người, chỉ là Người Đ C. Trời đã hứa cho tổ tông ma cứu đòng đõi miêu duệ cho khỏi khốn đòi đòi. Vậy ta phải đem lòng tin mà nhìn nhận Người ấy là Chúa Cứu chuộc ta và kính lạy thờ phượng.

Khi Thầy cả trỗi giọng mà đọc bài Prafatio. Thì con hãy nhớ quan Philatô khi đã tìm các cách mà cứu Chúa chẳng

đặng, thì đọc án lên giữa tòa, đoán Chúa phải xử tử đóng đinh thập giá. Mà Chúa cũng cứ một lòng nhịn nhục. Ôi Chúa rất nhơn từ chịu tử hình thế cho chúng tôi, thì chúng tôi phải chạnh lòng cám tạ kinh mến, và hiệp cùng các thánh mà chúc tụng khong khen Chúa và hiệp tiếng phàm hèn ta cùng tiếng thiên thần mà tung hô Chúa là Đấng thánh, rất thánh, chí thánh vô lượng vô biên và hằng có đời đời.

Khi Thầy cả cầu nguyện cho kẻ sống. Thì con hãy tưởng nhớ khi D. C. Giêsu nghe quan trấn lên án luận xử tử mình, thì chẳng tỏ vẻ xao xiến giận hờn, một đứng chăm chỉ làm thinh, vâng nghe án ấy như bởi D. C. Cha truyền ra, và cúi đầu phục linh cho cả và thiên hạ đặng nhờ. Con hãy soi gương Chúa Cứu thế mà đứng vững vàng giữa cơn gian nan tân khổ, và hiệp cùng thầy tế lễ mà nguyện cho mình, cho cha mẹ họ hàng, thân nghĩa ; cùng cho kẻ nọ người khác cần nhờ lời nguyện giúp.

Khi Thầy cả đặt tay trên chén thánh. Thì con hãy tưởng nhớ quân dữ đặt thánh giá trên vai Đ. C. Giêsu và bắt vac đi tới chỗ chịu tử hình. Chúa đã phải đánh đòn đội mũ gai, bây giờ phải chồng chập thánh giá nặng và sắc cạnh cày thêm cho đau đớn nhức nhối hơn nữa, là bởi tội riêng mỗi một người chất chồng chập đè trên mình Chúa tôi.

Khi Thầy cả dưng Minh Chúa cùng Máu thánh Chúa. Thì con hãy tưởng nhớ khi quân dữ đóng đinh Đ. C. Giêsu đoạn thì nó dựng cây thánh giá lên mạnh lắm, làm rúng động cả mình Chúa mà thêm khổ hình máu tuôn ra. Con hãy nhắc tri hiệp tinh với Đức Mẹ, ông thánh Gioan, bà thánh Madalenna mà nhìn xem Chúa đang ngự trên bàn thờ như trên núi Calavariô, mà kính lạy Đ. C. Giêsu thật ẩn trong Hình bánh rượu.

Khi Thầy Cả làm dấu thánh giá năm lần. Là nhắc con nhớ đến sự thương

khó Chúa, nhứt là những dấu tích đinh đóng chơn tay và cạnh nương long Chúa phải lưỡi đòng, vì con hay đi đàng trái, hay làm đều tội lỗi Chớ chi trí con năng nhớ năm dấu đinh thương Chúa mà động tình cảm mến.

Khi Thầy cả chấp tay cầu nguyện cho kẻ chết. Thì con hãy tưởng nhớ Đức Chúa Giêsu đã cầu cùng Đ C Cha xin tha tội cho quàn dữ vì nó lầm chẳng biết. Bây giờ Chúa ở trên bàn thờ cũng quên sự cực mình. chỉ lo cho phần rỗi con cùng đem lòng thương xót mà cầu cho những kẻ làm khốn mình cùng bát bớ Hội thánh. Con hãy soi gương cao trọng ấy và hiệp với Thầy cả cầu nguyện cho các đẳng linh hồn, cho ông bà cha mẹ, cho những linh hồn mình yêu dấu cách riêng. Lạy Chúa chúng tôi là kẻ có tội. chẳng có công linh gì đáng cho Chúa đoái lại mà duông thứ hay là cứu ai. Một xin vì công nghiệp.

vì lòng nhơn từ Cứu thế mà tha tội tha vạ cho con, cùng cứu lấy các linh hồn ấy, cho mau ra khỏi chốn tối tăm mà lên nơi tiêu soái.

Khi Thầy cả cầm Mình thánh mà làm hình thánh giá trên chén. Thì con hãy tưởng nhớ hồi xác Đ. C. Giêsu đang còn trên cây thánh giá, quân dữ đi qua đi lại trước mặt Chúa mà nhạo cười cùng thách thức : biểu Chúa có tài sao chẳng giới xuống khỏi đó. Lạy Chúa, phải chi Chúa chẳng nhịn nhục chịu xấu hổ và chịu chết mà cứu chuộc, thì rày loài người ta đang phải ăn dữ vô cùng.

Khi Thầy đọc kinh Lạy Cha. Thì con hãy tưởng hồi Đ. C. Giêsu còn trên cây thanh giá, những than thở cùng Đức Chúa Cha, và dâng mình làm của tế lễ, mà xin cho danh Đ. C. Cha cả sáng luôn, cho nước Chúa càng ngày càng mở mang thạnh trị, cho các nước đâu đó đều biết vưng phục thánh ý Chúa

Cha. Chúa lại xin cho mỗi người dạng khỏi những sự dữ đã qua những sự khốn khó đang hành cùng những sự tai nan đến sau.

Khi Thầy cả phân rẽ hình bánh làm hai. Thì con hãy nhớ tưởng linh hồn Đ C. Giêsu lìa ra khỏi xác, xuống ngục Tổ tông, viếng thăm an ủi các thánh ấy cùng cho hay ngày hồng phước đợi trông bấy lâu đã tới rồi. Các thánh Tổ tông vui mừng biết là chừng nào. Lạy Chúa, ngày nào linh hồn tôi gần lìa ra khỏi xác, xin Chúa khấng đến cùng tôi như vậy.

Khi Thầy cả cúi đầu dấm ngực cùng đọc kinh dọn mình rước lễ. Thì con hãy tưởng nhớ Đ. C. Giêsu làm Con chiên rất vẹn sạch mà tế lễ mình cho đặng cứu chuộc thế gian, nên hãy hiệp với Thầy mà kêu xin ba lần rằng : Con chiên Đ. C. Trời gánh lấy tội lỗi thế gian, xin thương xót chúng tôi : Chúa thật là Con chiên hiền lành sạch sẽ đã

chịu quân dữ khảo lược hành hình mà chẳng hề mở miệng than van, một đem lòng ngoan ngùy tha thứ cho kẻ làm khốn mình, thì tôi hết lòng trông cậy mến yêu mà xin lãnh Chúa vào lòng cùng hết dạ kính tôn

Khi Thầy cả cầm Mình Thánh Chúa và đấm ngực và nói : Lạy Chúa, tôi chẳng đáng rước Chúa vào nhà linh hồn tôi, song nếu Chúa phán một lời th[1] mọi tật trong linh hồn tôi liền đã. Thì con hãy tưởng nhớ hồi Đ. C. Giêsu trút linh hồn đoạn, thì thiên sầu địa thảm đất động, núi lở, đá tan, mà có nhiều người Giuđêu mở con mắt nhìn biết Đ. C. Giêsu là Con thật Đ. C. Trời và đấm ngực trách mình cùng ăn năn trở lại. Con cũng phải tỏ lòng ăn năn trách tội lỗi mình, hầu Chúa khấng đam lòng thương mà ngự vào lòng mình.

Khi Thầy cả chịu lễ. Thì con hãy tưởng nhớ về sự Đ. C. Giêsu chịu táng xác vào huyệt đá mới. Vậy hai môn đệ

hạ xác Chúa xuống, trao cho Đức Mẹ ầm kinh, rồi lấy thuốc thơm tho mà xức, lấy vãi trắng mà vấn lấy cùng đặt vào trong huyệt. Còn một giây nữa Chúa ngôi Hai ra đời sẽ ngự vào lòng con là huyệt đá sống, Chúa ưng nằm nghỉ đó hơn huyệt đá, con hãy mừng, hãy ước ao cho được như vậy và ra sức gìn giữ Chúa trong mình cả và ngày hôm nay nữa.

Khi Thầy cả trán chén và rửa tay. Thì con hãy nhớ tưởng khi môn đệ táng xác Đ. C. Giêsu đoạn, thì lau rửa những giọt máu Chúa nhỏ xung quanh đó cách cung kinh, rồi rửa tay mình cho sạch, kẻo còn dính máu thánh Chúa. Ấy là dạy con phải đóng cữa lòng mình kẻo để tri lẳng xao đàng khác, và giữ xác hồn mình cho sạch sẽ xứng đáng phần phước trọng đã đặng rước Mình thánh Chúa.

Khi Thầy cả chịu lấy nước đã rửa tay. Thì con hãy nhớ Đức Mẹ cùng các

môn đệ, khi đã táng xác Đ. C. Giêsu hoàn tất rồi về sau, thì những ngậm ngùi nhớ tưởng những sự thương khó cùng những thương tích Chúa chịu khắp cả châu thân mà sa nước mắt cùng thương tiếc. Con hãy bắt chước phô thánh ấy mà gẫm suy sự thương khó Chúa, thì cũng như là hút hết cặn trong chén thánh mà theo dấu Chúa chuộc tội cho đến cùng.

Khi Thầy cả trở mặt ra chúc cầu xin Chúa ở cùng anh em bổn đạo. Thì con hãy tưởng nhớ Đ. C. Giêsu chết chẳng đủ ba ngày, đoạn sống lại hiện đến cùng các thánh Tông đồ và chúc rằng: Bình an cho chúng bay.

Khi Thầy cả đọc mấy lời nguyện sau hết. Thì con hãy nhớ đến khoản Đức Chúa Giêsu sống lại còn ở thế gian 40 ngày mà dạy dỗ thêm các thánh Tông đồ, hầu mà giảng đạo cho thiên hạ, cùng lập cho đủ các phép Bí tích để lại cho con cái mình nhờ cho tới tận

thế. Vậy con hãy hiệp tinh hiếu thảo với Hội thánh mà cám tạ Chúa đã hết sức hết hơi lo cho con là thể nào.

Khi Thầy cả trở mặt ra chúc cầu cho các giáo hữu dặng Chúa ở cùng, và thêm rằng : Lễ tất, anh em hãy về. Thì con khá tưởng nhớ Chúa đã hiện ra cùng các thánh Tông đồ nhiều lần sau khi sống lại và dạy phải phân nhau đi khắp thế mà giảng đạo thiên Chúa.

Khi Thầy cả trở mặt ra ban phép lành cho các giáo nhơn. Thì con hãy nhớ tưởng hồi Đ. C. Giêsu trối phú căn dặn các thánh Tông đồ đi giảng đạo, rửa tội cho các dân thiên hạ. Nhơn danh Cha và Con và Thánh Thần, đoạn giơ tay làm phép lành cho hết thảy rồi thăng thiên ngự về trời tỏ tường.

Khi Thầy cả đọc Evang sau hết. Thì con hãy tưởng nhớ Đ C Giêsu lên trời ngự bên hữu Đ. C. Cha, hưởng phước vô cùng vì đã thắng trận ma quỉ thế gian mà mở cữa nước thiên đàng cho

ai nấy được vào, cùng hằng bàu chữa phù hộ cho Hội thánh giao công Vậy anh em bổn đạo ta hãy mừng rỡ, hãy hết dạ cậy tin mà cầu nguyện cho minh hền lòng thờ phượng Đ. C. Trời, cho lời Evang các thánh Tông đồ giảng truyền thấm vào lòng muôn dân trầm họ khắp thế gian. Amen.

CÁCH THỨ III.

---

1. – Khi Thầy bước xuống bàn thờ mà làm lễ Misa :

Nghĩa là : Khi Đ. C. Giêsu vào vườn Giếtsêmani mà cầu nguyện cùng Đức Chúa Cha.

2. -- Đoạn Thầy cúi đầu xuống trước bàn thờ mà đọc kinh Cáo minh.

Nghĩa là : Khi Đ. C. Giêsu sấp minh xuống đất mà cầu nguyện cùng Đức Chúa Cha ba lần ; khi ấy Chúa thấy các thứ tội dữ thế gian cùng những tội

riêng mọi người hằng phạm đều chộng chập trên mình và những hình khổ rất nặng nề hòng phải chịu, thì buồn sầu sấp xuống mồ hôi máu tuôn rơi nhỏ giọt. Nên mới than thở xin Đ. C. Cha cho khỏi uống chén đắng, nhưng mà an lòng thửa phận chẳng dám theo ý riệng.

3. — Đoạn Thầy bước lên bàn thờ mà hôn đá thánh :

Nghĩa là : Khi Giuđà giả tình nghĩa đến hôn mặt Đ. C. Giêsu mà làm dấu cho quân dữ bắt kẻo lầm.

4. — Đoạn Thầy sang bên tả anh mà đọc sách.

Nghĩa là : Khi quân dữ bắt Đ.C. Giêsu đem đến nhà Anát.

5. — Đoạn Thầy đứng giữa bàn thờ mà đọc 9 lần Kyrie eleison.

Nghĩa là : Khi ông thánh Phêrô chối Đ. C. Giêsu ba lần ở nhà Anát. Rày Hội thánh cứ lặp lại lời ấy mà kêu van xin Chúa thương xót tha thứ tội lỗi chúng tôi sa phạm chẳng biết là mấy lần.

6. — *Đoạn Thầy đọc Gloria.*

Nghĩa là : Khi thiên thần vưng lịnh Đ. C Cha mà hiện ra an ủi Đ. C. Giêsu trong vườn Giếtsêmani hầu đặng cho có sức mà uống chén đắng cho đến cùng.

7. — *Đoạn Thầy trở mặt ra mà rằng : Chưa ở cùng anh em.*

Nghĩa là : Kh Đ. C. Giêsu trở mặt ra xem ông thánh Phêrô. Bấy giờ ông thánh ấy lui ra ăn năn khóc lóc tội lỗi mình cho đến trọn đời.

8. — *Đoạn Thầy trở mặt lại mà đọc lời nguyện bên tả ảnh.*

Nghĩa là : Khi Đ.C. Giêsu thưa cùng thầy cả Caipha về sự đạo thiên Chúa, thì chẳng chối mình là Con Đ. C. Trời, lại nói rõ mình sẽ ngự bên hữu Chúa Cha phép tắc vô cùng, và sẽ đến trong ang mây sáng. Lạy Chúa, chúng tôi tin thật Chúa là Con Đ. C. Trời hằng có đời đời, đã xuống thế gian nầy dạy dỗ chúng tôi ; xin Chúa ban ơn cho chúng tôi bền lòng theo chơn Chúa luôn.

9. — Đoạn Thầy cầm sách mà đọc :

Nghĩa là : Khi quân dữ đem Đức Chúa Giêsu mà nộp cho quan trấn thủ tên là Philatô. Khi quân gian ác, dựng đủ thứ chứng, quyết một bề sát hại Chúa cho bỏ ghét. Quan trấn chẳng thấy có lỗi đều nào, thì chúng nó càng hầm hô vu thêm nhiều đều cho nặng, song Chúa cứ một bề làm thinh nhịn nhục, chẳng cải trả lời gì. Ấy là nên gương sáng đức cao cho ta soi, lại còn nguyện thầm xin cho ta biết chịu bằng lòng những đều thiên hạ hay đàm tiếu vu oan cho mình.

Các thánh Tông đồ giảng truyền đạo thánh, hằng trưng gương Chúa Cứu chuộc chịu nạn chịu thương khó, cùng giục bảo ta coi lấy đó mà bắt chước. Ta khá giữ theo như vậy, thì sẽ bằng an và sẽ đặng nhờ phần phước đời đời mà chớ.

10. — Đoạn đem sách sang bên hữu ảnh.

Nghĩa là: Khi quân dữ trói Đức Chúa Giêsu mà dẫn nộp cho vua Erode.

11. — Đoạn Thầy đứng giữa bàn thờ mà nguyện.

Nghĩa là : Khi Đ. C. Giêsu ở trước mặt vua Erode, thì vua ấy dạy lấy áo trắng mặc cho Người mà nhạo cười và chê rằng : Dại dột.

12. — Đoạn Thầy đọc sách bên hữu ảnh.

Nghĩa là : Khi quân Giudêu phụng lịnh vua Erode mà đem Đ. C. Giêsu trở về dinh quan Philatô. Quan trấn thấy vua nầy chẳng biết xử đoán làm sao, phần thì nhát sợ mất lòng dân, nên cũng nan phân ; mới bắt qua hỏi Chúa có phải là vua chăng ? Song vừa nghe Chúa nói hẳn mình là Vua, sanh xuống thế gian mà chứng sự thật, thì lại lo ra đàng khác chẳng kịp nghe Chúa. Lạy Chúa, chính Chúa sinh xuống cho đặng rao truyền lời lành Evang. Vốn có đông nhơn số nghe biết

đạo Chúa mà những nhút nhát như Philatô, mê theo việc đời tạm của phù vân mà thôi.

13. — Đoạn Thầy đọc kinh Tôi tin kính

Nghĩa là: Khi quân Giuđêu nghe Đ. C. Giêsu xưng ra Mình là Con Đức Chúa Trời, xuống thế dạy dảng chơn thật, thì nó rộ lên la lối hỗn độn rằng là phạm thượng. Chúng tôi thì tin thật vững vàng Đ. C. Giêsu Kirixitô là Con một Đ. C. Cha hằng có đời đời, đã giáng sanh bởi Đức Nữ đồng trinh Maria mà dạy dỗ cùng chuộc tội cứu thế gian cho rồi. Chúng tôi quyết lòng theo Chúa, vì Chúa có lời hằng sống.

14. — Đoạn Thầy trở mặt ra mà rằng. Chúa ở cùng anh em.

Nghĩa là: Khi quan Philatô phú Đức Chúa Giêsu cho quân dữ đánh.

15. — Đoạn Thầy cất khăn trên chén thánh.

Nghĩa là: Khi quân dữ lột áo Đức Chúa Giêsu ra mà đánh đòn khảo lược

16. — Đoạn Thầy để bánh lễ vào dĩa thánh mà dưng :

Nghĩa là: Khi quân dữ trói Đức Chúa Giêsu vào cột đá mà đánh dư năm ngàn đòn, thì cả mình Chúa xẻ xài rách nát. Ôi ! Chúa phải rát rao đau đớn thấu khắp châu thân, cho tới rát rao lòng dạ thể nào.

17. — Đoạn Thầy đổ rượu vao chén thánh mà dưng lên.

Nghĩa là: Khi quân dữ gia hình khảo lượt cách dữ tợn hung hăng, cho đến dồi máu trong mình Chúa chảy tuôn rơi nhỏ giọt.

18. — Ấy rõ thấy Chúa Kirixitô muốn mặc lấy xác con người hầu làm của lễ hi sanh để dưng thượng tiến cho Đ. C. Cha mà đền tội ta là thể ấy.

19. — Đoạn Thầy rửa một chút đầu ngón tay.

Nghĩa là : Khi Philatô rửa tay trước mặt dân mà rằng : Người này chẳng có tội gì : mặc ý bay muốn giết thì giết. Hãy coi án bất công và độc dữ là thể nào ! Chúa là Chúa tôi vô tội, sao còn nộp cho quân Giuđêu hành hình xử tử.

20 — Đoạn Thầy trở mặt ra bảo các giáo nhơn giúp lời cầu nguyện.

Nghĩa là : Khi Philatô đem Đức Chúa Giêsu lên nơi cao cho dân xem thấy, hoặc nó động lòng thương mà tha chăng.

21. — Đoạn Thầy trở mặt lại mà đọc nhỏ tiếng.

Nghĩa là : Khi quân dữ phung nước giỏ trên mặt mũi, bốp vả và lấy khan bịt mặt Chúa mà đánh cùng thách thức nhạo cười.

22 — Đoạn Thầy đọc lớn tiếng.

Nghĩa là : Khi quân Giuđêu kêu cả tiếng cùng Philatô xin chớ tha Đức Chúa Giêsu, một phải bắt mà đóng đinh trên cây thập giá.

23. — *Đoạn Thầy đọc Sanglô ba lần.*

Nghĩa là : Khi quân Giuđêu hô lên kêu nài quan Philatô xin tha cho thằng trộm cướp Baraba mà phải bắt giết Đ. C. Giêsu trên thánh giá

24. — *Đoạn Thầy chấp tay lên mà cầu nguyện cho Đức Giáo Tông cùng cả và Hội thánh.*

Nghĩa là : Khi Đ. C. Giêsu đang vác cây thánh giá mà cũng cầu nguyện cùng Đ. C. Cha tha tội cho quân dữ. Khi ấy có nhiều người nữ theo, thấy thân thể Chúa loạn bì đau đớn khốn cực, thì thương hại thương xót mà than khóc. Ó Thiên thần, ớ các thánh, sao chẳng đánh quân dữ, mà chữa Chúa mình cho khỏi nạn ? Song Đức Chúa Giêsu trở mặt lại mà phán cùng các phụ nữ ấy rằng : Ớ con thành Giêrusalem, chớ khóc thương Tao, hãy thương bay và con cháu bay ngày sau phải khốn mà chớ.

25. — *Đoạn Thầy che tay lên chén thánh.*

Nghĩa là: Khi Đức Mẹ đi dọc đàng, thấy dấu máu Con nhỏ rơi xuống đất, thì thảm thiết, như bị dao sắt thâu qua lòng vậy.

26. — *Đoạn Thầy làm dấu thánh giá ba lần trên chén.*

Nghĩa là: Khi D. C. Giêsu chịu quân dữ đóng ba cái đinh sắt chơn tay vào thánh giá.

27. — *Đoạn Thầy dưng Mình thánh cùng Máu thánh Chúa lên mà các giáo hữu thờ lạy.*

Nghĩa là: Khi quân dữ dựng cây thánh giá lên giữa trời, thì làm cho xác nặng phải rún động xé lỗ thương chơn tay ra hơn, mà máu đổ tuôn dầm hết cả châu thân Chúa.

28. — *Đoạn Thầy đọc nhỏ tiếng.*

Nghĩa là: Khi Đức Mẹ đứng gần thánh giá nhìn xem Con chịu nạn chịu

chết, thì đau đớn thảm thương như bảy lưỡi đòng đâm vào lòng ruột.

29. — Đoạn Thầy chấp tay lên mà cầu nguyện cho các đẳng linh hồn nơi luyện ngục.

Nghĩa là : Khi Đ. C. Giêsu còn đứng trên thánh giá thì cầu nguyện cùng Đ. C Cha, xin tha tội cho quân dữ là những kẻ làm khốn mình, vì nói chúng nó lầm chẳng biết.

30. — Đoạn Thầy nói lớn tiếng và đánh ngực một lần.

Nghĩa là : Khi người kẻ trộm bên hữu thống hối xin Chúa khi về nước thiên đàng nhớ đến mình, thì Đ. C. G. tha tội cho mà rằng : Hôm nay, mầy sẽ đặng lên nơi vui vẻ cùng Tao.

31. — Đoạn Thầy làm dấu thánh giá trên chén thánh.

Nghĩa là : Nhắc lại những sự thương khó Đ. C. Giêsu đã chịu trên thánh giá xưa, mà rày còn muốn chịu lại trên bàn thờ vì chúng tôi nữa.

32. — Đoạn Thầy đọc kinh Lạy Cha.

Nghĩa là. Khi Đ. C. Giêsu kêu đến Đ. C. Cha mà phú linh hồn mình cùng trối lời từ giã Đức Mẹ mà sinh thì.

33. — Đoạn Thầy phân hình bánh ra làm hai.

Nghĩa là. Khi linh hồn Đ. C. Giêsu lìa ra khỏi xác.

34. — Đoạn Thầy bẻ một chút hình bánh mà bỏ vào chén thánh.

Nghĩa là : Khi linh hồn Đ. C. Giêsu lìa ra khỏi xác xuống Lâm bô đem tin cho các thánh Tổ tông hay, gần lên Thiên đàng.

35. — Đoạn Thầy cúi đầu xuống và nói và đánh ngực ba lần.

Nghĩa là : Khi quan tưởng quân xem thấy trời đất u ám run động, thì xưng ngay ra rằng : Người nầy thật là Con Đ. C. Trời.

36. — Đoạn Thầy đọc nhỏ tiếng.

Nghĩa là : Khi quân linh đâm cạnh nương long Đ. C. Giêsu máu cùng nước

chảy xuống. — Thương ôi! lòng người ta cứng cỏi độc ác lắm bấy, đã thấy Chúa chết tất tưởi, thấy thiên sầu địa thảm, làm chứng thật là vì thiên Chúa vô tội phải chịu chết oan, mà chẳng biết nghĩ tới, còn tra đòng đâm thấu cạnh nương long cho đến khai bách Trái tim Chúa ra. Chúng tôi ước ao hứng máu huyết châu báu ấy mà nhờ long thương mến khoan hồng Chúa Cứu thế.

37. — Đoạn Thầy cầm Mình thánh Chúa lên và nói và đánh ngực ba lần.

Nghĩa là : Khi các môn đệ sám sửa cất xác Đ. C. Giêsu vao huyệt đa mới. Lạy Chúa, chúng tôi hết lòng mơ ước cho đặng rước Chúa, và đặt Chúa vào lòng mình như trong huyệt đá, ngõ cho Chúa sống trong tôi và tôi sống trong Chúa luôn. Vậy, xin Chúa hãy đến, xin hãy khấng đến ngự vào lòng tôi hôm sớm.

(Lời bảo.) Con giục lòng ăn năn tội chung và kính mến Chúa mà đến rước lễ, ít là rước lễ thiêng liêng theo Thầy cả.)

38. — Đoạn Thầy sang bên tả ảnh mà đọc sách.

Nghĩa là : Khi Đ C. Giêsu sống lại, trước hết đi viếng Đức Mẹ.

39 — Đoạn Thầy trở mặt ra mà rằng : Chúa ở cùng anh em.

Nghĩa là : Khi Đ. C. Giêsu sống lại hiện ra cho các thánh tông đồ xem thấy.

40.— Đoạn Thầy trở mặt lại mà đọc lời nguyện.

Nghĩa là : Khi Đ. C. Giêsu cho ông thánh Tôma xem năm dấu ở trong mình trước mặt các thánh Tông đồ khác, ngõ đặng hản Người đã sống lại thật cùng một xác trước, mựa khá hồ nghi. Chúng tôi giữ đạo thì hãy tin kính Chúa truyền cho Hội thánh, đâu dam đòi thấy Chúa tường tận như thánh Tôma thuở trước ; một cứ lòng

tin mà xưng ra : Đ. C. Giêsu Kirixitô thật là Chúa chúng tôi.

41. — Đoạn Thầy trở mặt ra mà làm phép lành cho các giáo hữu.

Nghĩa là : Khi Đ. C. Giêsu giã các thánh Tông đồ đoạn giơ tay chúc phước lành rồi ngự về trời.

42.— Sau hết Thầy đọc bài Êvang ông thánh Gioan.

Nghĩa là : Khi các thánh Tông đồ chịu Đ. C. T. Thần hiện xuống trong lòng rồi, thì phân nhau mà đi giảng đạo dạy đàng ngay lẽ chánh mình đã nghe, đã học bởi miệng Chúa Cứu thế ra đời, mà dắc diều thiên hạ vào đàng chánh lô đặng biết lẽ mầu nhiệm chơn chính mà thờ phượng một Đ. C. Trời là Chúa cả thiên địa, cho đặng phần phước lộc vô cùng.

CÁCH THỨ IV

Lần hột theo sự Thương khó khi xem lễ

Thứ nhứt : Đ. C. Giêsu chịu tư lự phiền muộn trong vườn Giếtsêmani.

Ta hãy tin vững vàng Đ. C. Giêsu xưa lo buồn sầu não trong vườn Giết-sêmani, cho đến đổi mồ hôi cùng máu chảy xuống đất ; đoạn thằng Giuđà đến nộp Người cho quân dữ ; và các thánh Tông đồ bỏ Người mà trốn đi Nay Chúa cũng còn cứ chịu bấy nhiêu sự ấy trong phép Thánh Thể, bởi người ta hằng ở vong ân bội nghĩa, khinh mạn dể đuôi Người đang ngự trong nhà tạm, cùng nộp Người cho ma quỉ, và bỏ Người hiu quạnh một mình. Ta hãy lặng tai mà nghe lời Đ C Giêsu phán cùng ta rằng : Ớ con, hãy lo buồn thảm thiết vì những tội lỗi con, là căn cớ mọi sự khốn khó Tao chịu, lại khi gia

nhơn, đệ tử, cùng anh em, bạn hữu trở lòng phản nghịch cùng con, thì hãy bắt chước Tao, ma cầm lòng nhịn nhục, khiêm nhượng cho lắm.

Lạy Đ. C. Giêsu xin ban ơn cho tôi dặng lòng chê ghét mọi tội lỗi cho thật, vì lời Đức Mẹ chuyển cầu cho tôi. **Amen.**

Lần hột một chục

Thứ hai : Đ. C. Giêsu chịu đánh đòn nát cả và mình.

Ta hãy tin vững vàng Đ. C. Giêsu xưa chịu đánh đòn nát cả và mình, mà đền vì những tội xấu xa ô uế ta phạm ; nay trong phép Thánh Thể, Chúa còn cứ chịu kẻ có tội dẫn vật hất hưởng mình, cùng giày đạp dưới chơn, hay là bỏ trong nơi dơ nhớp. — Ta hãy lặng tai mà nghe lời Đ. C. Giêsu phán cùng ta rằng : Ớ con, hãy học cùng Tao, mà chê ghét xác thịt con, là giống hư hèn tội lỗi, dang khi con thấy Tao phú xác thánh vinh hiển Tao, mà chịu

mọi sự đau đớn, vì lòng thương con. — Lạy Đ. C. Giêsu, xin ban ơn cho tôi đặng hãm mình đền tội, vì lời Đức Mẹ chuyển cầu cho tôi. Amen.

Lần hôt một chục

Thứ ba : Đ. C. Giêsu chịu đội mũ gai cùng chịu chê cười nhạo báng.

Ta hãy tin vững vàng Đ. C. Giêsu, rày ngự trong phép Thánh Thể, hằng chịu đủ các giống sỉ nhục. Kẻ ngoại chẳng tin có Người ngự trong hình bánh, thì cầm Người như giống rốt hèn vậy ; những kẻ có đạo tin Người là Vua trên hết các vua, đang ngự trên ban thờ cùng trong nhà tạm, lại làm sỉ nhục cho Người hơn nữa : khi ở trong nhà thờ mà dám truyện trò, dám ngủ gục, lo ra, dám tưởng đến những sự trái lẽ, ấy chẳng phải như mắng nhiếc Người, vả mặt Người, cho Người đội mũ gai cùng lấy gậy nứa mà đánh trên đầu Người sao ?

Ôi ! ta phải lo buồn đau đớn cùng xin Chúa thứ tha mọi tội lỗi ta, và lặng tai mà nghe Người phán cùng ta rằng : Ô con, hãy học cùng Tao là kẻ hiền lành và khiêm nhượng thật trong lòng, ma vui lòng chịu người ta khinh dể con, cùng cầm con như không vậy. — Lạy Đ. C. Giêsu cùng Đức Mẹ, xin cho tôi đặng yêu mến những sự xấu hổ sỉ nhục, như hai Đấng. Amen.

Lần hột một chục

Thứ bốn : Đ. C. Giêsu vác cây thánh Giá cho đến trên núi Calavariô.

Ôi ! ai kể cho cùng những sự khốn cực Đ. C. Giêsu bằng chịu trong phép Thánh Thể, vì lòng yêu dấu ta ! Chúa chịu giam cầm trong nhà tạm như ở trong tù vậy ; nhiều lần phải xuống ở trong nhà thờ thơ rơ lủng dột, dầy những sự dơ dáy ủ loạn, như trong chuồng trâu bò ; ghe phen phải nằm trên khăn thánh ố gỉ, phải ở trên chén dĩa ten rét. Ôi ! những sự ấy như

thánh giá rất nặng đè trên vai Đức Chúa Giêsu là thể nào ! Nhưng mà Người một làm thinh, nín nhịn, cho đặng dạy ta cam lòng chịu mọi sự gian truân khốn khó vì Người. — Lạy Đức Chúa Giêsu, xin thêm sức cho tôi đặng lòng nhịn nhục mà vác thánh giá nầy cùng nhiều thánh giá khác Chúa sẽ gởi cho tôi, vì lời Đức Mẹ chuyển cầu cho tôi. Amen.

Lần hột một chục.

Thứ năm : Đ. C. Giêsu chịu chết trên cây thánh Giá.

Thương ôi ! biết là mấy kẻ còn mắc tội trọng mà dám đến rước Mình Thánh Chúa, nên nó đóng đinh Người lại trên cây thánh giá một lần nữa, chính nơi Người tỏ lòng thương nó vô lượng vô biên ! Ôi ! Đức Mẹ hằng đứng kề thánh Giá mà xem Con mình chịu chết làm vậy, thì lòng Người đau đớn xót xa là dường nào ! Ta hãy lặng tai mà nghe lời Đ C Giêsu và Đ. Mẹ phán

cùng ta rằng : Hỡi con, là kẻ đến xem Ta chịu đóng đinh bỡi tay kẻ có tội, hãy gẫm mà coi, có sự đau đớn nào bằng sự đau đớn hai Mẹ Con Ta chịu chăng ? — Lạy Đ C. Giêsu cùng Đ. Mẹ, xin cứu tôi cùng kẻ khác cho khỏi tội phạm sự thánh, cùng mở lòng cho kẻ rước lễ chẳng nên, đặng ăn năn trở lại cùng Chúa cho thật. Amen.

Lần hột một chục.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE R.F.

PHẦN THỨ HAI

Chỉ những cách và những kinh giúp xem lễ cho nên. — **93.**

I. — **Đọc theo sách Lễ** 97

Những lễ về Messes votives.

Lễ về Đ. C. Trời Ba Ngôi . . . 145
Lễ Minh thánh Chúa 154
Lễ Rất thánh Trái Tim Đ C. Giêsu. 161
Lễ về Rất thánh Đức Bà 168
Lễ ông thánh Giuse là Bạn thanh sạch Đức Nữ Đồng trinh Maria và bầu chủ Hội thánh . , . . 173
Lễ thánh Tông đồ 179
Lễ thánh Tử đạo. 185
Lễ thánh Tu hành 191
Lễ bà thánh Đồng trinh 196
Lễ cầu cho kẻ qua đời (ngày hàng) 201
Lễ Hối tử, hay là lễ qui lăng . . . 210

II. — **Chiêm Lễ kinh.** 237
III. — Xem Lễ theo bốn ý. 252
IV. — **Cách xem lễ theo sự thương khó Chúa**
1° Suy theo cách thể Thầy cả hành lễ 266
2° Cách thứ hai 270
3° Cách khác 288
4° Lần hột theo sự Thương khó khi xem lễ 308